

Sl. am. grada Sarajeva

4/90 } 8. 11. 90
21/90 }

Sl. am. Kan. 24. jul 1997. (14/97)
4. febr. 98. / 4/98

СЛУЖБЕНЕ

НОВИНЕ ГРАДА САРАЈЕВА

СЛУЖБЕНИ ИНФОРМАТИВНИ ГЛАСНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА САРАЈЕВА И СКУПШТИНА ОПШТИНА: ЦЕНТАР САРАЈЕВО, ХАЦИЋИ, ИЛИЦА, ИЛИЈАШ, НОВИ ГРАД САРАЈЕВО, НОВО САРАЈЕВО, ПАЛЕ, СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО, ТРНОВО И ВОГОШЋА

Број 4

Сарајево, 15. марта 1990. године

Годишња претплата 120 динара
Цијена овом броју 30 динара

На основу члана 105. Закона о просторном уређењу – пречишћени текст («Службени лист СРБиХ», број 9/87), Просторног плана града Сарајева за период од 1986. до 2000. односно 2015. године («Службене новине града Сарајева», број 7/86), Упутства о обавезној јединственој методологији за припрему и израду просторних и урбанистичких планова и урбанистичких редова («Службени лист СРБиХ», број 22/87), члана 167. Статута града Сарајева («Службене новине града Сарајева», број 3/82, 1/85, 28/85 и 17/86), и Одлуке о припремању и доношењу дугорочних друштвених планова града Сарајева («Службене новине града Сарајева», број 26/82), Скупштина града Сарајева на сједници Вијећа удруженог рада од 15. фебруара 1990. године, сједници Вијећа општина од 15. фебруара 1990. године и сједници Друштвено-политичког вијећа од 8. фебруара 1990. годноси

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ГРАДА САРАЈЕВА ЗА УРБАНО ПОДРУЧЈЕ САРАЈЕВО
(СТАРИ ГРАД, ЦЕНТАР, НОВО САРАЈЕВО, НОВИ
ГРАД, ИЛИЦА И ВОГОШЋА)
ЗА ПЕРИОД ОД 1986. ДО 2015. ГОДИНЕ

1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ УРБАНОГ УРЕЂЕЊА

Циљеви урбаног уређења града Сарајева у периоду до 2015. године утврђују се на основу дугорочних развојних одређења Града, као друштвено-политичке заједнице, садржаних у Дугорочном друштвеном и Просторном плану Града, друштвено прихваћених ставова и оцјена о достигнутом нивоу урбаног развоја и развијености и актуелних захтјева друштва за промјене у привредном, друштвеном, а и просторно-урбанистичком развоју.

1.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

Општи циљеви урбаног развоја на подручју града Сарајева произлазе из утврђених захтјева јединственог усмјеравања токова урбанизације, одређених интересом Града да се побољша постојећа насеобинска структура, урбано развој концентрише на пет основних урбаних подручја, с тим што ће се ублажити степен концентрације на урбаном подручју Сарајева, а појачати на урбаним подручјима општинских центара: Хацићи, Илијаш, Пале и Трново и да се у организацији и кориштењу простора успоставе складнији функционални односи, стабилизују демографска кретања и остваре квалитетнији и уједначенији услови живљења на укупном подручју Града.

Утврђени заједнички интереси урбаног развоја условили су јединствене опште циљеве за урбано подручје Сарајево, Хацићи, Илијаш, Пале, Трново, а то су:

- потпуније повезивање у ширу мрежу урбаних центара регије и Републике, уважавајући захтјева да се урбано подручје Сарајево и даље развија као носилац и мјесто реализације одређених активности у функцији центра регије и Републике,

- ублажавање просторно-временске дистанце и природних ограничења пет основних урбаних подручја, њиховим потпунијим функционалним повезивањем и успостављањем дјелимичне трансформације досадашње улоге урбаног подручја Сарајева, одговарајућом прерасподјелом урбаних функција и смањивање разлика у квалитету живљења на овим подручјима,

- усмјеравање развоја основних урбаних подручја у функцији задовољавања потреба свог и захтјева и потреба гравитирајућег становништва ванурбаних подручја на нивоу општинског центра,

- развој складнијих односа у намјени простора заснованих на потпунијој валоризацији природних и створених извора и услова и одговарајућих захтјева друштвено-економског развоја,

- усклађивање урбаних функција унутар грађевинског земљишта повољнијим односом зона рада и становања, равномјернијим размјештајем друштвене, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, а уз потпуније уважавање оптималних густина насељавања и коефицијената изграђености,

- конституисање и развој градских урбаних центара као отвореног и динамичног система, што налаже одговарајућу флексибилност и прилагодљивост њихове физичке структуре захтјевима величине и структуре потреба становништва, развоја дјелатности друштвене инфраструктуре и унапређења просторне организације као фактора квалитета живљења,

- изграђивање инфраструктурних система (саобраћај, водoprивреда, енергетика и остала комунална инфраструктура) у функцији јачања општих услова развоја свих дјелатности у простору, као међусобно усклађеног комплекса великих техничких, а и урбано-економских система,

- издвајање ужих урбаних подручја која условљавају потпунију друштвену контролу и усмјерења процеса урбанизације,

- чување и заштита природних и културно-историјских вриједности.

1.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

Конституисање посебних циљева уређења урбаног подручја Сарајево полази од захтјева успјешне реализације утврђене концепције развоја система урбаних подручја

Града, општих циљева просторног уређења, складних територијалних и функционалних односа унутар урбаног подручја и специфичних захтјева ужив просторних целина, тако да су посебни циљеви:

— Успоставити и развити активан друштвени однос према демографским кретањима, односно усмјерити однос према кретању, тако да у 2015. години укупно становништво не пређе број од 327 хиљада становника, што би првенствено налаже издвајање миграционих кретања према овом подручју. Издвајање се значајноје пројекције у размијштају становништва са тенденцијом смањења коначне густине становништва по осталим просторним целинама у функцији побољшања квалитета живота. Остваривање бржег темпа запошљавања од интензитета раста укупног становништва.

— Усагласити величину и структуру урбаног подручја са растућим потребама постојећих и будућих становника уз очување и побољшање квалитета животне средине. Обезбједити око 350 м² земљишта урбаног подручја по 1 становнику, односно укупно 17.800 ха;

— Сачувати вриједно пољопривредно земљиште, посебно прве и друге агрозоне, и на њему организирати интензивну производњу хране, укључујући и екстензивне облике производње, на бази кориштења геотермалних вода, топлих отпадних вода индустрије и других природних и створених погодности;

— У оквиру урбаног подручја обезбједити формирање ужив урбаних подручја као дијелова грађевинског земљишта, која су или се предвиђа да ће бити интензивно коришћена и комплексно грађена и на која ће се примјенити посебни строжији услови и режими грађевина;

— Грађевинском земљишту, поред постојећег, намјенити нове неопходне потребне површине, примјењујући просторни стандард од око 150 м² грађевинског земљишта по становнику. Обезбједити такву унутрашњу структуру грађевинског земљишта у којој ће свака од појединачних урбаних функција добити, по величини и просторној диспозицији, одговарајући дио;

— Задržати све постојеће површине урбаног зеленила у тој намјени, а проширивања до достизања норматива и стандарда ради побољшања квалитета живота, обезбједити захватањем нових површина уз истовремено побољшање квалитета урбаног зеленила и обезбјеђење јединственог система урбаног зеленила;

— Заштити подручја културно-историјског и природног наслеђа уз континуирање валоризацију и ставања у функцију развоја и презентације;

— Сачувати шумско земљиште, заштитити шуме и првенствено обезбједити побољшање њихових опште-рушвених функција, с тим што ће се неизграђена и непогодна земљишта за становање пошумљавањем претворити у шумска земљишта и на тај начин обезбједити снажну пролор зелених површина у изграђеном градском ткиву;

— Обезбједити простор за формирање заштитних зона свих изворишта, посебно изворишта намјењених снабдијевању водом за пиће и друге намјене, заштитних појасева за уређење водотока и водних површина у оквиру туристичких и спортско-рекреационих подручја;

— Одредити површине земљишта урбаног подручја која су од трајног дугорочног интереса за урбани развој, а за чије кориштење у планском периоду не постоји развој, а за изградњу као површине резервисане за будући - постплански развој;

— До краја планског периода обезбједити пуно задовољење стамбених потреба становништва, уз побољшање техничких и просторних стандарда становања. Остваривање радикалне промјене стамбених односа на основу дејства економских законитости које ће обезбједити битну трансформацију у кориштењу стамбеног фонда, кроз измијењање власничке односе и већу појединачну брину за кориштење стамбеног фонда, у условима изградње стамбеног фонда, првенствено ангажовањем личних средстава, повећаним утицајем власника и корисника станова на пла-

обликовање и изградња физичких структура центра у складу са природним и створеним условима, што ће омогућити одговарајући идентитет центра и континуитет урбане структуре;

Развој урбаног зеленила усмјераваће се ка јачању општекорисних функција, чиме ће се његова досадашња улога, првенствено као естетског и рекреативног чиниоца, унаприједити ка побољшању квалитета уживе грађанске животне средине, задовољењу већег степена одговарајућих потреба становништва, посебно домену физичке културе, спорта и рекреације и ка складнијем обликовању урбаних структура појединачних подручја и града у целини. Побољшаће се општи ниво задовољења потреба за зеленим површинама у укупном урбаном подручју града, са посебним захтјевима за побољшање подручја врло оскудних зеленила, кроз реконструкцију, ревитализацију и савремену изградњу. Ствараће се услови за изградњу и функционисање урбаног зеленила као јединственог градског система;

Функционисање и развој саобраћаја усмјериће се на задовољавање одређених потреба у функцији складних односа изградње и развоја Града у целини, потпунијег повећања урбаних центара Града и бољег и ефикаснијег дејства на урбаном подручју Сарајево. Давје конституисане саобраћаја као великог организационог и техничког изграђеног система доприносиће побољшању квалитета животне средине, релативном смањењу транспортних трошкова и обликано складнијим и функционално повезаним урбаним садржајима. Као подстицајни и стабилизирајући фактор развоја, саобраћај ће допринијети реализацији утврђене демографске политике, политичке економског развоја, посебно у дијелу који се односи на просторни размјштај привредних капацитета, политичке развоја животних стандарда, земљишне политике, а и других управљачких механизма Града. При томе ће се мањим јавним превозом путника развијати као основи вид превоза, индустријални саобраћај ће се задржати на прилично истом нивоу и побољшаће се услови за прешацки и бициклически саобраћај. Развијаће се интегрални транспорт у којем ће железница бити основни вид превоза са споредним на њено укључивање у јавни градски саобраћај, док ће се ваздушни саобраћај оспособљавати за прихват и отпрему савремених авиона, првенствено ради афирмације Сарајева као привредног и туристичког центра. У развоју саобраћаја осигураће се побољшање сигурности, комфора, брзине превоза, повећање степена економичности у потрошњи енергије и смањивање непогодног дејства на животну средину. Брже ће се и ефикасније дејствовати у задовољавању потреба саобраћаја у мировалу, нарочито у старим и густо изграђеним дијеловима града, реализацијом целиновитих програма изградње одговарајућих намјенских целината и површина;

Теретни саобраћај развијаће се у складу са потребама привреде и становништва, сагласно улози који има у склопу интенталног транспорта и потребаских облика снабдијевања становништва. Као посебан вид јавног превоза, користиће се живаче и лифтови, усклађени са њиховим особинама и морфолошким карактеристикама терена. Сарајева инфраструктура, по свим видовима саобраћаја, планираће се тако да обезбједи добру комуникацију урбаних подручја Града унутар себе и између, као и са регионима и Републиком, као јединствени технички систем усклађен са целиновитим просторним уређењем.

Изграђиваће се системи ППТ и РТВ веза у функцији развијања комуникација са ужив и ширим окружењем, тешијег повезивања унутар града и подизања квалитета односа услуга. Остварењама постојећих и увођењем нових садржаја ствараће се услови за систем веза постане стимулативни фактор развоја Града у оквиру којег би се и појединачни функционални информатички и намјенски системи испоручивали као чиниоци од ширег и свеобухватнијег значаја.

Обезбједити становништво и привреду довољним количинама воде потребног квалитета како би се сабијеле вањем из централног водоводног система обухватило 99%

становништва урбаног простора уз истовремено повећање стандарда снабдијевања, односно специфичне потрошње која ће дневно достићи 680 л по становнику. Оптимално користити сва постојећа изворишта заједно са новим изворима Бијеле ријеке у складу са минимизирањем уградње енергије и потребног компензирања сезонских варијација подземних и надземних токова. Губитке воде у дистрибуционом систему снети са 49,5% испоручене воде у 1985. години на толерантних 15% при крају планског периода. Усвоје индустријских потрошња у укупном утршку у граде са централног водоводног система смањити са данашњих 13,7% на 7,9% интензивнијим кориштењем власничких захвата, рецикулацијом, те измјеном технологије производа. Обухват централног канализационог система проширити на 99,3% површине урбаног подручја Сарајева, изузев урбаног подручја општине Вогоша које се налази у општини Јединство канализационог система у којима се од вода провекти на свим површинама на земљишту од вода директно или индиректно штеди. Истовремено обезбједити заштитне коридоре за изградњу будућих регулационих захвата. Заштита земљишта од ерозије састоји се у превоењу свих површина утржених врло јаком, јаком или средње јако ерозијом (којих у односу на укупно урбану подручје има релативно мало - 0,8%) у површине под слабо или врло слабо израженом ерозијом. За потребе интензивне пољопривредне производње - конвенционалним и неконвенционалним методама - производом истражних радова утврдити начин и услове обезбјеђења потребних количина воде;

Развојем енергетике обезбједити несметан привредни раст уз задовољавање нарастајућих потреба свих видова енергије, осигурати континуитет и сигурност напајања потрошача уз обавезу мере штеље и рационализације производње, дистрибуције и потрошње енергије. Обезбједити се равнотежа потрошње урбаног подручја, посебно системом топлификације, као најзначајнијег потрошача енергије, уз укупно квалитетније решење са техничког, економског и организационог становишта;

Остали комунални, односно урбани садржаји ће се изградњивати и користити у функцији развоја делатности заједнице и индивидуалне комуналне потрошње, а посебно - јавне хигијене, коначне дисперзије отпака, снабдијевања основним пољопривредним производима путем граница и пијаца, потребе делатности, на основама изградње и кориштења јединственог мреже гробља, као и у функцији других локалних урбаних захтјева;

Заштита, уређење и унапређење животне средине - твараће се континуирано, кроз одговарајућа урбанистичка, архитектонска и друга рјешења у организацији и уређењу урбаног простора, у провађењу мјера активне заштите и санирању изора загађивања тла, ваздуха и воде. Посебна пажња ће се усмјерити на заштиту од буке и од непланских изградња;

Обезбједити се одговарајућа пажња садржајима културно-историјског и природног наслеђа кроз заштиту и очување, реконструкцију, ревитализацију и презентацију објеката и просторних целина са посебним значајем подручја Башчарија и Врело Босне - Илџи;

Првенствено планским мјерама обезбједити се оптимални просторни услови за провађење пројектно-оперативних техничких и других мјера заштите од елементарних непогода, ратних дејстава и техничких катастрофа.

2. ПРОЈЕКЦИЈА УРБАНОГ УРЕЂЕЊА

Пројекција урбаног уређења овог урбаног подручја полази од јединствене концепције урбаног уређења града Сарајева, засноване на утврђеној политичкој просторној уређења у Просторном плану града Сарајева за период од 1986. до 2000. односно 2015. године, на условима и могућностима утврђеним у Дугорочном друштвеном плану Града, регије и Републике усклађеним са оријентацијом друштвеног развоја на бази програмске економске стабилности. Јединствен концепт урбаног уређења града огледа се у одређивању да се урбану подручја (Сарајево, Хашићи,

Илијаш, Пале и Трново) третирају као систем који ће под утицајем низа координираних мјера постепено умањити разлике у расту и развоју урбаних подручја Хаџићи, Илијаш, Пале и Трново у односу на урбано подручје Сарајево. Основно објашњење овог концепта је трансформација урбаних подручја, која полази од одређене да се смањи тренд концентрације становништва, активности и садржаја на урбаном подручју Сарајево, а у исто вријеме убрза раст и развој урбаних подручја Хаџића, Илијаша, Пале и Трнова како би се повећала атрактивност тих подручја, задржало сопствено становништво, прихватило природни прираст и значајан дио механичког прилива становништва усмјереног на град Сарајево, што истовремено обезбјеђује смањивање негативних ефеката досељавања раста Сарајева, испољених у саве већој деградацији животне средине.

Модификовани оквири и међусобно усклађенији развој урбаних подручја града, прије свега демографски и припадности, одређени су и неопходни задовољења потреба у простору, путем различитих садржаја и потреба за становањем, радом, друштвеним стандардом, комуналним опремањем и услугама.

Ангажовање простора, базирано је на рационалном кориштењу земљишта, постојећих изграђених чјелна, објеката и техничких система те урбанистичких мјера заштите.

У зависности од значаја, стандарда и норматива о потребама за простором, те критерија за ложирање и развој специфичности, пројекција урбаног уређења разрађена је и систематизована кроз основне развојне области, при чему се тежи обезбјеђивању усклађености ових садржаја и система, како унутар самог урбаног подручја, тако и унутар урбаних подручја града као целине.

2.1. СТАНОВНИШТВО

Развој становништва је процес који се одвија у међусобној повезаности различитих фактора: биолошких, економских, социјалних, културних, историјских, просторних и других. Утицај ових фактора је различит у простору и времену. Објашњење кретања становништва није само познати квалитативни (пораст и смањење броја становника), већ и квалитативни промјена које настају под утицајем фактора његовог развоја.

Становништво и његове структуре значајно утичу на обим, структуру и темпо одвијања процеса произвођача на целокупну сферу друштвене репродукције преко своје улоге у производњи и потрошњи. Становништво као произвођач се појављује преко радног контингента тј. радне снаге, а као потрошач са својим виталним, економским, културним, социјалним и другим објектима одређује укупан обим и структуру друштвених потреба, односно укупан обим потрошње.

2.1.1. ПРОЈЕКЦИЈА СТАНОВНИШТВА УРБАНОГ ПОДРУЧЈА

У пројекцији становништва урбаног подручја Сарајева пошло се од поставке усвојених у Дугорочном друштвеном плану града Сарајева и Просторном плану града Сарајева. Кол пројекција су узимале у обзир исполнене тенденције у развоју становништва у протеклом периоду, услови, фактори раста и промјене у структури становништва. Динамика раста становништва је посматрана у корелацији са друштвено-економским и просторним развојем, с обзиром да су све промјене у броју и економским карактеристикама становништва је условљен процесом и промјенама које се дешавају у друштвено-економском развоју.

Укупан материјални и друштвени развој, размјештај производних снага у простору, развој саобраћаја, посебно развој насеља и могућности задовољавања потреба становника у њима, у значајној мјери утичу на пораст броја и промјене у структури становништва.

Број и структура становништва такође имају повратан утицај на ова кретања, па је пројекција просторног уређења усмјерена на усклађивање материјалног и друштвеног

развоја и пораста животних стандарда становништва са просторним могућностима.

С обзиром на ствје, те исполнене и очекиване тенденције, кол пројекција становништва до 2015. године, пошло се од следећих хипотеза:

— да ће становништво и даље расти, али слабијим интензитетом,

— да ће се наставити опадање фертилитета, али блажим темпом,

— да се не очекују значајније промјене фертилитета, али блажим темпом,

— да ће се досељавање у град Сарајево и даље наставити, али у мањем обиму него до сада, као резултат деловања мјера активне демографске политике,

— да ће се наставити процес старења становништва, што ће изазвати промјене у радном и пострудном контингенту становништва, у обиму активности становништва, као и промјене у структури потрошње становништва,

— број домаћинства ће се повећавати, док ће се промјена величина домаћинства не смањивати,

— исполнене тенденције концентрације становништва у урбаном подручју ће се и даље наставити.

Подајећи да ових претпоставки, на урбаном подручју Сарајева ће 2015. године живјети 527.630 становника. Стопа раста становништва од 1985. године ће износити 0,9% просјечно годишње.

СТАНОВНИШТВО УРБАНОГ ПОДРУЧЈА САРАЈЕВА

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ	БРОЈ СТАНОВНИКА		СТОПА РАСТА 1985-2015
	1985.	2015.	
СТАРИ ГРАД	54.330	60.000	0,3
ЦЕНТАР	74.350	87.200	0,5
НОВО САРАЈЕВО	98.700	186.300	0,2
НОВИ ГРАД	105.760	134.000	0,8
ИЛИЈАШ	57.730	102.830	1,9
ВОГОШТА	18.290	37.300	2,4
УП САРАЈЕВО	409.160	527.630	0,9

У пет урбаних подручја ће 2015. године живјети 613.100 становника. Стопа раста становништва од 1985. до 2015. године ће износити 1,1% просјечно годишње. Постојеће становништво и његов природни прираштај, као и природни прираштај досељених из 1985. године ће у укупном становништву 2015. године учествовати са 83% а механички прилив са 17%.

Сагласно усвојеној концепцији урбанистичких планова града Сарајева се успоренији раст становништва урбаног подручја Сарајева, а знатно интензивнији раст и развој урбаних подручја Хаџића, Илијаша, Пале и Трнова, која поред пораста властитог становништва имају и знатно изражен механички прилив.

Механички прилив ће и даље бити изражен, али под утицајем мјера активне демографске политике ће се значајно смањити (са око 5.000 годишње досељених на око 3.400). Потребно је нагласити да је у укупном сав обим ових миграција досеља био оријентисан на урбаном подручју Сарајева. Међутим, сагласно усвојеној концепцији, тај механички прилив у урбаном подручју Сарајева ће се знатно смањити и задржати на око 2.100 становника просјечно годишње. У урбаном подручју Хаџића ће просјечно годишње досељавати око 540 становника. Илијаша око 370, Пале око 260 и Трново око 150 становника.

Веома изражен механички прилив у протеклом периоду, условљен снажним процесом деаграризације, с једне, и развојем градине привреде, с друге стране, довео је до низа потешкоћа: до великог броја незапослених, а тиме и притиска на запошљавање (неквалификоване или полуквалификоване радне снаге), што онемогућава бржи развој градине привреде, до запошљавања квалификованог градског радника и на њему масовне неконтролисане индивидуалне

стамбене изградње, до великог притиска на и онако доста скромне комуналне фондове, до великог притиска, на укупну потрошњу, а посебно у домену задовољавања заједничких потреба итд.

Деловање мјера активне демографске политике би у наредном периоду резултирало смањеним механичким приливом у град Сарајево, међутим, Сарајево ће као републикански центар са свим својим фондовима и даље бити подручје досељавања, било грађана, било повремене: временом досељавања су углавном везана за школовање: средње и високо, па је у том смислу у наредном периоду потребно планирати капацитете за задовољавање тих потреба.

У Сарајево су изражене и дневне миграције, привремене, због потреба рада, до задовољавања осталих потреба, школовања, рекреације и сл., тако да би у наредном периоду требало приближити стањану радних мјеста и обезбједити садржаје друштвене инфраструктуре за задовољавање потреба становништва како би се смањили друштвени и индивидуални трошкови.

СТАРОСНА СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА УРБАНОГ ПОДРУЧЈА САРАЈЕВА 1985. и 2015.

СТАРОСНЕ ГРУПЕ	УРБАНО ПОДРУЧЈЕ									
	СТАРИ ГРАД		ЦЕНТАР		Н. САРАЈЕВО		НОВИ ГРАД		ИЛИЈАШ	
	1985.	2015.	1985.	2015.	1985.	2015.	1985.	2015.	1985.	2015.
0-4	9,1	7,2	8,9	7,3	7,8	9,0	7,0	9,2	7,0	9,0
5-9	8,2	7,1	7,7	7,1	6,9	8,9	7,0	8,6	7,0	6,8
10-14	6,9	6,6	6,3	6,5	6,4	8,4	6,9	7,7	6,8	5,7
15-19	6,0	6,2	5,6	6,4	6,2	7,5	6,6	7,5	6,5	6,1
20-24	7,1	6,4	6,6	6,4	7,2	6,6	7,8	6,6	7,7	6,9
25-29	8,9	7,3	8,4	7,5	8,7	7,4	9,0	7,2	10,4	8,1
30-34	10,8	8,1	10,1	8,4	9,6	8,0	9,7	7,5	10,1	8,5
35-39	9,3	7,3	8,8	5,9	8,6	8,6	7,4	8,6	7,3	6,2
40-44	5,3	6,1	5,8	5,8	6,0	5,9	6,8	6,1	6,4	4,6
45-49	6,6	5,2	6,9	5,3	6,2	5,7	8,1	8,0	6,1	8,3
50-54	6,1	6,0	6,9	7,1	8,0	6,2	6,7	6,1	7,2	6,1
55-59	5,2	7,2	6,7	7,2	6,7	7,1	4,6	6,7	4,6	6,8
60-64	4,1	8,0	4,7	6,7	4,1	7,3	2,4	6,7	2,7	7,1
65-69	2,4	6,1	2,6	6,1	1,8	5,6	1,0	5,4	1,4	3,1
70-74	2,5	2,8	2,3	3,4	1,5	3,3	0,9	3,4	1,1	3,1
75	1,5	2,4	1,5	3,2	0,9	3,0	0,6	2,7	0,6	3,1
УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

На урбаном подручју Сарајева у периоду до 2015. године се релативно смањује учешће младих старосних група становништва, а повећава учешће старијег и старог становништва преко 65 година. Учесће ових старосних група се види из наредне табеле:

СТРУКТУРА СТАРОСНИХ КОНТИНГЕНАТА СТАНОВНИШТВА УРБАНОГ ПОДРУЧЈА САРАЈЕВА			
УРБАНО ПОД- РУЧЈЕ	СТАРОСНИ КОНТИНГЕН- ТИ У %		УКУП- НО
	0-19	20-64	
СТАРИ ГРАД	27,1	61,6	11,3
ЦЕНТАР	27,0	60,3	12,7
НОВО САРАЈЕВО	27,3	60,8	11,9
НОВИ ГРАД	27,5	61,0	11,5
ИЛИЈАШ	27,3	61,5	11,2
ВОГОШТА	26,0	64,0	10,0
УП САРАЈЕВО	27,2	61,2	11,6

Старосна група од 0-19 година, односно предродни контингент ће представљати скоро једну трећину становништва, док ће становништво од 2-65 година старости, радни контингент, учествовати са 61,2%, а становништво преко 65 година пострудни контингент са 11,6% у укупном становништву.

Може се рећи да постоји старосна структура осигурава нормалну репродукцију и прилив радно способног становништва.

Са аспекта друштвено-економског, социјалног и производног развоја Сарајева и у том смислу структурирања урбаних подручја, од посебне важности је оцена кретања појединачних старосних категорија становништва, посебно контингента према школском узрасту и старом становништву. У периоду до 2015. године у урбаном подручју Сарајева се очекује релативно смањивање младих лобних категорија становништва, док ће становништво старије од 65 година повећати учешће у укупном становништву, што ће изазвати промјене у структури потрошње и изискивати посебне мјере социјалне и економске политике, како би се

обезбједио развој одговарајућих институција и значајно унаприједила брига о остваривању становништва. Предшколски контингент ће учествовати са 10% у укупном становништву, школообавезни са 10,8% и средњошколски са 6,3%, а студентски са 6,6%.

2.1.3. ЗАПОСЛОСТ

Укупан број запослених у друштвеном сектору повећао се са 174 хиљаде у 1985. години на 253 хиљаде у 2015. години. Тако ће запосленост у периоду од 1986. до 2015. године расти по стопи од 1,3% просечно годишње.

Највећи број лица која траже запослење на подручју шест општина Града, запошљавање се у друштвеном сектору.

Овај раст запослености утицаће на повећање степена запослености становништва са 41,7% у 1985. години на 47% у 2015. години.

Истовремено, урбаном подручју Сарајево имаће стопу раста запослености од 1,2% просечно годишње. Степен запослености становништва урбаног подручја Сарајева повећаће се са 43,3% на 47,9%.

СТЕПЕН УРБАНИЗАЦИЈЕ УРБАНОГ ПОДРУЧЈА САРАЈЕВА 1985. И 2015. ГОДИНЕ

Урбано подручје	1985.		2015.		Степен урбанизације
	Број становника	Урб. под.	Број становника	Урб. под.	
Стари град	56.600	97,0	63.350	60.000	94,7
Центар	75.460	98,5	88.080	87.200	99,0
Ново Сарајево	99.050	99,6	106.360	106.300	99,9
Нови град	106.090	99,7	134.000	134.000	100,0
Илиџа	60.490	95,4	107.030	102.830	96,1
Вогошта	20.140	90,8	39.180	37.300	95,2
УП Сарајево	417.830	97,9	538.000	527.630	98,1

Степен урбанизације из 1985. године износи 97,9%, а 2015. године ће се повећати под утицајем даље тенденције концентрације становништва у урбаном подручју Сарајева на 98,1%.

2.1.5. ДОМАЋИНСТВА

Општа карактеристика испољених тенденција у погледу броја и величине домаћинства је да се број домаћинства повећава, а просјечна величина домаћинства смањивала. Број домаћинства на урбаном подручју Сарајева ће брже расти и у апсолутном и у релативном изразу од броја становника, што је последица трансформације домаћинства од већих у мања породична домаћинства, као пратећа појава општег друштвено-економског развоја. Очекивање промене у укупном броју домаћинства и њиховој величини биће од посебног значаја за будуће планирање стамбене изградње, величине стамбених јединица, производње и потрошње роба које се користе у домаћинству и сл.

ДОМАЋИНСТВА УРБАНОГ ПОДРУЧЈА САРАЈЕВА

Урбано подручје	Број домаћинства		Стопа Просјечна Раста		2015.
	1985.	2015.	1985-2015.	Вел. дом.	
Стари град	17.580	20.630	0,5	2,9	
Центар	25.900	30.650	0,6	2,8	
Ново Сарајево	32.900	36.430	0,4	2,9	
Нови град	32.740	42.940	0,9	3,1	
Илиџа	17.280	32.600	2,1	3,2	
Вогошта	5.460	11.870	2,6	3,0	
УП Сарајево	131.860	175.120	1,0	3,0	

Сарајевско поље са ободом на западу и долина ријеке Миљашке са сјеверним и јужним падинама код Коце Луцаре, односно утока потока Ланишница на истоку. Овоме се придијелу преостали, мања дијелови урбаног подручја, долина ријеке Босне од Ресаве до Семизоваца, са једне и долина потока Сушица од Бетаније, узводно до Кобиље главе и даље низводно долина ријеке Вогошће и њених притока од Кобиље главе до Семизоваца, са друге стране. Тиме су у урбаном подручју укључена и бродовита земљишта брда Орлић и Жуч. Коначно, према западу урбаном подручју се придијелу на Шамизово гдје.

Укупна површина урбаног подручја Сарајева износи око 17.800 ха, што у односу на планирани број од око 527.000 становника у 2015. години даје специфичну површину од око 340 м² по становнику.

Структура површина урбаног подручја по основним наменјама, односно коришћењу простора је слиједећа:

НАМЕНА	ПОВРШИНА ха м ² /стан.	%
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	8.862,2	49,91
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	5.233,8	29,59
ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	2.321,5	13,07
ВОДНЕ ПОВРШИНЕ	420,1	2,37
ЗАШТИЋЕНЕ ПОВРШИНЕ	(1.370,4)	(26,14)
НАМЕНЕ РЕЗЕРВИСАНЕ ПОВРШИНЕ	897,7	5,00
НЕ	(217,4)	(4,12)
СВЕГА	17.755,3	100,00

Заштићене и резервисане површине, за које су ангажоване величине урбаног подручја дате у заградама (), не улазе засновано у латин биланс површина, а обимом да је њихова основна намена, односно коришћење, у планском периоду, једна од билансираних наменја земљишта (изузев грађевинског земљишта и земљишта посебне намене).

2.2.2. УЖЕ УРБАНО ПОДРУЧЈЕ

У циљу остваривања потпуније друштвене контроле и усмеравања процеса урбане изградње, подељених централних дијелови урбаног подручја, односно грађевинског земљишта у његовом оквиру, који су или се планирао да буду бити интензивно коришћени и комплексно грађени, су издвојени у подручја на која ће се придијелити посебни стројни услови, односно режима грађевина.

Саслано томе, у оквиру урбаног подручја, као уже урбаног подручја, издвојени су:

– Подручје које обухвата централни дио континуираног грађевинског подручја од Бањарице на истоку, обухватајући и подручја старих градских махала, те ранијег грађевинског подручја долина ријеке Миљашке и њених притока Кошачевог и Сушица потока, према западу. На улазу у Сарајевско поље ово подручје се проширује, обухватајући на југу и југозападу дијелове насеља Сарајево – Карашево, Добрица на југу и југозападу, дијелове насеља Илиџа, дељево на сјеверу, те централне дијелове насеља Илиџа, до ријеке Железнице, на западу. Овај дио ужег урбаног подручја обухвата око 2.000 на и око 266.400 становника (133,2 ст/ха);

– Подручје које обухвата централни дио насеља Вогошта, од индустријске зоне »Униса« на истоку и низводно између ријеке Вогошће, односно планиране објектне саобраћајнице и железничке пруге на југу, те урбанистичких циљева Ресаве 1, Томо мелеш, Центар 1 и Соларица. Овај дио ужег урбаног подручја обухвата око 111,5 ха и око 15.170 становника (136,1 ст/ха);

– Подручје које обухвата централни дио насеља Храстича, од индустријске зоне »Фамос« на истоку, те према западу, између потока Вечерица на југу и постојеће Творнице улине на сјеверу, до насеља Ковачи на западу. Површина овог дијела ужег урбаног подручја износи око 50 ха и обухвата око 9.700 становника (104,0 ст/ха);

Укупно узевши, сва три дијела ужег урбаног подручја обухватају око 2.161,5 ха грађевинског земљишта, односно око 12,2% површина урбаног подручја, на коме би 2015. године живјело око 292.270, односно око 55,5% укупног броја становника урбаног подручја.

Структура појединих дијелова и ужег урбаног подручја у цијели, по основним претсјаним наменјама је како слиједи:

УЖЕ УРБАНО ПОДРУЧЈЕ

НАМЕНА ПОВРШИНА	ЦЕНТРАЛНИ ДИО		ДИО ВОГОШЋА		ДИО ХРАСТИЧЕ		УКУПНО	
	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
СТАНОВАЊЕ	994,0	49,7	78,7	70,5	47,0	94,0	1119,7	51,8
РАД	373,0	18,7	1,0	0,9	–	–	374,0	17,3
ДРУШТВЕНА ИНФРАСТРУКТ.	371,0	18,6	10,8	9,7	3,0	6,0	384,8	17,8
УРБАНО ЗЕЛЕНИЛО	108,0	5,4	8,0	7,2	–	–	116,0	5,4
ОСТАЛО	154,0	7,6	1,0	1,1	–	–	167,0	7,7
СВЕГА	2000,0	100,0	111,5	100,0	50,0	100,0	2161,5	100,0

Под остало подразумевају се примарна саобраћајна, водна, енергетска и комунална инфраструктура.

2.2.3. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште у оквиру урбаног подручја, по свом облику, задржава, генерално узевши, исте карактеристике као и само урбано подручје, с тим што је његова укупна површина приближно уопла мања. Ово умањене грађевинског земљишта, у односу на урбано подручје, остварује се, по правилу, стварањем појаса пољопривредног и шумског земљишта између њихових граница, што је условљено спуштањем грађевинског земљишта на ниже надморске висине и земљишта мањег нагиба, с једне, као и пољопривредног и шумског земљишта мањег нагиба, с друге стране. Треба да се ово грађевинско земљиште обезбеди појасом неутраљне површине у функцији заштитног појаса, с друге стране. Повећање граница грађевинског земљишта, односно највеће у подручјама Миљашки – Луковаца – Топлик, на југоисточној страни и Гладиног поља на западној страни урбаног подручја.

Поред тога, из грађевинског земљишта су издвојени комплекс пољопривредног земљишта бродовитог подручја Орлић – Жуч, као и подручја вриједног пољопривредног земљишта Бутла – Азија и Бугар, односно Илиџинског поља од Врла Босне до Војковића, које је истовремено и водозащитно подручје.

Коначно, планом предложена грађевинска земљишта карактеристична и чињеница да су, олавојено од претходно описаног његовог основног корпуса, као грађевинска земљишта утврђене и појединачне издвојене ентитете земљишта: насеља Радава, насеља, односно комплекса

Посматрано по секторима привређивања, интензивнију стопу запошљавања у цијелом периоду има терцијарни сектор, односно услуга, који је у периоду од 1986. до 2015. године имао просјечну стопу раста од 1,7% годишње. У сектору примарног сектора ће се незначително повећати са 0,5% на 0,6%. Терцијарни сектор привреде имаће доминантно учешће 42,6% (37,7% у 1985. години), што показује да су ове општине ушле у вишу фазу развоја која води ка савременом изразитијем учешћу овог сектора привређивања.

То ће условити и промјене у запослености по секторима привређивања. Тако ће секундарни сектор смањити своје учешће са 41,7% у 1985. години на 35,5% у 2015. години. У сектору примарног сектора ће се незначително повећати са 0,5% на 0,6%. Терцијарни сектор привреде имаће доминантно учешће 42,6% (37,7% у 1985. години), што показује да су ове општине ушле у вишу фазу развоја која води ка савременом изразитијем учешћу овог сектора привређивања.

2.1.4. УРБАНИЗАЦИЈА И ДЕАГРАФИЈА

Снажан процес деаграфикације и развој градске привреде успијео је високу концентрацију становништва у урбаном подручју Сарајева.

2.1.6. ГУСТИНЕ НАСЕЉЕНОСТИ

Планирање густина насељености урбанистичких циљева и њихово степеновање, извршено је у складу са системима изградње стамбених зона, а то су:

– индивидуална изградња са густином насељености од 40–120 ст/ха

– мјешовита изградња са густином насељености од 120–220 ст/ха

– колективна изградња са густином насељености од 220–400 ст/ха.

У планирању густина насељености, у различитом обиму учествују и постојеће густине насељености. Планирањем укупне будуће стамбене изградње и њеним просторним размјештајем постигнута је успјешност густина насељености у појединим системима становања. Тако су у индивидуалном становању, у односу на постојеће стање, повећане густине насељености, постигнута је и много веће учешће средњих густина насељености и планиране ниже густине насељености у колективном становању. У овом систему изградње појављују се и екстремне вриједности (преко 400 ст/ха), које ће се, у будућности смањивати због »стареек« нових насеља и њиховог природног регулисања.

2.2.1. НАМЕНА ПОВРШИНА

Урбаном подручју Сарајева карактеристичне полигонален, приближно концентричан облик са просјечним пречником од око 15 км. Основни дио корпуса урбаног подручја чине

2.3. СТАНОВАЊЕ

2.3.1. ПЛАНИРАНА СТАМБЕНА ИЗГРАДЊА ПО БРОЈУ И ВЕЛИЧИНИ СТАНОВА

Планирана стамбена изградња за урбано подручје Сарајева, односно урбана подручја општина Стари град, Центар, Ново Сарајево, Нови град, Илина и Вогоша за период од 1985. до 2015. године, извршено је за потребе:

- повећаног броја становника, односно домаћинстава,
- постојећег дефицита станова,
- неопходног рушења дијела постојећег стамбеног фонда ради изградње нових саобраћајница, објеката урбаних опреме, промјене постојеће намјене површина, економичније изградње постојећих стамбених зона (реконструкција) и др. као и

- повећања стандарда становања.

Прогноза обима рушења једног дијела постојећег стамбеног фонда у цијелом урбаном подручју Сарајева, за плански период, износи 5,4% (за 30 година) од постојећег броја станова, а укључује неопходна рушења због изградње саобраћајница, објеката урбаних опреме и др. док стамбеног фонда износи 10,05%. На урбаном подручју општина Стари град и Центар у одговарајућим дијеловима урбанистичких целина, реконструкција ће се обављати у складу са условима утврђеним за архитектонско-урбанистичке целине: Башчаршија, Алифковач, Бабића башча, Наглинци, Вратини, Ковачи, Мелдресета, Јогавина, Сумбулуца, Хрид и сјеверне палине Требевића.

За прорачун укупних стамбених потреба у планском периоду, за урбано подручје Сарајева, коришћени су слиједни елементи и стандарди становања:

- величина стамбеног фонда у 1985. години: 126.164 покривна стана
6.844.115 м²

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% рушења

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

Број стан.

Површ. м²

- планирани број становника и домаћинстава у 2015. години

Број становника

Број домаћинстава

- нето корисна површина стана на 1 становника

око

- бруто грађевинска површина на 1 становника

око

- корисна површина стана у просјеку (нето) око

Постојећи стамбени фонд се смањује за планирани обим рушења од 5,43% са 126.164 стана или 6.844.115 м² површине на 119.318 станова са 6.470.160 м² површине. Од преосталог постојећег стамбеног фонда, доспијева за обнову 10,05%, тј. 11.991 стан са 655.077 м² површине. Број станова који ће у 2015. години износити 527.630, у стамбеном фонду, што се постојећим стамбеним фондом из 1985. године износи укупно 175.120 станова, површине 9.438.245 м².

Планирана стамбена изградња ће бити распоређена у урбана подручја општина Стари град, Центар, Ново Сарајево, Нови град, Илина и Вогоша, према планираном покриву броја становника и домаћинстава, величини постојећег стамбеног фонда, прогнози обима рушења дијела стамбеног фонда из 1985. године, могућноста ангажовања нових површина за стамбену изградњу и др. све у складу са усвојеном концепцијом урбаног уређења овог подручја.

Преглед броја и површине станова у 1985. години, њихових стварних капацитета, те станова који ће се руши- тили и обновити као и станова које треба изградити до краја планског периода, као и укупног стамбеног фонда у 2015. години, приказан је у табели (Програм развоја стамбеног фонда за период од 1986-2015. године).

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ОПШТИНЕ

СТАРИ ЦЕНТАР

НОВО САР-ЈЕВО

СТАРИ ИЛИНА

ВООШ-ЊА

УКУП-НО

СТАМБЕНИ ФОНД 1985. ГОДИНА

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% рушења

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

% обнове

ПЛАНИРАНА НОВА СТАМБЕНА ИЗГРАДЊА 1986-2015. ГОДИНЕ

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површ. м²

Пројек. стан. м²

Пројек. домаћ.

Број стан.

Површине за становање, које су обезбијеђене за планирану стамбену изградњу у периоду од 1985. године до 2015. године и за укупан стамбени фонд у 2015. години, предвиђене су у стамбеним зонама (1) и ван стамбених зона (2) урбаног подручја Сарајева. Од укупног броја становника који ће у 2015. години износити 527.630, у стамбеним зонама предвиђа се смјештај 490.135 становника или 93% у цијелим предвиђањима, а ван стамбених зона 37.495 становника или 7% у цијелим предвиђањима.

1) - Становање у стамбеним зонама (урбано) ће бити организовано у уже урбанистичке целине, као мјесне заједнице, у којима ће се издржавати основне потребе становништва из области образовања, снабдијевања, рекреације и осталог, што представља проширено становање уз укључивање ових целина у градске инфраструктурне системе.

2) - Становање ван стамбених зона планирано је као: - урбано становање у подручјима постојећих концентracија становништва у која ће се усмјерити нова изградња, али са ограниченим могућностама развоја, тј. сарајевског подручја приликом приликом развоја ван урбанистичких целина. За потребе урбаног становања ко-банстичких целина, на којима нема ограничења у погледу рингених су подручја у којима нема ограничења у погледу снабдијевања водом, како ни саобраћајних или енергетских ограничења и на којима су до сада вршена инфраструктурна улагања у опремање грађевинског земљишта. У овим подручјима се планира смјештај око 11.105 становника у цијелим предвиђањима.

Приказ система становања, броја становника и станова у стамбеним зонама и ван њих у 1985. години и 2015. години за урбана подручја општина и урбано подручје Сарајево, дат је у табели:

СИСТЕМ СТАНОВАЊА У УРБАНИМ ПОДРУЧЈИМА 1985. И 2015. ГОДИНЕ

1985. ГОД.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

БРОЈ СТАНОВНИКА

% ДОМАЋ.

1. У ст. зонама	97.590	92	30.214	127.061	95	40.711
Ван рурбано	6.215	6	1.924	1.571	1	508
2. стамб. рурално	1.955	2	605	1.571	4	1.720
зона Укупно	8.170	8	2.529	6.939	5	2.228
1 + 2	105.760	100	32.743	134.000	100	42.940
1. У ст. зонама	47.808	83	14.314	93.135	91	29.538
Ван рурбано	6.108	11	1.829	1.284	1	407
2. стамб. рурално	3.814	6	1.142	8.411	8	2.655
зона Укупно	9.922	17	2.971	9.695	9	30.062
1 + 2	57.730	100	17.285	102.830	100	32.600
1. У ст. зонама	11.180	61	3.338	27.090	73	8.621
Ван рурбано	4.422	24	1.320	5.352	14	1.703
2. стамб. рурално	2.738	15	818	4.858	13	1.546
зона Укупно	7.160	39	2.138	10.210	27	3.249
* 1 + 2	18.340	100	5.476	37.300	100	11.870
1. У ст. зонама	367.153	90	118.612	490.135	93	162.883
Ван рурбано	23.737	6	7.289	11.105	2	3.036
2. стамб. рурално	18.645	4	5.991	26.390	5	8.614
зона Укупно	42.057	10	13.280	37.495	7	12.250
1 + 2	409.210	100	131.892	527.616	100	175.120

2.3.2. ДРУШТВЕНА И ИНДИВИДУАЛНА СТАМБЕНА ИЗГРАДЊА

За потребе dugoročnog planiranja stambene izgradnje u urbanom području Sarajeva, pokostovljeno je kolektivno stanovanje sa društvenom stambenom izgradnjom, a individualno stanovanje sa individualnom stambenom izgradnjom, odnosno planirajući, kako se u svakom ovom sistemu stanovanja pojavljuju i ona drugi.

СТРУКТУРА СТАНОВА ПО ВЛАСНИШТВУ 2015. ГОДИНЕ

УРЕЂАНО ПОДРУЧЈЕ ОП- ШТИНЕ	СТАН. ДОМ.	БРОЈ СТАНОВА				ОДНОС Д:1
		УКУПНО	ДРУШТВЕ- НИ	УКУПНО	У СТАМБ. ЗОНАМА	
Стари град	2,908	20,630	7,102	13,528	12,430	34%:66%
Центар	2,845	30,650	20,523	10,127	8,344	57%:33%
Ново Сарајево	2,918	36,430	26,032	10,398	9,581	71%:29%
Нови град	3,121	42,940	31,176	11,814	9,886	72%:28%
Илиџа	3,154	32,600	15,770	16,833	14,959	48%:52%
Vogošća	3,142	11,870	4,830	7,040	4,530	41%:59%
УКУПНО	3,013	175,120	105,383	69,737	58,335	60%:40%

Највеће укупне друштвене стамбене изградње у укупној, бине и даље у урбаном подручјуа Ново Сарајево, Нови град и Центар, што је посљедица досадашње изградње великих стамбених насеља у овим подручјима.

У друго друштвене изградње укупној ће се значајно промијенити у урбаном подручју Илина, у складу са природним условима и планираним повећањем броја становника, мада ће у овом дијелу града и даље бити већа индивидуална стамбена изградња.

2.3.3. ПРОСТОРНИ РАЗМЈЕШТАЈ, СИСТЕМИ ИЗГРАДЊЕ И СПРАТНОСТИ ПО ЗОНАМА

Просторна организација становања представља разраду усвојене концепције урбеног уређења у погледу капацитета зона станаовања, њиховог размјештаја у урбаном поднебљу и планирања одговарајућег система изградње и густина насељености, као и рационалне изградње тих зона у стањем објектима. Предијење површине за становање у стањем објектима, а густина насељености око 158 ст/ха, у просјеку.

Планирани системи изградње урбанистичких цјелина-

– индивидуална стамбена изградња са густином насељености од 40–120 ст/ха

— мјешовита изградња са густином насељености од 120-220 ст/ха

Израда стамбених зона планираним системом изградње условања је, прије свега, природним погодностима, затим планираним физичким структурама, развијеношћу инфраструктурних система и другим околностима. Тада се у долинским дијелу града, уз постојећу, предвиђа и кооперативна стамбена изградња док се на јужним падинама убрзан одлучује Центар планирања мјешовита стамбена изградња. Индивидуална изградња је предвиђена на највишим дијеловима урбаног подручја, као и на северним падинама урбаног подручја Ново Сарајево и у Сарајевском пољу, где је овај систем изградње усклађен и са другим урбаним функцијама (зоне снабдијевања водом, аерологом и др.).

Поред заједничких урбанистичких параметара, који су дати за сваку урбанистичку цјелину, у појединим дијеловима урбанистичких цјелина Вратник Ковачи, Молдреса. Ло-

СТАЊЕЊЕ ЗОНЕ СИСТЕМИ ИЗГРАДЊЕ НАСТАЊЕНОСТ И ИЗГРАЂЕНОСТ 2015. ГОДИНЕ

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ СТАРИ ГРАД		ПОВРШИНА ха			ГУСТИНА НАСЕЉ, ст/ха		ИЗГРАЂЕНОСТ					
СТАМБ. ЗОНА	УРБАНИСТИЧКА ЦЕЛИНА	СИСТЕМ ИЗГРАД.	БРОЈ СТА-НОВНИ-КА	БРУТО У-Ц. ха	НЕТО ЗА СТ.	БРУТО ха	НЕТО	БП М ²	ПРОС. СПРАТ-НОСТ.	ТЛОЦ-РТНА ПОВРШ. м ²	Км	СИ
Сјевер:	ВАСИН ХАН	инд.	3.000	43,5	41,5	69,0	72,0	63.768	П + 1	31.884	0,15	7,5
	СЕДРЕНИК	инд.	8.276	75,3	69,8	110,0	118,0	175.914	П + 1	87.957	0,23	11,7
	ВРАТНИК	мјеш.	5.780	38,5	35,3	150,0	164,0	122.859	П + 1	51.429	0,32	16,0
	КОВАЧИ	мјеш.	5.478	36,8	35,0	149,0	156,0	116.440	П + 1	58.220	0,32	12,0
	МЕДРЕСА	инд.	2.060	18,0	17,0	114,0	121,0	43.787	П + 1	21.893	0,24	12,0
	ЛОТОВИНА	мјеш.	6.071	31,4	26,9	193,0	225,0	129.045	П + 2	43.015	0,41	13,7
	БАШЧАРШИЈА	мјеш.	1.790	12,3	6,01	146,0	298,0	38.048	П + 2	12.682	0,30	10,3
	ЦЕНТ. ГРАД. ЈЕЗГРО	кол.	2.930	13,0	7,5	225,0	391,0	62.280	П + 4	12.456	0,48	19,6
УКУПНО:		35.385	268,8	237,0	132,0	149,0	752.141	П + 1,3	3.329.536	0,28	12,2	
Југ:	ЈАРЧЕДОЛИ:		2.418	26,0	24,5	93,0	98,0	51.397	П + 1	25.698	0,19	9,8
	ХРПД	инд.	2.489	24,0	22,7	104,0	110,0	52.906	П + 1	26.453	0,22	11,0
	МАХМУТОВАЦ	инд.	2.093	29,5	25,3	71,0	83,0	44.488	П + 1	22.244	0,15	7,5
	ДИЈЕВА ОБ. МИЉ.	мјеш.	7.690	45,1	37,5	170,0	205,0	163.458	П + 2	54.482	0,36	12,1
	ШИРОКАЧА	инд.	5.065	46,0	46,0	110,0	110,0	107.661	П + 1	53.830	0,23	11,7
	МЈЕДЕНИЦА	мјеш.	1.660	13,0	9,7	128,0	171,0	35.284	П + 2	11.761	0,27	9,0
УКУПНО:		21.415	183,6	165,7	117,0	129,0	455.194	П + 1,3	194.468	0,24	10,6	
УКУПНО:		56.800	457,4	407,7	126,0	141,0	1.207.335	П + 1,3	524.004	0,27	11,6	

СТАМБЕНЕ ЗОНЕ СИСТЕМИ ИЗГРАПЊЕ НАСТАЊЕНОСТ И ИЗГРАВЕНОСТ 2015. ГОДИНЕ

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ЦЕНТАР		ПОВРШИНА ха			ГУСТИНА НАС. ст/ха		ИЗГРАЂЕНОСТ		
СТАМБ. ЗОНА	УРБАНИСТИЧКА ЦЕЛИНА	СИСТЕМ ИЗГРАД.	БРОЈ СТА-НОВНИ-КА	БРУТО У.Ц. ха	НЕТО БРУТО	НЕТО	БПГ ПРОС. м²	ТЛОПР. ПОВРШ. м²	Кл. Сл.
Сјевер:	ЈАГОМИР 1	мјеш.	1.020	20,5	20,0	50,0	50,0	11,475	0,11
	ЈАГОМИР 2	мјеш.	880	27,0	19,0	33,0	46,0	9,900	0,07
	БРЕКА 1	нид.	3.350	41,6	41,6	80,0	80,0	37,687	0,18
	КОШЕВО	мјеш.	4.900	28,3	27,5	173,0	178,0	18,375	0,28
	ПАЊИНА КУЛА	нид.	2.800	29,2	23,7	96,0	118,0	31,500	0,21
	БРЕКА 2	мјеш.	4.166	23,3	18,7	179,0	223,0	23,433	0,40
Југоисток:	НЕМАЊИНА-БЈЕ-ЛАВЕ 1	мјеш.	6.780	33,9	33,1	200,0	205,0	152,550	0,45
	НЕМАЊИНА-БЈЕ-ЛАВЕ 2	кол.	10.243	41,2	37,2	249,0	275,0	230,467	0,56

ЦЕНТР. ГР. ЈЕЗІГРО	кол.	6.280	37,4	16,9	168,0	370,0	141.300	П + 4	28.260	0,38	7,5
МАРИЛИН ДВОР	кол.	7.480	42,2	18,5	177,0	404,0	168.300	П + 4	33.660	0,40	7,9
ЦРНИ ВРХ	мјеш.	5.200	24,4	22,9	213,0	255,0	117.000	П + 2	39.000	0,48	15,9
ЂУРО ЂАКОВИЋ	кол.	5.920	15,8	12,5	375,0	474,0	133.200	П + 5	22.200	0,84	14,0
КОШЕВСКО БРДО	мјеш.	9.600	43,5	40,9	221,0	235,0	216.000	П + 2	72.000	0,49	16,5
ВЕЛЕШКО ДИО	инд.	4.50	5,0	5,0	90,0	90,0	10.125	П + 1	5.062	0,20	10,0
ШИП ДИО	инд.	2.390	21,0	21,0	114,0	114,0	53.775	П + 1	26.887	0,25	12,8
УКУПНО:		71.459	434,3	358,5	164,5	199,3	1.607.827	П + 2,6	443.669	0,37	10,2
Друг:											
ТОМО МАСАРИК	мјеш.	4.770	22,0	16,6	217,0	287,0	107.325	П + 4	21.465	0,48	9,7
ПОДТЕКИЈА	мјеш.	1.500	12,5	9,4	120,0	160,0	33.750	П + 2	11.250	0,27	9,0
СОУБУНАР	инд.	4.400	45,9	43,9	96,0	100,0	99.000	П + 1	49.500	0,21	10,8
УКУПНО:		10.670	80,4	69,9	123,0	153,0	240.075	П + 2	80.055	0,30	10,0
СВЕУКУПНО:		82.129	514,7	428,4	160,0	192,0	1.847.902	П + 2,5	523.694	0,36	10,1

СТАМБЕНЕ ЗОНЕ, СИСТЕМИ ИЗГРАДБЕ, НАСТАЊЕНОСТ И ИЗГРАВЕНОСТ 2015. ГОДИНЕ												
УРЕДНО ПОДР. НОВО САРАЈЕВО		ПОВРШИНА У НА			ГУСТИНА НАСЉЕЊЕНОСТИ			СТ/ХА		ИЗГРАВЕНОСТ		
СТАЊЕ. УРЕДНИСТИЧ. ЗОНА	СИСТЕ-МЕ. ИЗГРАД.	БРОЈ СТА-НОВ-НИКА	БРУТО УД. СТАЊ. ha	НЕТО ЗА ha	БРУТО	НЕТО	БПГ М.	ПРОСЈ. Т.	КИ	СИ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Сјевер:												
ВЕЛЕШТИ	мјеш.	8.000	60,0	59,7	133,0	134,0	180.000	П + 2	60.000	0,30	10,0	
ПОФАЛБИ-												
ЦИГЛАНЕ	мјеш.	3.000	18,0	18,0	167,0	167,0	67.500	П + 3	16.875	0,37	9,3	
ПОФАЛТИ	мјеш.	13.017	105,0	102,2	124,0	127,0	292.822	П + 1	146.441	0,28	13,9	
НОВО САРАЈ. 1	кол.	3.662	25,0	7,8	146,0	470,0	83.395	П + 6	11.770	0,33	4,7	
НОВО САРАЈ. 2	кол.	7.183	20,0	15,3	359,0	470,0	161.617	П + 6	23.088	0,80	11,5	
ЧЕНГИЋ ВИЛА 1	кол.	6.573	30,0	14,0	219,0	470,0	147.892	П + 6	21.127	0,49	7,0	
ЧЕНГИЋ ВИЛА 2	кол.	9.080	19,0	16,8	477,3	540,0	204.075	П + 6	29.154	1,07	15,3	
УКУПНО:		50.505	277,0	233,8	182,0	216,0	1.137.361	П + 2,5	317.961	0,41	11,5	
Југ:												
ГРВАИЦА 1	кол.	9.810	25,5	21,5	385,0	456,0	220.725	П + 6	31.532	0,86	12,3	
ГРВАИЦА 2	кол.	9.210	22,6	18,3	407,0	503,0	207.225	П + 6	29.603	0,91	13,0	
ХРАСНО 1	кол.	8.859	22,5	21,0	438,0	470,0	221.827	П + 6	31.689	0,98	14,0	
ХРАСНО 2	кол.	3.286	9,5	7,0	346,0	470,0	73.935	П + 6	10.562	0,78	11,1	
КОВАЧИЋИ	мјеш.	8.330	38,0	36,7	219,0	227,0	187.425	П + 3	46.856	0,49	12,3	
ВРАЦА	мјеш.	5.770	57,1	53,9	101,0	107,0	129.825	П + 2	43.275	0,22	7,5	
БРДО ХРАСНО	мјеш.	6.750	42,8	37,9	158,0	178,0	151.875	П + 1	75.937	0,35	17,7	
МИЉЕВИЋИ	ннд.	400	5,0	5,0	80,0	80,0	9.000	П + 1	4.500	0,18	9,0	
УКУПНО:		53.415	223,0	201,3	265,0	265,0	1.201.837	П + 3,8	273.954	0,60	14,3	
СВЕУКУПНО:		103.920	500,0	435,1	208,0	239,0	2.339.198	П + 2,9	591.915	0,47	11,8	

СТАМБЕНЕ ЗОНЕ, СИСТЕМИ ИЗГРАДЊЕ, НАСТАЊЕНОСТ И ИЗГРАЂЕНОСТ 2015. ГОДИНЕ												
УРБАНО ПОДРУЧЈЕ НОВИ ГРАД			ПОВРШИНА УГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ					ИЗГРАЂЕНОСТ				
СТАМБ.- ЗОНА	УРБАНИСТ. ЦЕЛИНА	СИС- ТЕМ ИЗГРАД.	БРОЈ СТА- НОВ- НИКА	БРУТО УЦ, ha	НЕТО УЦ, ha	БРУТО ha	НЕТО ha	БГП м²	СПРА- Т.	Т. ПОВРШ.	ТЛОЦ- РТНА	Км Кв
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Среер:	БУЂА ПОТОК	1 инд.	5.000	63,2	63,2	79,1	79,1	112.500	П + 1	56.250	0,18	9,0
	БУЂА ПОТОК	2 мјеш.	7.500	66,5	59,6	112,8	125,8	168.750	П + 1	84.375	0,25	13,0
	БОЉАКОВ ПОТ.	инд.	4.900	64,0	54,8	76,6	89,4	110.250	П + 1	55.125	0,17	8,6
	ВИТКОВАЦ	инд.	3.500	56,5	43,4	62,0	80,6	78.750	П + 1	39.375	0,14	14,0
	БРИЉИШЋЕ	мјеш.	5.500	89,5	78,3	61,8	70,7	123.750	П + 1	61.875	0,14	6,9
	СКОПЉЕ	инд.	1.100	28,0	28,0	35,7	35,7	24.750	П + 1	12.375	0,09	4,4
	ЗАБРЕЂЕ	инд.	920	23,5	23,5	39,2	39,2	20.700	П + 1	10.350	0,09	4,4
УКУПНО			28.420	391,2	350,8	73,0	81,0	639.450	П + 1	319.725	0,16	8,1

СТАМБЕНЕ ЗОНЕ, СИСТЕМИ ИЗГРАДЊЕ, НАСТАЊЕНОСТ И ИЗГРАЂЕНОСТ 2015. ГОДИНЕ													
СТАМБ. ЗОНА	УРБАНИСТИЧКА ЦЕЛИНА	СИСТЕМ ИЗГРАД.	УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ИЛИЦА			ПОВРШИНА ха		ГУСТИНА НАСЕЉ, ст/ха	БЕГПРОСЈЕ, м² СПРАТ.	ТЛОЦ. ПОВРШ. ха	Кп	Сп	ИЗГРАЂЕНОСТ
			БРОЈ СТА-НОВНИ.	БРУТО УЦ. КА	НЕТО ЗА СТ.	НЕТО БРУТО ха	НЕТО						
Сјевер:	СТУПСКО БРДО	кол.	8.394	34,5	29,5	250,0	285,0	188.865	П + 2	62.955	0,54	18,2	
	СТУП ЦЕНТАР	мјеш.	1.457	38,0	7,0	38,5	202,0	32.782	П + 2	10.977	0,09	2,9	
	СТАРИ СТУП	кол.	5.320	20,0	12,0	266,0	443,0	119.700	П + 5	19.950	0,60	9,9	
	СТУП 2	кол.	2.418	12,5	8,5	193,0	285,0	54.405	П + 2	18.135	0,43	14,5	
	АЗИЋИ 1	мјеш.	6.100	53,2	47,0	115,0	130,0	137.250	П + 2	45.750	0,25	8,5	
	ДОГЛОДИ	инд.	1.400	40,0	40,0	35,0	35,0	31.500	П + 1	15.750	0,08	7,9	
УКУПНО:			25.089	198,2	117,0	127,0	214,0	564.502	П + 2,2	173.467	0,28	8,7	
ЈУГ:	АЕРОДРОМ 1	мјеш.	3.240	27,0	27,0	120,0	120,0	72.900	П + 1	36.450	0,27	13,5	
	ОТЕС	мјеш.	12.730	77,0	73,0	165,0	174,0	286.425	П + 2	95.475	0,37	12,4	
	НОВА ИЛИЦА	мјеш.	5.920	31,0	31,0	191,0	191,0	133.200	П + 2	44.400	0,43	14,3	
	ЦЕНТАР ИЛИЦА	кол.	2.100	18,0	18,0	117,0	488,0	47.250	П + 4	9.450	0,26	5,2	
	БОТРАЦ	инд.	4.000	75,0	75,0	53,0	53,0	90.000	П + 1	45.000	0,12	6,0	
	КОТОРАК	инд.	3.337	48,0	48,0	70,0	70,0	75.082	П + 1	37.541	0,15	7,8	
	ВОКОВИЋИ	инд.	2.330	38,5	38,5	61,0	61,0	52.425	П + 1	26.212	0,14	6,8	
	ГРИЦА	инд.	1.000	43,5	43,5	23,0	23,0	22.500	П + 1	11.250	0,05	2,6	
	ХРАСНИЦА	мјеш.	14.760	124,0	111,0	119,0	133,0	332.100	П + 2	110.700	0,27	8,9	
	КОВАЧИ	инд.	2.000	35,0	30,5	57,0	66,0	45.000	П + 1	22.500	0,13	6,4	
	СОКОЛОВИЋИ	инд.	6.800	87,5	78,6	78,0	87,0	153.000	П + 1	76.500	0,17	8,7	
	ЛУЖАНИ	мјеш.	4.250	22,5	22,5	177,0	177,0	95.625	П + 2	31.875	0,42	14,1	
ВРЕОЦА	инд.	600	7,5	7,5	80,0	80,0	13.500	П + 1	6.750	0,18	9,0		
	ВРЕЈО БОСНЕ	инд.	1.200	43,5	40,2	28,0	30,0	27.000	П + 1	13.500	0,06	3,1	
	ПЛАНИДИШТЕ	мјеш.	2.500	55,0	41,0	46,0	61,0	56.250	П + 1	28.125	0,10	5,1	
	БЛАЖУ	инд.	613	12,3	12,3	50,0	50,0	13.792	П + 1	6.896	0,14	5,6	
	КАСИНДО	инд.	666	9,9	9,9	54,0	54,0	14.985	П + 1	7.492	0,15	7,5	
УКУПНО:			68.046	738,2	693,8	92,0	98,0	1.531.035	П + 1	610.216	0,20	8,2	
СВЕУКУПНО:			93.135	936,4	810,8	99,6	115,9	2.035.237	П + 1,6	783.683	0,22	8,3	

СТАМЕНЕ ЗОНЕ, СИСТЕМИ ИЗГРАДЊЕ, НАСТАЊЕНОСТ И ИЗГРАВЕНОСТ 2015. ГОДИНЕ										
УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ВОГОШЋА		ПОВРШИНА У ХА			ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ			ИЗГРАВЕНОСТ		
СТАМБЕ- НА ЗОНА	УРБАНИСТ- ШЕЛИНА	СИСТЕМ СИЗГРАД НОВИ-	БРОЈ СТА- НОВИ- КА	БРУТТО УД. хА КА	НЕТО ЗА СТАН хА	БП ПРОС. м²	ПРОС. СПРАТ.	ТЛО- РГНА ОВРШИ- НА	Кп	Кп
ВОГОШЋА:										
	ШИП	ИД.	620	11,0	11,0	56,4	13.950	П+1	6.975	0,13
	ГОРЊИ ХОТОНЬ	ИД.	420	15,0	15,0	28,0	9.450	П+1	4.725	0,06
	ХОТОНЬ 1	ИД.	2.000	22,0	20,7	91,0	45.000	П+1	22.500	0,20
	ХОТОНЬ 2	ИД.	1.400	25,0	21,5	56,0	31.500	П+1	15.750	0,12
	БАРИЦЕ	ИД.	1.500	26,0	23,0	58,0	33.750	П+1	16.875	0,13

мес.	5.000	23,0	218,0	218,0	112.500	П+3	28.125	0,49	12,2
РОСУ/БЕ 1	2.000	21,0	118,0	118,0	45.000	П+2	15.000	0,21	7,1
РОСУ/БЕ 2	1.540	11,0	140,0	140,0	34.650	П+2	11.550	0,31	10,5
БРИОНИ	1.240	11,0	130,0	130,0	27.900	П+2	9.300	0,25	8,4
ЦЕНТАР 1	1.640	11,5	143,0	143,0	36.900	П+3	9.225	0,32	8,0
ЦЕНТАР 2	1.230	10,0	123,0	123,0	27.675	П+1	13.837	0,27	13,8
ТОМО МЕНДЕШ	4.440	24,0	21,0	185,0	99.900	П+3	24.975	0,41	10,4
СОЛАРИС	1.070	10,0	5,0	107,0	24.075	П+3	6.018	0,34	16,0
МОШЕ ПИЛАДЕ	1.530	8,0	8,0	191,0	34.425	П+2	11.475	0,43	14,3
МОШЕ ПИЛАДЕ	1.460	31,0	28,0	47,0	32.850	П+1	16.425	1,05	5,2
1.2 кол.	27.090	259,5	230,2	104,4	609.525	П+1,8	12.755	0,23	8,1
СЕМИЗОВАЦ									
УКУПНО:									

2.3.4. ПРОГНОЗА СТАМБЕНОГ ДЕФИЦИТА ДО КРАЈА ПЛАНИРАНОГ ПЕРИОДА

Планирану стамбену изградњу могуће је остварити кроз радикалне промене досадашњег начина финансирања стамбене изградње. Наиме, билансирањем финансијских средстава која је могуће остварити у посматраном дугорочном периоду и потреба за неопходним улагањима, дошло се до сазнања да је, у циљу постизања брзог и стабилног привредног развоја, неопходно улагати у тај развој већа средства него у досадашњем периоду. Ова чињеница упућује на закључак да се неће моћи остварити досадашњи тренд издвајања за стамбену изградњу само из издана нове изворе финансирања. Подразумијева одређивање дугорочног програма економске стабилности и извођења стамбених потреба вршиће се све више из личних средстава, а не само из одређеног државног помоћу, кроз давање кредита по повољним условима, опремањем простора за градњу као и другим мерама убрзане политичке. Такође, средства амортизације постојећег стамбеног фонда значајније ће учествовати у новој стамбеној изградњи.

Према томе, изградња потребног обима стамбене изградње у наредном планском периоду у највећој мјери зависиће од могућности налагања личних средстава грађана, као и од предузетих мера Града у области урбаних, земљишне и локационе политике.

2.4. ПРИВРЕДА

Дугорочни привредни развој Града, по општим одређањима, правцима и циљевима развоја, плански је одређен Државним планом града Сарајева за период од 1986. до 2000. године и Просторним планом града Сарајева за период од 1986. до 2000. године.

Планирање привредног развоја Града кроз урбанистичке планове на подручју Града значи пуно увидавање свих већ утврђених планских одређења, правца и циљева развоја уз потпуни разраду свих елемената који су непосредно везани за конкретне урбане целине на подручју Града, а што се првенствено односи на размјештај привредних капацитета, посебно кроз планирања инвестиционих улагања, размјештај радних места, развој мале привреде и др. То значи да је диспозиција привреде испуњава у урбанистичким плановима првенствено у функцији утврђивања циљева урбаног развоја где се као примарног улога одређује за складирање просторних размјештај капацитета привреде, односно равномерној развој укупног подручја Града, што подразумева одговарајуће измјене у привредној структури појединих урбаних подручја.

2.4.1. РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ И ОСНОВНИ ФАКТОРИ РАЗВОЈА

Развој привреде у периоду до 2015. године заснива се на продуктивнијем ангажовању и коришћењу свих расположивих ресурса, већем укључивању у међународну подјелу рада, структурним променама у производњи и потрошњи, уз истовремено подизање техничко-технолошког нивоа развојности.

издвајање за проширење материјалне основе удруженог рада директно успљеша раст учешћа акумулације у друштвеном производу са 13% у 1985. години на 23,4% у 2000. односно на 30% у 2015. години.

Овакав раст друштвеног производа и акумулације у првом реду биће резултат пораста продуктивности рада. Продуктивност рада ће у порасту друштвеног производа у 2000. години учествовати са 54%, а у 2015. години са 65%. Динамичнији и стабилнији привредни и укупни друштвени развој Града базираће се првенствено на улагањима у привредне инвестиције, а у оквиру тога на, улагањима у опрему.

Инвестициона политика у овом периоду биће у функцији измјене привредне структуре, повећања продуктивности запошљавања, равномерној развој општина у Граду, динамичнијег развоја непосредног граничног окружања Града, смирења миграционог притиска према Граду, односно у функцији вођења активне демографске политике.

У периоду до 2000. године инвестиције у основна средства ће расти по просечној годишњој стопи од 3,2%, а у периоду од 2000. до 2015. године 4,2%.

Инвестиције ће се усмјерити, прије свега, у индустрију и то у електроником, металоправаљачку, делатност, хемијску и индустрију саобраћајних средстава, односно у њихове квалитетно нове производне програме. Значајна средства ће се и даље улагати у развој територијалних делатности, а посебно у комплетирање постојећег јаруге делатности. Развој туризма биће прабен адекватнијим развојем угоститељства, трговине, аплицирање, прехране индустрије, мале привреде и саобраћаја, односно свих пратећих делатности.

Оваквом инвестиционом политиком обезбједиће се постепена промјена структуре привреде у циљевима и промјена структуре појединих привредних области и грана. Ове промене ће се одвијати у правцу доминације програма који обезбјеђују више фазе прераде, конкурентну способност на иностраном тржишту, адекватно укључивање токове техничко-технолошког напретка, а који истовремено не задовољавају еколошке и друге критерије развоја урбаних средина.

Реализацијом планиране динамике развоја, претструктурирање привреде, досадашњим спровођењем дугорочних одређења о продуктивном запошљавању путем диверзификације производње, те другим мјерама у периоду до 2000. године број запослених ће се повећавати за 2,3% просечно годишње, а у периоду од 2000. до 2015. године по стопи од 1,2%.

Највећу стопу запошљавања током цијелог периода имаће територијални сектор привреде (3,0% односно 0,2%) и то у првом реду због бржег развоја техничких и пословних услуга, саобраћаја, туризма и трговине.

Инвестиционом политиком у овом периоду, између осталог, обезбјеђиваће се динамичнији раст запошљавања на подручјима мање развијених општина, што ће резултирати знатно интензивнијим растом степена запослености на подручјима општина Хашими, Илијаши, Пале и Трново у односу на укупно подручје Града.

На укупно подручје Града степен запослености становништва повећаће се са 41,7% у 1985. години на 47,0% у 2015. години.

Истовремено, степен запослености на подручју општине Илијаши повећаће се са 25,6% на 45,5% у Хашими са 12,2% на 40,0%, у Палама са 29,2% на 46,8% и у Трнову са 19,5% на 45,2%.

2.4.2. МАЛА ПРИВРЕДА

За бржи и динамичнији развој мале привреде, као значајног фактора укупног друштвено-економског развоја до 2015. године уложаће се значајна материјална средства и предузети напори за развој мале привреде у техничко-технолошкој структури, већа посаваност и конкурентност на међународном тржишту, захтијеваће да се уз високосерийску

производњу интензивно развијају мање погодне раднишце. Индустријски развој урбаног подручја Сарајево ствараће услове за динамичан развој мале привреде интензивирањем развоја производних капацитета мале привреде, прије свега, у делатностима преише механике, електро-механике, електротехнике, оптике, израде резервних дијелова за машине и возила, производњи опреме за грјање, климатизацију и вентилацију, у производњи широких спектра производа од дрвета, текстила, пластике, стакла, гума, папира и др. Динамичан развој мале привреде очекује се и у производњи прехранбених производа, преради пољопривредних производа, саобраћаја, угоститељству и туризму, занатству, личним и пословним услугама.

Да би се обезбједили динамичан развој, стабилност и сигурност развоја мале привреде, а посебно индивидуалног сектора предузимаће се бројне мере кроз:

- стварање друштвено-економских услова за подстицање развоја мале привреде на трајним основама, посебно мјерама економске политике у погледу равноправног третирања друштвеног и индивидуалног сектора привредних у формирању циљева, кредитној политици, пореској политици, политици увоза и извоза, до обезбјеђивања веће сигурности у развоју индивидуалног сектора,

- брже развржавање пословног простора за потребе мале привреде, те измјене у прописима којима ће се поједини послови поступак добијања олобена за рад,
- веће ангажовање средстава производних организација у потпуне мале привреде, на бази заједничких улагања,
- предузимање организационих и других неопходних мјера организација удруженог рада и друштвено-политичких организација и заједница, да путем програма развоја мале привреде обезбјеђују динамичан и складан развој,

- шире усмјеравање средстава грађана и повратника из иностранства у развој производних капацитета мале привреде, обезбјеђењем одговарајућих стимулационих мјера,
- адекватну просторну дистрибуцију капацитета мале привреде, у смислу да се производе капацитета приближе индустријском комплексу, а услужни становништво,

- у функцији обогаћивања туристичке покре, малу привреду ће омогућити значајно повећање ванпанисонске потрошње туриста, кроз развој индивидуалног сектора занатства (посебно услужног), кућне радности, угоститељства (мали пансион, ресторани са националном кухињом, пансион у домаћој радности, сеоски туризам и сл.) самосталног превозништва, трговине (бутици текстила, сувенира) и др.

С обзиром на то да ниво развијености услужног занатства не задовољава потребе привреде и становништва, ни по обиму, структури, квалитету, а ни по просторном распореду, ствараће се услови за његов интензиван развој. Мала привреда производног карактера, било да ће представљати самостално мале индустријске погоне, односно капацитете производног занатства, или ће бити у функцији великих индустрија и грађевинске делатности, развијаће се у домену металне, грађевинске, текстилне и остале индустрије (производња неметалних минерала 0112 и производња разноврсних производа 0139) на укупно девет нових самосталних локалитета на урбаним подручјима општина Нови Град.

Капацитети услужног занатства развијаће се у склопу других функционалних зона, као што су стамбене, по-пословне и сл.

2.4.3. ПРОСТОРНА ДИСПОЗИЦИЈА ЗОНА РАДА

Простори који пружају могућности за развој радних капацитета сарвајан су у три категорије, а то су:

- постојећи локалитети (са проширењима, где је то постоје могућности) на којима ће се постојећим делатностима, уз ујед да нису у колизији са другим постојећим и планираним намирнама, даље развијати кроз реконструкцију, модернизацију, проширење, увођење нових технологија и сл.

– локалитети који мијењају радну намену, са којих се дислоцирају постојећи капацитети на друге локације унутар овог урбаног подручја или на друга урбана подручја, а на којима ће се развијати нови задаци примјерени основним функцијама тих локалитета.

– нове површине, које су или потпуно слободне (пољопривредна или друга неутраљена земљишта) или су почетком планског периода ангажоване за друге намене, које ће путем рушења или дислокација, ослободити простор за нове садржаје из домена рада.

У урбаном подручју Сарајева, локалитети, односно простори погодни за развој радних делатности, по величинској структури су саставни у четири групе, а то је: до 0,50 ха, од 0,50 до 5,00 ха, од 5,00 до 10,00 ха и преко 10,00 ха.

ВРСТА ЛОКАЛИТЕТА	ДО 0,5 ха			0,5 – 5,0			5,0 – 10,0			УКУПНО		
	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.
ЛОКАЛИТЕТИ	107	6,86	36	74,73	9	77,71	10	357,87	162	517,17		
ЛОКАЛИТЕТИ КОЈИ МИЈЕЊАЈУ РАДНУ НАМЕНУ	7	1,85	5	8,74	–	–	–	–	12	10,59		
НОВИ ЛОКАЛИТЕТИ	3	0,83	15	30,19	5	37,42	6	157,49	29	225,93		
УКУПНО	117	9,54	56	112,66	15	115,13	15	515,36	203	753,69		

Резерисане површине за развој зона рада у постојећем периоду налазе се такође на поменутим развојним правцима, са укупном површином од 131,34 ха. Предвиђене су првенствено за развој индустрије, а зависно од потреба, могу бити приведене некој другој одговарајућој радној намени.

ИНДУСТРИЈА

Индустрија ће се развијати на укупно 476,57 ха површине. Због великих природних и створених ограничења на укупном подручју (општине Стари град, Центар и Ново Сарајево), развој индустрије ће се усмјеравати на постојеће локалитете и локалитете који мијењају радну намену величине сас 0,50 ха, што подразумева реконструкцију и модернизацију постојећих радно-индустријских капацитета који ће омогућити запошљавање већег броја локалног становништва (индустрије које омогућују велике густине запослености по јединици површине – гране текстуре локалитета под индустријом укупно и по гранама индустрије за урбано подручје Сарајево).

ВРСТА ЛОКАЛИТЕТА	ДО 0,5 ха			0,5 – 5,0			5,0 – 10,0			УКУПНО		
	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.
ПОСТОЈЕЋИ ЛОКАЛИТЕТИ	14	1,76	23	52,98	8	71,71	8	260,72	53	387,11		
ЛОКАЛИТЕТИ КОЈИ МИЈЕЊАЈУ РАДНУ НАМЕНУ	6	1,45	2	2,31	–	–	–	–	8	3,76		
НОВИ ЛОКАЛИТЕТИ	1	0,12	6	10,17	3	44,41	1	31,0	11	60,02		
УКУПНО:	21	3,33	31	65,46	11	116,12	9	291,72	72	476,17		
ГРАНЕ ИНДУСТРИЈЕ	ДО 0,5 ха			0,5 – 5,0			5,0 – 10,0			УКУПНО		
	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.	бр.	вел.
МЕТАЛНА ИНДУСТРИЈА	7	1,47	4	8,0	4	31,92	4	182,4	19	223,79		
ПРОИЗВОДЊА ЕЛ. МАШИНА И АПАРАТА	3	0,5	4	9,84	1	6,73	3	71,5	11	88,57		

ХЕМИЈСКА ИНДУСТРИЈА	–	–	3	2,61	2	14,2	–	–	5	16,81
ГРАВЕВИНСКА ИНДУСТРИЈА	–	–	2	2,53	1	10,0	3	52,0	7	64,53
ДРВНА ИНД. И ИНД. НА БАЗИ СИРОВИНА ОД ДР.	2	0,28	1	1,5	1	5,7	1	10,7	5	18,18
ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЈА	2	0,63	6	15,1	–	–	–	–	8	15,73
ПРОИЗВОДЊА КОЖНЕ ОБУЋЕ И ГАЛАНТЕРИЈЕ	–	–	1	1,89	–	–	–	–	1	1,89
ПРЕРАДА КАУЧУКА	3	0,47	4	6,67	1	5,6	2	25,6	10	38,34
ПРЕРАБАВНА ИНДУСТРИЈА	–	–	1	2,0	–	–	–	–	1	2,0
ПРЕРАБАВНА И ПРОИЗВОДЊА ГРАФИЧКА ИНДУСТРИЈА	4	0,12	1	0,68	1	5,32	–	–	6	6,12
ОСТАЛА ИНДУСТРИЈА	3	0,61	–	–	–	–	–	–	3	0,61
УКУПНО	24	4,08	27	50,82	11	79,47	13	342,2	75	476,57

ГРАВЕВИНАРСТВО

Гравевинарство је врло специфична грана, те се према потребама за простором дијели на производно и непроизводно гравевинарство.

Непроизводној категорији гравевинарства припадају сви административни садржаји градевинских радних организација, који су по свом карактеру сродни друштвеним делатностима, па су им и потребе за простором и локацијама сличне. Ова категорија гравевинарства и даље ће егзистирати на постојећим локацијама, претежно у ужем урбаном подручју (општина Стари град, Центар, Ново Сарајево), на укупној површини под објектима од 3,75 ха.

Производна функција гравевинарства – грађења, није везана за локалитет, него за потребе разних градилишта. Међутим, у турској вези са функцијама грађења су капацитети транспорта и механизације, те мањи радионици капацитета, који се такође сврставају у производној категорији гравевинарства, и којима су потребне знатне површине са малим густинама запослености по јединици површине. Такви садржаји ће се лоцирати на проширеним постојећим локацијама, а њихова главна концентрација ће бити на подручју Младићког поља (општина Илића), на површини од цца 50,00 ха.

СКЛАДИШТА

На урбаном подручју Сарајева складишта ће заузимају укупно 160,50 ха површине. Концентрација складишта биће на подручјима општине Нови град и Илића, њих зона биће на површини од 155,16 ха, где ће се осим нових, на укупној површини од 155,16 ха, где ће се осим нових, лоцирати и дислоцирати складишни капацитети са других дијелова овог урбаног подручја. На постојећим локацијама, а то се првенствено односи на урбано подручје, задржаће се само она складишта која треба да задоволе потребе локалног становништва или делатности, а која нису у колизији са осталим функцијама које га окружују.

2.4.4. ЗАГАЂИВАЊИ И ЗАШТИТА ЧОВЕКОВЕ ОКОЛИНЕ

Радни капацитети који представљају загађиваче, било воле или неволе, су првенствено постојећи индустријски капацитети, који у планском периоду морају извршити сапашу путем изградње одговарајућих уређаја за пречишћавање отпадних вода, као и увођењем плина у технологије, ради смањења загађивања како ваздуха, тако и вода во-

дотокова, у циљу достатака услова за остваривање заштите границе квалитета ваздуха и категорије водотокова до краја планског периода.

Нови радни капацитети из области црне металургије, металоперерађивачке индустрије, производње неметалних минерала, хемијске, дрвне, текстилне и прерађивачке индустрије, индустрије градевинског материјала, производње коже и производње папира, те складишта нафте, нафних деривата и плина, биће дужни да код изградње производних урбаностичких планова приложе документацију која садржи доказе о предузимању мјера заштите човјекове средине.

2.5. ДРУШТВЕНА ИНФРАСТРУКТУРА

Пројекција капацитета и структуре садржаја друштвене инфраструктуре дефинише се на основу стања досадашњег развоја, постављених циљева могућности развоја, сагледана потреба и општењених могућности развоја Града као целине. Размјештај и смјештај капацитета друштвене инфраструктуре у урбаном подручју резултат су посебних циљева стандарда појединих делатности критерија и утврђених стандарда појединих делатности друштвене инфраструктуре. Циљеви, критерији и стандарди размјештаја, капацитета и структуре садржаја друштвене инфраструктуре утврђују се са аспекта (1) потреба становништва, (2) захтева делатности и (3) услова простора. Са ова три аспекта утврђују се основне карактеристике сваке од делатности друштвене инфраструктуре. У складу са основним карактеристикама делатности, постављеним циљевима и критеријима вршимо размјештај делатности.

2.5.1. КАРАКТЕРИСТИКЕ ДЕЛАТНОСТИ ДРУШТВЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Карактеристике делатности утврђују се са аспекта (1) потреба становништва на основу (а) гравијације подручја, (б) коницијене централитета и (ц) фреквенције потреба становништва; (2) захтева делатности на основу (а) ко-ришћења земљишта, (б) односа према другим делатностима и (ц) саобраћајне приступачности и повезаности и (3) услова простора на основу (а) величине парцеле, (б) квалитета простора и (ц) атрактивности простора.

Саслано усвојеним циљевима и основним карактеристикама делатности утврђени су критерији и стандарди размјештаја капацитета друштвене инфраструктуре:

ти три до четири пута повећани у односу на 1985. годину и побољшана структура садржаја, с обзиром на знатно повећање броја становника у удруженим општинама, индекс опремљености по становнику је још увијек испод просјека Града.

ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ, РАДНИХ МЈЕСТА И КОЕФИЦИЈЕНТ ИЗГРАЂЕНОСТИ ПО НИВООИМА ЦЕНТАРА У УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

НИВООИ ЦЕНТАРА	1985.					2015.				
	стап/ха	рм/ха	Ки	Однос П:С	Однос К:П	стап/ха	рм/ха	Ки	Однос П:С	Однос К:П
Градско језро	175	374	1,53	63,37	178	274	1,33	67,33	67,33	67,33
Секундарни центар	159	128	0,73	22,78	200	160	1,15	58,42	58,42	58,42
Рејонски центар	137	41	0,42	15,85	176	119	1,02	50,50	50,50	50,50
Локални центар								0,83	45,55	45,55

На основу одређених из Просторног плана града Сарајева за период 1986. до 2015. године, утврђени су стандарди по дјелатностима за урбано подручје Сарајева и то укупно и по нивоима центра. Од укупне површине садржаја друштвене инфраструктуре (7,34 м²/становнику)

39,1% отпада на услужне, или 2,87 м²/становнику, а 60,9% на друштвене дјелатности или 4,47 м²/становнику.

Стандарди по дјелатностима на урбаном подручју Сарајева по нивоима центара дати су у следећој табели:

НИВООИ ЦЕНТАРА	1985.					2015.				
	Укупно	Услужне	Друштвене	Укупно	Услужне	Укупно	Услужне	Друштвене	Укупно	Услужне
Градско језро	100,0	1,54	38,5	0,60	61,5	1,62	40,0	0,65	60,0	0,97
Секундарни центар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,94	45,2	0,42	54,8	0,52
Рејонски центар	100,0	0,81	38,2	0,31	61,8	0,50	0,92	47,8	0,44	52,2
Локални центар	100,0	0,66	40,3	0,27	59,7	0,39	0,66	48,7	0,32	51,3

У наредној табели је приказано учешће површина друштвене инфраструктуре по нивоима центара у укупној површини центара, где се примећује релативно смањење учешћа површине друштвене инфраструктуре по центрима:

УЧЕШЋЕ ПОВРШИНА ДРУШТВЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У УКУПНОЈ ПОВРШИНИ ЦЕНТАРА ПО НИВООИМА ЦЕНТАРА У УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

НИВООИ ЦЕНТАРА	1985.					2015.				
	Укупно	Услужне	Друштвене	Укупно	Услужне	Укупно	Услужне	Друштвене	Укупно	Услужне
Градско језро	52,5	50,6	53,9	39,1	35,3	42,1	35,3	42,1	42,1	35,3
Секундарни центар	0,0	0,0	0,0	22,7	23,2	22,4	23,2	22,4	22,4	23,2
Рејонски центар	27,8	26,5	28,6	22,2	23,9	20,8	23,9	20,8	20,8	23,9
Локални центар	19,7	22,9	17,5	16,0	17,6	14,7	17,6	14,7	14,7	17,6
УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.5.4. БИЛАНС ПОТРЕБА

У складу са дистрибуцијом становништва и радних мјеста, те усвојених циљева развоја друштвене инфраструктуре, сагледаване су потребе за корисном површином садржаја друштвене инфраструктуре, као и површином земљишта по појединим градским центрима. Полази се са становишта да ће, у просјеку, мјесне заједнице имати 3000-5000 становника, локални центри 3-5 мјесних заједница или 10.000-30.000 становника, рејонски центри 3-5 локалних центара или 30.000-70.000 становника, а секундарни центри 2-3 рејонска центара или 70.000-200.000 становника. На основу тога су утврђени капацитети по нивоима центара.

У следећој табели дати су капацитети за просјечну величину центара по нивоима:

БИЛАНС ПОТРЕБА ПО НИВООИМА ЦЕНТАРА ЗА УРБАНО ПОДРУЧЈЕ САРАЈЕВА

НИВООИ ЦЕНТАРА	1985.					2015.				
	ПРОСЈЕЧ. БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.	ПРОСЈЕЧ. ПОВРШ. НА БРОЈ СТАН.
Градско језро	409,160	56,9	629,160	527,630	> 50	855,600	56,9	629,160	527,630	> 50

Секундарни центар
Рејонски центар
Локални центар

50,960
16,480

27,2
12,9

66,410
19,470

165,800
44,700
15,650

30-60
15-20
5-10

248,700
80,800
25,040

Наредне повећање опремљености по становнику ће се обезбједити у центрима мјесних заједница где се индекс опремљености увећава.

У просјеку мјесна заједница садржава 1,50 м² садржаја друштвене инфраструктуре по становнику и то: 0,20 трговине на мало, 0,20 угоститељства, 0,10 услужног запосленост, 0,10 финансијских, пословних и техничких услуга, 0,50 основног образовања, 0,15 културе, 0,04 здравства, 0,16 дјечије заштите, 0,01 социјалне заштите и 0,04 ДПО и ДПЗ.

На основу утврђеног броја грађевинарских зграда и опремљености центара, утврђена је просјечна величина и опремљеност центара мјесне заједнице, локалног, рејонског и секундарног центара. Тако су сагледаване потребе у капацитетима и структури садржаја друштвене инфраструктуре и потребе за површинама терена.

2.5.5. ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА И ДИСТРИБУЦИЈА ДЈЕЛАТНОСТИ

Упркос настојањима да се изврши значајнија дисперзија капацитета друштвене инфраструктуре и јачају локални и рејонски центри, те развијају нови секундарни центри, у градској централној зони постоје капацитети, иако ће се након укупног учешћа у укупној структури садржаја по центрима смањити са 31,48% у 1985. години на 19,94% у 2015. години. То је резултат повећања укупног стандарда опремљености по становнику и запосленом, као и повећања броја становника и запослених. Битна разлика у концепту развоја система центара је формирање секундарних центара у Новом Сарајеву и Ступи, који ће добрим дијелом растерети градско језро и преузети значајан број грађевинарских зграда и послова. Нови секундарни центри налазе се на основном правцу развоја Града, што ће у великој мјери смањити потребу путавања грађевинарских зграда и послова, индивидуалне и друштвене трошкове. Друга значајна карактеристика новог концепта развоја система центара је урбанотворна хијерархија по нивоима центара (види шему 1. и 2.).

ЦЕНТРИ ПО НИВООИМА У УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

НИВООИ ЦЕНТАРА	БРОЈ ЦЕНТАРА	
	1985.	2015.
Градско језро	1	1
Секундарни центар	5	2
Рејонски центар	14(18)	6(8)
Локални центар	14(18)	14(16)

Бројеви у заградама се односе на број центара у оквиру пет урбаних подручја. Упоредбу хијерархијску структуру система центара у 1985. и 2015. години лако је уочити да је знатно боља однос између секундарних и рејонских, рејонских и локалних центара у 2015. години. То је резултат прерастања рејонског центра Новог Сарајева у секундарни центар и формирања новог секундарног центра на Ступи.

С друге стране, у складу са усвојеним концептом урбаног система, локални центри Хаџића и Илијаши прерастају у рејонске центре, као и Добриња и Богошља. Поред постојећих локалних центара формирају се нови: Махмутавац, Хотовић и Отош, тако да 2015. године имаме следећу структуру центара:

Градско језро као примарни центар коме грађевинарство, пословна и социјална функција је централна функција, а у њему се налазе и пословна, пословно-рекреативна, пословно-зона, пословно-природна и пословно-рекреативна функција.

Секундарни центар
Рејонски центар
Локални центар

50,960
16,480

27,2
12,9

66,410
19,470

165,800
44,700
15,650

30-60
15-20
5-10

248,700
80,800
25,040

Наредне повећање опремљености по становнику ће се обезбједити у центрима мјесних заједница где се индекс опремљености увећава.

У просјеку мјесна заједница садржава 1,50 м² садржаја друштвене инфраструктуре по становнику и то: 0,20 трговине на мало, 0,20 угоститељства, 0,10 услужног запосленост, 0,10 финансијских, пословних и техничких услуга, 0,50 основног образовања, 0,15 културе, 0,04 здравства, 0,16 дјечије заштите, 0,01 социјалне заштите и 0,04 ДПО и ДПЗ.

На основу утврђеног броја грађевинарских зграда и опремљености центара, утврђена је просјечна величина и опремљеност центара мјесне заједнице, локалног, рејонског и секундарног центара. Тако су сагледаване потребе у капацитетима и структури садржаја друштвене инфраструктуре и потребе за површинама терена.

2.5.5. ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА И ДИСТРИБУЦИЈА ДЈЕЛАТНОСТИ

Упркос настојањима да се изврши значајнија дисперзија капацитета друштвене инфраструктуре и јачају локални и рејонски центри, те развијају нови секундарни центри, у градској централној зони постоје капацитети, иако ће се након укупног учешћа у укупној структури садржаја по центрима смањити са 31,48% у 1985. години на 19,94% у 2015. години. То је резултат повећања укупног стандарда опремљености по становнику и запосленом, као и повећања броја становника и запослених. Битна разлика у концепту развоја система центара је формирање секундарних центара у Новом Сарајеву и Ступи, који ће добрим дијелом растерети градско језро и преузети значајан број грађевинарских зграда и послова. Нови секундарни центри налазе се на основном правцу развоја Града, што ће у великој мјери смањити потребу путавања грађевинарских зграда и послова, индивидуалне и друштвене трошкове. Друга значајна карактеристика новог концепта развоја система центара је урбанотворна хијерархија по нивоима центара (види шему 1. и 2.).

ЦЕНТРИ ПО НИВООИМА У УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

НИВООИ ЦЕНТАРА	БРОЈ ЦЕНТАРА	
	1985.	2015.
Градско језро	1	1
Секундарни центар	5	2
Рејонски центар	14(18)	6(8)
Локални центар	14(18)	14(16)

Бројеви у заградама се односе на број центара у оквиру пет урбаних подручја. Упоредбу хијерархијску структуру система центара у 1985. и 2015. години лако је уочити да је знатно боља однос између секундарних и рејонских, рејонских и локалних центара у 2015. години. То је резултат прерастања рејонског центра Новог Сарајева у секундарни центар и формирања новог секундарног центра на Ступи.

С друге стране, у складу са усвојеним концептом урбаног система, локални центри Хаџића и Илијаши прерастају у рејонске центре, као и Добриња и Богошља. Поред постојећих локалних центара формирају се нови: Махмутавац, Хотовић и Отош, тако да 2015. године имаме следећу структуру центара:

Градско језро као примарни центар коме грађевинарство, пословна и социјална функција је централна функција, а у њему се налазе и пословна, пословно-рекреативна, пословно-зона, пословно-природна и пословно-рекреативна функција.

Секундарни центар
Рејонски центар
Локални центар

50,960
16,480

27,2
12,9

66,410
19,470

165,800
44,700
15,650

30-60
15-20
5-10

248,700
80,800
25,040

Наредне повећање опремљености по становнику ће се обезбједити у центрима мјесних заједница где се индекс опремљености увећава.

У просјеку мјесна заједница садржава 1,50 м² садржаја друштвене инфраструктуре по становнику и то: 0,20 трговине на мало, 0,20 угоститељства, 0,10 услужног запосленост, 0,10 финансијских, пословних и техничких услуга, 0,50 основног образовања, 0,15 културе, 0,04 здравства, 0,16 дјечије заштите, 0,01 социјалне заштите и 0,04 ДПО и ДПЗ.

На основу утврђеног броја грађевинарских зграда и опремљености центара, утврђена је просјечна величина и опремљеност центара мјесне заједнице, локалног, рејонског и секундарног центара. Тако су сагледаване потребе у капацитетима и структури садржаја друштвене инфраструктуре и потребе за површинама терена.

2.5.5. ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА И ДИСТРИБУЦИЈА ДЈЕЛАТНОСТИ

Упркос настојањима да се изврши значајнија дисперзија капацитета друштвене инфраструктуре и јачају локални и рејонски центри, те развијају нови секундарни центри, у градској централној зони постоје капацитети, иако ће се након укупног учешћа у укупној структури садржаја по центрима смањити са 31,48% у 1985. години на 19,94% у 2015. години. То је резултат повећања укупног стандарда опремљености по становнику и запосленом, као и повећања броја становника и запослених. Битна разлика у концепту развоја система центара је формирање секундарних центара у Новом Сарајеву и Ступи, који ће добрим дијелом растерети градско језро и преузети значајан број грађевинарских зграда и послова. Нови секундарни центри налазе се на основном правцу развоја Града, што ће у великој мјери смањити потребу путавања грађевинарских зграда и послова, индивидуалне и друштвене трошкове. Друга значајна карактеристика новог концепта развоја система центара је урбанотворна хијерархија по нивоима центара (види шему 1. и 2.).

ЦЕНТРИ ПО НИВООИМА У УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

НИВООИ ЦЕНТАРА	БРОЈ ЦЕНТАРА	
	1985.	2015.
Градско језро	1	1
Секундарни центар	5	2
Рејонски центар	14(18)	6(8)
Локални центар	14(18)	14(16)

Бројеви у заградама се односе на број центара у оквиру пет урбаних подручја. Упоредбу хијерархијску структуру система центара у 1985. и 2015. години лако је уочити да је знатно боља однос између секундарних и рејонских, рејонских и локалних центара у 2015. години. То је резултат прерастања рејонског центра Новог Сарајева у секундарни центар и формирања новог секундарног центра на Ступи.

С друге стране, у складу са усвојеним концептом урбаног система, локални центри Хаџића и Илијаши прерастају у рејонске центре, као и Добриња и Богошља. Поред постојећих локалних центара формирају се нови: Махмутавац, Хотовић и Отош, тако да 2015. године имаме следећу структуру центара:

Градско језро као примарни центар коме грађевинарство, пословна и социјална функција је централна функција, а у њему се налазе и пословна, пословно-рекреативна, пословно-зона, пословно-природна и пословно-рекреативна функција.

Секундарни центар
Рејонски центар
Локални центар

50,960
16,480

27,2
12,9

66,410
19,470

165,800
44,700
15,650

30-60
15-20
5-10

248,700
80,800
25,040

Наредне повећање опремљености по становнику ће се обезбједити у центрима мјесних заједница где се индекс опремљености увећава.

У просјеку мјесна заједница садржава 1,50 м² садржаја друштвене инфраструктуре по становнику и то: 0,20 трговине на мало, 0,20 угоститељства, 0,10 услужног запосленост, 0,10 финансијских, пословних и техничких услуга, 0,50 основног образовања, 0,15 културе, 0,04 здравства, 0,16 дјечије заштите, 0,01 социјалне заштите и 0,04 ДПО и ДПЗ.

На основу утврђеног броја грађевинарских зграда и опремљености центара, утврђена је просјечна величина и опремљеност центара мјесне заједнице, локалног, рејонског и секундарног центара. Тако су сагледаване потребе у капацитетима и структури садржаја друштвене инфраструктуре и потребе за површинама терена.

2.5.5. ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА И ДИСТРИБУЦИЈА ДЈЕЛАТНОСТИ

Упркос настојањима да се изврши значајнија дисперзија капацитета друштвене инфраструктуре и јачају локални и рејонски центри, те развијају нови секундарни центри, у градској централној зони постоје капацитети, иако ће се након укупног учешћа у укупној структури садржаја по центрима смањити са 31,48% у 1985. години на 19,94% у 2015. години. То је резултат повећања укупног стандарда опремљености по становнику и запосленом, као и повећања броја становника и запослених. Битна разлика у концепту развоја система центара је формирање секундарних центара у Новом Сарајеву и Ступи, који ће добрим дијелом растерети градско језро и преузети значајан број грађевинарских зграда и послова. Нови секундарни центри налазе се на основном правцу развоја Града, што ће у великој мјери смањити потребу путавања грађевинарских зграда и послова, индивидуалне и друштвене трошкове. Друга значајна карактеристика новог концепта развоја система центара је урбанотворна хијерархија по нивоима центара (види шему 1. и 2.).

ЦЕНТРИ ПО НИВООИМА У УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

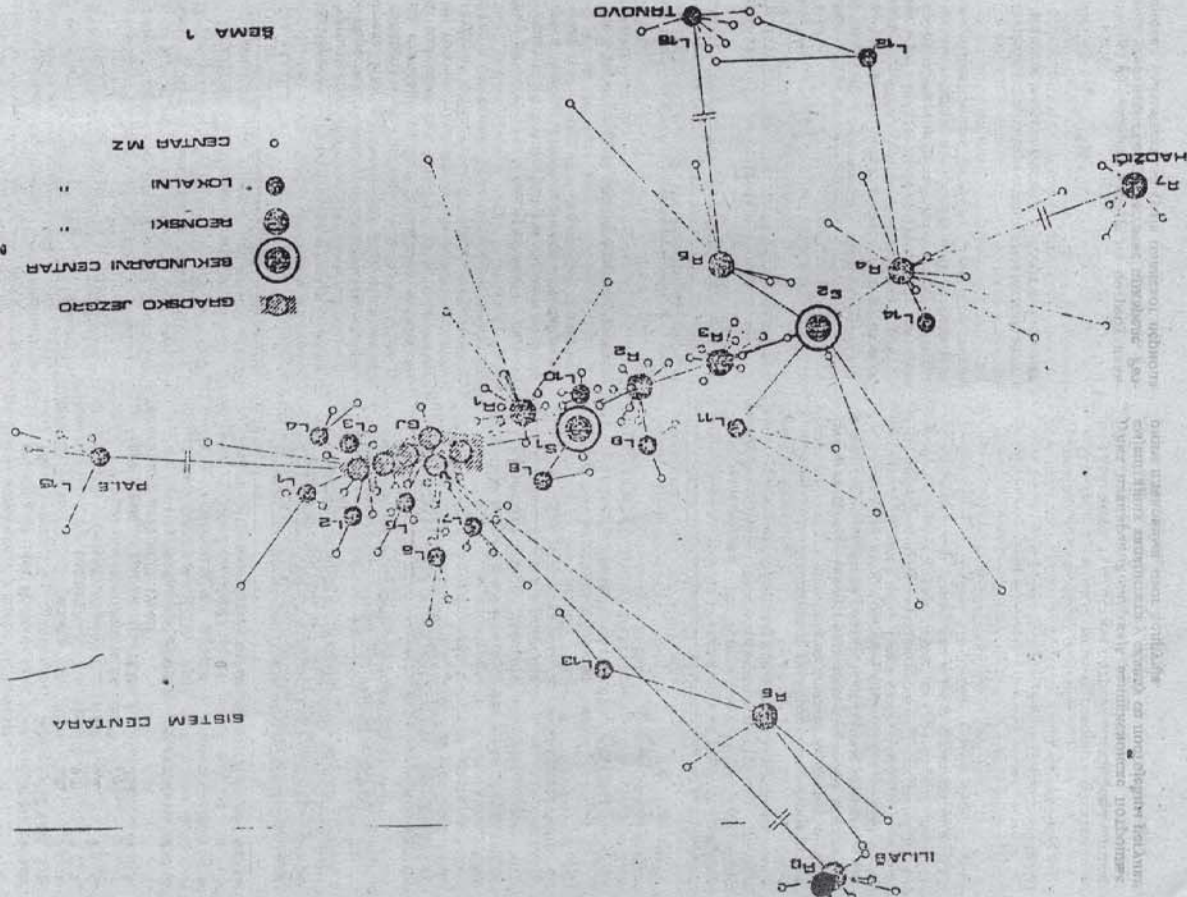
НИВООИ ЦЕНТАРА	БРОЈ ЦЕНТАРА	
	1985.	2015.
Градско језро	1	1
Секундарни центар	5	2
Рејонски центар	14(18)	6(8)
Локални центар	14(18)	14(16)

Бројеви у заградама се односе на број центара у оквиру пет урбаних подручја. Упоредбу хијерархијску структуру система центара у 1985. и 2015. години лако је уочити да је знатно боља однос између секундарних и рејонских, рејонских и локалних центара у 2015. години. То је резултат прерастања рејонског центра Новог Сарајева у секундарни центар и формирања новог секундарног центра на Ступи.

С друге стране, у складу са усвојеним концептом урбаног система, локални центри Хаџића и Илијаши прерастају у рејонске центре, као и Добриња и Богошља. Поред постојећих локалних центара формирају се нови: Махмутавац, Хотовић и Отош, тако да 2015. године имаме следећу структуру центара:

ције обезбједиће се израда програма развоја тих подручја. Сљедећи критериј у организацији система градских центара је потпуна отвореност система и гравитација свих становника Града свим центрима, што омогућава у развоју система центара прерастање одређених нивоа центара из нижег у виши ниво, зависно од концепта развоја Града, одностно одређивањем правца развоја. Такође се пошло од претпоставке да су неопходне добре везе између поједи-

них центара, како би систем центара дјеловао као створени и динамични систем који преузима оптерећења једног центра на укупни систем центара. У складу са овим основним критеријма организације и функционисања система градских центара, извршена је дистрибуција садржаја по центрима и по нивоима центара. Организација и функционисање урбаног система центара третирају се као јединствен систем свих пет урбаних подручја, те је и извршена дистрибуција садржаја по центрима и по делатностима у јединственом систему.

2015. ГОДИНА, 3 УП ПОВРШИНА ЦЕНТРАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ У М² ПО НИВОИМА ЦЕНТРА

ДЕЛАТНОСТ	УКУПНО		ГРАД ЦЕЛТО		СЕК. ЦЕНТАР		РЕЈОН. ЦЕН.		ЛОКАЛ. ЦЕН.		СПЕЦИЈ. ЦЕН.		ЛИСТЕРНО		МЗ	
	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ	М ²	М ² /СТ
Трговина	429.700	0,70	91.220	0,15	61.550	0,10	67.520	0,11	62.270	0,10	18.390	0,03	6.130	0,01	122.620	0,20
Угоститељство	551.940	0,90	110.000	0,18	61.310	0,10	123.380	0,20	36.930	0,06	61.310	0,10	36.930	0,06	122.620	0,20
Усл. занатство	245.600	0,40	30.660	0,05	36.310	0,06	36.790	0,06	37.620	0,06	12.260	0,02	30.650	0,05	61.310	0,10
Финанс. услуге	527.300	0,86	110.360	0,18	65.440	0,11	110.360	0,18	92.400	0,15	18.390	0,03	6.130	0,01	122.620	0,20
КОМЕР.	1754.540	2,86	342.240	0,56	224.610	0,37	338.050	0,55	228.860	0,37	105.220	0,17	147.700	0,24	367.360	0,60
Осн. обрз.	306.400	0,50	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	306.400	0,50
Сред. обрз.	214.500	0,35	67.360	0,11	37.100	0,06	67.440	0,11	18.600	0,03	61.310	0,10	17.870	0,03	0	0,00
Вис. и вис. обр.	306.500	0,50	61.590	0,10	73.570	0,12	55.130	0,09	0	0,00	98.100	0,16	11.260	0,02	0	0,00
Нач. истр. д.	257.490	0,42	61.310	0,10	43.920	0,07	30.640	0,05	42.920	0,07	67.440	0,11	11.260	0,02	0	0,00
Култур. инф.	385.850	0,63	78.140	0,13	25.740	0,04	67.530	0,11	30.690	0,05	85.800	0,14	6.130	0,01	92.000	0,15
Физичка кул.	245.150	0,40	61.310	0,10	12.760	0,02	24.520	0,04	38.460	0,06	140.010	0,23	23.270	0,04	0	0,00
Здравств.	349.470	0,57	49.050	0,08	30.660	0,05	36.790	0,06	31.660	0,05	150.010	0,26	17.390	0,03	24.520	0,04
Државна заштита	98.100	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	98.100	0,16
Државна заштита	79.700	0,13	61.310	0,10	24.520	0,04	12.760	0,02	24.520	0,04	0	0,00	6.070	0,01	6.200	0,01
ДПО и ДЗ	294.000	0,48	183.650	0,30	24.520	0,04	24.520	0,04	36.790	0,06	0	0,00	0	0,00	24.520	0,04
ДРУШТВ.	2537.160	4,14	513.360	0,84	272.500	0,44	318.650	0,52	223.640	0,37	556.880	0,91	100.100	0,17	551.740	0,90
СВЕУКУПНО	4291.700	7,00	855.600	1,40	497.400	0,81	656.700	1,07	452.300	0,73	662.100	1,08	247.800	0,41	919.600	1,50

ТРГОВИНА НА МАЛО

У наредном периоду до 2015. године планира се интензиван развој трговине на мало у складу са потребама становништва и порастом броја запослених у терцијарном сектору привреде. Наиме, у урбаном подручју Сарајева одређеност капацитета трговине на мало повећаће се одређеном од данашње која износи 0,35 м² становнику.

Број развој трговине подразумева одређену концентрацију квалитетних објеката са најсавременијим системом пролаја, као и функционалну комплементарност садржаја.

Оптималним размјештајем и рационалном изградњом трговинских капацитета у секундарним, рејонским и локалним центрима обезбједиће се дозвољава организација трговине на мало и већи степен задовољења потреба становништва.

Такође ће се обезбједити равнотежан размјештај капацитета трговине на мало у мјесним заједницама, тако да ће се просјечно по становнику на нову мјесну заједницу обезбједити 0,20 м² капацитета трговине на мало.

Изградњом модерних капацитета и увођењем савремене технологије трговине створиће се услови не само за развој трговине, већ и за низ комплементарних делатности.

У наредном периоду ће се значајно повећати број заповијених у трговини на мало. Такође ће бити изражено повећање просјечне величине продаванице.

Капацитети трговине ће се просторно размјестити по основу критерија размјештаја делатности. Први критериј је функционална комплементарност, где у општерадским центрима капацитети трговине захтијевају непосредну близину услужних, угоститељских, културних и осталих садржаја. Други критериј је кумулативна атрактивност где трговина као специфична делатност захтијева велику концентрацију историских делатности, па би требало обезбједити већу концентрацију робних кућа у секундарним центрима Ново Сарајево и Ступ и рејонским центрима.

Планира се изградња капацитета и у локалним центрима како би се побољшала опремљеност по становнику и обезбједило већи степен задовољења потреба становништва.

УГОСТИТЕЉСТВО И ТУРИЗАМ

Планирани развој Сарајева указује на потребу динамичног развоја угоститељског туристичке привреде. Развој угоститељских капацитета до краја планског периода

олијаће се у складу са порастом животног стандарда и променама структуре потрошње становништва. Све врсте угоститељских капацитета доживиће интензиван развој, при чему ће се укупни планирани капацитети повећати са данашњих 206.269 м² на 450.180 м². Планираном изградњом, простот простора ће порастати са 0,50 м² на 0,85 м² коришћеног простора по становнику.

Дистрибуција капацитета ће бити усклађена са њиховом структуром као и просторним карактеристикама града. Смјештај капацитета ложираће се у пословним центрима и спортско-рекреационим подручјима, док ће се рестораски капацитети смјештати у зонама концентрације становништва и појединачно, као што су градски центри, специјализирани угоститељско-туристички центри, као и зонама спорта и рекреације.

Структура угоститељских садржаја преиствено ће се усклађивати са локалним условима и културно-историјским и амбијенталним вриједностима.

Величина јединица треба да буде у границама између економског минимума за опремују просторне могућности. Лошког оптимизма које одређују просторне могућности.

Наставиће се започете промјене у структури рестораских објеката, чије ће пословање бити прилагођено савременим условима услуга. Брже ће се развијати снел-барови, кафе-ресторани, специјализирани ресторани, млијечни ресторани и диско-барови, а постепено ће нестајати гостионице и крчме.

За потребе омиљеног туризма и рекреације развијаће се локалитети који садрже комплетне спортско-рекреационе садржаје. Такође, пансион као веома погодан тип смјештајних објеката развијаће се бржим темпом.

Размјештај угоститељских капацитета полази од концепта групације већег броја ових садржаја. У складу с тим, предвиђено су значајни угоститељски капацитети на подручју Бањско-туристичког центра Илића, на потезу Стојчевић-Брело Босне, као и на рекреационом подручју »Саставић«. Изградња угоститељских капацитета усклађиваће се такође на атрактивна подручја Старог града – Бањина баша, хаџов Милаше, Јаје касарна, Бијела таблја, као и рекреационо подручје Пашинот брда.

Значајно повећање предвиђено је за кампове на прилазним правцима града и градским коридорима, као веома траженом типу сезонских објеката.

О развоју туризма се не може говорити без капацитета на планинама, те се истиче потреба обезбјеђења одговарајућих планираних садржаја ванпослојне потрошње и смјештајних капацитета у складу са постојећим регулационим плановима. овог подручја.

культуру младих и одраслих, учење страних језика, као и простори за друге компетентне садржаје.

У оквиру рејонских центара, постојеће су из дјечијих библиотечких центара и Центри за културну активност дјеце, узраста до 16 година, који ће дјеловати на мултимедијалном принципу. Осим дјелатности дјечије библиотеке, у својој укупној функцији обухватаће и различите облике стваралачког истраживања младих, односно све врсте умјетничког изражавања дјеце (књижевност, ликовно, умјетничко, драмско, балетско, филмско, спортско-рекреативно и сл.). Овако организован простор, од 300 м² корисне површине затвореног и 150 м² отвореног простора, планиран је у оквиру стамбених објеката.

Основни нуклеуси ширења културних активности у центрима више реда (секундарном и грађанском) су културно-припремни, спортско-рекреативни, меморијални, културно-образовни и библиотечно-информативни центри и сл.

У оквиру планиране мреже објеката, приоритет за изградњу имају универзитетска библиотека и архив БиХ, који имају непосредну културну утицај на грађане у оквиру мјесне заједнице.

Изградња значајнијих и већих капацитета, као што су: позориште, музеј, опште библиотеке, галерије, изложбени павиљони, биоскопи и културни центри, планирана је у склопу центара више реда и тзв. секундарним центрима Новог Сарајева и Ступ. Планирано је да се од укупне површине планиране корисне површине, 21% изгради у овим центрима.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

За потребе здравствене заштите у Сарајеву ће се до краја планског периода обезбиједити 332.000 м² корисног простора, односно, ова садржајна ће се повећати са 0,47 м²/ст (196.753 м²) на 0,63 м²/становнику.

У оквиру здравствене заштите приоритет се даје висококвалификационој и примарној здравственој заштити.

ОБИМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	1985.				2015.			
	м ²	%	м ² /ст	%	м ²	%	м ² /ст	%
Примарна здрав. зашт. у насељима	30.471	16	0,07	83.200	25	0,16		
Примарна здрав. зашт. у РО и школама	10.415	5	0,02	24.000	7	0,05		
Заводи и институти	23.894	12	0,06	40.000	12	0,08		
Стационари	131.874	67	0,32	185.000	56	0,34		
УКУПНО:	196.753	100	0,47	332.200	100	0,63		

Учеће просторних капацитета примарне здравствене заштите у насељима (домови здравља, амбуланте и апотеке) порастаће са 16% на 25%, док ће се корисна површина ових садржаја по становнику дупло повећати (са 0,07 м² на 0,16 м²). Интензивирање се развој примарне здравствене заштите при радним организацијама и школама, учешће ових капацитета порастаће са 5% на 7%, а корисна површина ће се повећати са 0,02 м²/становнику на 0,05 м² по становнику.

Учеће површине завода и института у укупној површини здравствених капацитета остаје исто – 12%, док се учешће површине стационарних капацитета – болница и клиника смањује са 67% на 56%, и ако се корисна површина ових садржаја повећа са 0,32 м²/ст на 0,34 м²/ст. За потребе примарне здравствене заштите у насељима планирано је 83.200 м² корисне површине. У оквиру ове површине обезбиједиће се капацитети домова здравља по општинама (0,10 м²/ст), пунктови домова здравља – на општем амбуланте (0,04 м²/ст) и апотеке (0,015 м²/ст).

Мрежа домова здравља, амбуланте и апотеке равномерно ће покривати ширењу територију урбаног подручја

За потребе Завода за смјештај дјеце ометене у психофизичком развоју, планира се изградња новог објекта укупне корисне површине 6500 м². Објекат уз специјалну основну школу и припремно одјељење обезбиједиће смјештај за 300 ученика.

Прошириће се капацитети Завода за слијепу дјечу и Центра за запошљавање слијепих.

Посебно се планира стационар за наркомане и алкохолнике у оквиру мреже здравствених објеката.

Створиће се услови и обезбиједиће просторни капацитети за раднице са посебним условима за ментално рехабилитацију дјечу и омладину.

За ДЕС радну организацију за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са оштећеним слухом, планира се побољшање услова за рад.

У наредном периоду, значајну улогу у превентивној и секундарној социјалној заштити, имаће центри за социјални рад, за које се обезбиједиће кадрови и стварају просторни услови за њихов рад.

ДЈЕЧИЈА ЗАШТИТА

У условима будуће трансформације социјално-економске структуре становништва и већег процента запосленост обоје родитеља, постаје све актуелнији проблем збрињавања дјеце предшколског узраста.

Потребан простор за установе за предшколско васпитање и образовање утврђен је на основу потреба корисника, имајући у виду достигнуте стандарде као и материјалну могућност.

У складу с тим, у Сарајеву је планирано повећање простора објеката дјечије заштите са 33.377 м² корисног простора данас, на 88.200 м² до краја планског периода. Ови капацитети обезбиједиће повећање обухвата дјеце од 0-6 година старости са 24,1% у 1985. години на 40% у 2015. години, чиме ће у јаслима и објектима бити смјештено око 21.200 дјеце предшколског узраста. Уз смјештање обухвата дјеце предшколског узраста побољшаће се и стандарди у овим објектима, тако да ће се до краја планског периода корисна површина по дјетету повећати са 3,3 м² на 4,2 м².

Планирана мрежа предшколских установа у Сарајеву равномерно ће покривати цијелу површину града намењену становању са максималним капацитетом објеката од 240 дјеце и радијусом опслужења до 300 м². Начин на који се потребе задовољавају прилагодиће се специфичним условима подручја и могућностима промјене у организацији дјечије заштите. Приоритет у изградњи објеката дјечије заштите имају дијелови града у којима су ове установе дефиниране, као што су Ново Сарајево и Нови град, где је интензивна стамбена изградња и велика густина насељености, затим подручја планинских дијелова града – погледом на Пољанин – Алем Бућ – Витковац – Бријеште, где је густина насељености, али нема предшколских установа, као и нова насеља, где ће изградња објеката дјечије заштите бити паралелна са стамбеном изградњом.

Поред тога, посебна пажња ће се посветити другим ван-институционалним облицима са сарађивањем радним вријемном на програму васпитања и образовања предшколске дјеце.

ДПО И ДЗ

Капацитети друштвено-политичких организација и заједница, друштвених организација и удружења грађана, вјерских друштава, удружења, заједница и вјерских објеката, као и дипломатских представништва, као и представништва међународних организација и страних држава, ће се убудуће развијати у зависности од потреба њихове улоге и значаја.

У складу са материјалним могућностима и општим друштвеним тенденцијама, капацитети друштвено-политичких организација и заједница неће се битно повећати. Преплића се смањене њихове корисне површине по становнику са 0,63 на 0,53 м², док ће се остале површине повећавати.

У циљу децентрализације садржаја не предвиђа се изградња већих капацитета у градском језгру, већ се изградња усмјерава у секундарне и рејонске центре, при чему се код утврђивања локација, величине и врсте вјерских објеката треба имати у виду слиједеће:

– развјештај, зависно од њиховог значаја, вршиће се у градске, секундарне, рејонске и локалне центре, настављање традиције града да на ужом подручју буду објекти различитије конфесије.

2.6. УРБАНО ЗЕЛЕНИЛО – РЕКРЕАЦИЈА И СПОРТ

У оквиру заштите и унапређивања животне средине, тј. техничко-технолошких мјера, зелених површина на територији града имају велики значај у случају урбаног подручја Сарајево. Повећане у јединствен систем, правилно распоређене, ове површине доприносиће здрављу и хуманијетету животу становника Сарајева.

Основни концепт озелењавања у Плану је, поред максималног очувања постојећих зелених површина и формирања нових из категорије урбаног зеленила општег корисности, и њихово повезивање у јединствен систем. Зелене површине осталих категорија (ограниченог корисности и специјалне намене) посматране су кроз урбанистичке циљеве у склопу становања, зона рада, друштвене инфраструктуре и др., а за које треба планирати од 30 до 50 одсто површине ових наменја. Подизање и уређење зелених површина је у уској вези са могућношћу рационалног коришћења простора, што подразумева етапну изградњу и постепено припојење наменја, тако да свеукупно урбано зеленила 2531,06 ха или 47,97 м² зеленила по становнику. Зеленила ће се до краја планског периода повећати са 6,0 м²/стан. Новог Сарајева и Новог града, Илице и Беошће 8,0 м²/стана, а по 20 м²/стана, уз индивидуално становање у свим урбаним подручјима.

2.6.1. РЕКРЕАЦИОНЕ ПОВРШИНЕ

Потребе рекреације у урбаном подручју Сарајево задовољеће се кроз планирање и реализацију парковних површина, парк-шума и осталих рекреационих површина.

ПАРКОВИ

Према начину кориштења, паркови су главни просторно или ограничени значај, могу бити општеградског, рејонског или специјалног карактера.

У градској мрежи зеленила, паркови су главни просторни за одмор, осјежана и разонода, а најзначајнији су: – Централни градски парк «Саставић», заузима површину од 167 ха, и највећи је међу новопланираним парковима. Налази се на саставку ријека Босне, Железнице и Зубинице и по могућности које пружа својим садржајима треба да буде најпријатнији за све узраст.

– Градски паркови су врста паркова која је ближа мјесту становања, градским центрима и спортским комплексима, а по површини су мањи од централног градског парка, са функцијом пасивне и дијелом активне рекреације. Планирани градски паркови су:

»Бетановић, величине 77,44 ха, смјештен у природном амфијатру Бетановић и саставни дио зелене трансформације «Зетра». Реализацијом овог парка, првенствено уређењем постојећег зеленила фонда (воћњака, шумаца и сл. уз постојеће становање него на град у целини;

»Др. Врх, величине од 10 ха, налази се непосредно у централно градско језгру, те ће његово уређење, решавање и нови садржај имати велики значај за унапређење животне средине грађанства; и

»Ступи, величине 18,4 ха, је дио новопланираног градског центра Ступ и служи претежно пасивној и дијелом активној рекреацији; »Браћа, величине од 6 ха, је постојећа уређена паркова са површина типа спомен-парка.

ређења на радне процесе, новим методама у снабдијевању станова и посебна спобилност времена, те културно-спортских и забавних активности у периоду преласка из индустријског у пост-индустријски период.

Укупна мобилност, од постојеће 134 кретања по становнику у 1985. години (2,12 у 1981. години), у 2015. години порасла би на око 2,3 кретања по становнику. Процењује се пораст степена моторизације, тако да би у 2015. години достигла ниво између 250 и 320 возила на 1000 становника, односно просјечно око 300 возила на 1000 становника.

Понашање од пројекта да ће се масовни превоз осмислити претежно на класичне системе у јавном саобраћају са повећањем опслужености простора јавним превозом, дијелом независности траса, повећања енергетске издржливости, уз смањење рачуновитости јавног саобраћаја као и постојећег саобраћаја, као основни вид превоза, учествује са 44,03% индивидуални превоз 29,35% а чишта пешачка кретања 26,62%, при чему се односи у механизованим кретањима (у средствима јавног градског и индивидуалног саобраћаја) очекују 44,03% од укупних кретања, а на основу прогнозираног стања међусобни однос се очекује 60% у јавном саобраћају према 40% у индивидуалном саобраћају.

Односи између континуалног урбаног подручја (Сарајево, Хаџићи и Илиџа) према урбаном подручју Пале и Трново у кретањима, процењује се на 96,3%:3,7%. У робном промету планира се наглашење усмјеравања терета на железницу, док ће се друмски саобраћај користити у регионалном транспорту и за локалне потребе, а као елемент интегралног транспорта.

Приградња и међуградски саобраћај (регионални) одвијаће се зависно од правца интегралног железничког аутобуса или аутобуским саобраћајем, уз повећање капацитета и атрактивности и железничког и аутобуског саобраћаја.

2.7.2. САОБРАЋАНИ СИСТЕМ, КАРАКТЕРИСТИКЕ И ЕЛЕМЕНТИ ЖЕЉЕЗНИЧКИ САОБРАЋАЈ

У условима интензивног развоја друмског транспорта, како у робном и путничком саобраћају, тако и у односу на модернизацију основних капацитета, затим неповољан економски положај у цијели, довео је железницу до тога, да посљедњих година има застој у развоју који се огледа у расту измјени капацитета пута и друмских постројења (које задовољавају највећим дијелом потребе у планском периоду) и опремљености железничког саобраћаја на урбаном подручју Сарајево, Хаџићи и Илиџа планирају се просторне потребе за следеће капацитете:

– изградња другог колосјека, дионица-Подлугови-Алипашић мост;

– изградња обилазнице Семизовић-Вогоша-Сарајево

– изградња контејнерског терминала на Алипашићном

полу у оквиру Роботранспортног центра,

– изградња електро-рачуног центра у Рајлову,

– изградња терминала за расуте терете,

– изградња прикључка на железничку пругу Вогоша-Блажић из Рајлова,

– изградња индустријских колосјека у оквиру радних зона и парних зона.

Поред изградње пруге, објеката и постројења, у Плану се предвиђа резервација простора за коришћење Сарајева са стилизованим периодом, а прије свега повезивање Сарајева са железничком пругом Београд-Бар.

У путничком саобраћају, период развоја, у смислу побољшања квалитета услуга превоза у постојећем систему железнице, у планском периоду постоји могућност уградње железнице у јавни градски, односно приградски саобраћај.

ром између спортског аеродрома Бутмир и ријеке Железаре од 32 ха. Спортске површине су заступљене са 234,8 ха или 4,44 м² зеленила по становнику. Поред ових објеката постоје и објекти локалног значаја, као што су површине у зонама становања, рада и другим зонама, намијењене физичкој култури радних људи и грађана, а на нивоу мјесних заједница.

Ове површине су саставни дио урбанистичко-просторних заједница, улашном су то универзалне плохе предвиђене за бјелаче, котару, одбојку, ролане, а у зимским мјесима и клизање. Површине ових плоха и зона треба да у крebu између 1 и 1,5 ха и да задовољавају потребе 1 до 3 мјесне заједнице.

2.6.4. ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО

Заштитно зеленило је категорија зеленила специјалне намене, са основном функцијом заштите и унапређења животне средине, а заступљено је са 280 ха или 5,30 м² зеленила по становнику.

Површине ове категорије вегетацијски разликују стањем од индустријских и других намена, налазе се између саобраћајних површина, водотока, на стрмим и лошим теренима. На урбаном подручју Сарајева обухватају површину од 280 ха. У оквиру ових површина треба рационално користити и уређивати постојећа подопиривања земљишта, фрагментне шумских површина, воћњаке и др.

2.7. САОБРАЋАЈ

2.7.1. ОПШТИ ОДНОСИ У ЗАКОНИТОСТИМА КРЕТАЊА И ПРЕДВИЂАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ ВЕЛИЧИНА

На основу утврђеног стања, циљева, намене површине и распореда активности у простору, саобраћај је проучаван, посматран и рјешаван као јединствен систем, с тим да се на урбаном подручју Сарајево, Хаџићи и Илиџа рјешава као континуалан систем, а на подручју Пала и Трново као дијелови система који су физички дислоцирани.

Прогноза на дуги рок (30 година) не може користити класичне методе, већ захтијева шире сагледавање односа у простору и оквиру у којима рјешавања треба да се налазе. Посебно у околностима нестабилних економских и социјалних односа није једноставно утврдити период пада стагнације и раста, као и проширење утврђеног периода.

Изашење процене треба узети са резервом у односу на временску компоненту и више цијелити односе који се предлажу и успостављају, а у свјетлу циљева и политика које су друштво утврђено. Висина друштвеног производа и доходак по глави становника битно ће утицати на понашање становништва, а број становника и запослених и степен моторизације на основне величине које дефинишу захтјев у саобраћају.

Планиране активности у простору и одређене друштвеног и просторног плана града Сарајево, условиле су да на пет (5) урбаних подручја треба очекивати повећање саобраћајних активности за око 58% у односу на 1985. годину, а које обухватају локална и изворна циљна путничка кретања.

Предвиђа се следећа структура кретања по главним сферама:

26%
60,21%
13,79%
Кућа-посао-кућа
Кућа-остало-кућа
Невезано за кућу

Таквим кретањима дошло би до различитог раста кретања по сферама и то: кретања везана за посао порасла би за 48,8% кретања везана за остале сфере за 32% а кретања везана за кућу за 116,9% што би изазвало и другачију временску дистрибуцију у односу на постојећу. Пројекције се базирају на елементима активности које одређују раст кретања али и на извршним трансформацијама као посљедици утицаја комуникационих и технолошких унапређења.

Остале рекреационе површине су заступљене са 87,1 ха или 1,65 м² зеленила по становнику.

2.6.2. СПОРТСКО-РЕКРЕАЦИОНЕ ЗОНЕ

Другу значајну групу урбаног зеленила чине спортско-рекреационе површине, које подразумевају повремене телесне активности у различитим облицима:

Ове површине, издвојене, мање спортске активности и др. објекта, поред низа спортских игралишта и објеката, обрађена су у зеленилу за одмор и одређене оних који желе бањене спортом повезати са природном средином. У урбаном подручју Сарајево планирају се следеће спортско-рекреационе зоне:

– зона спорта и рекреације "Бенгалаш", величине 108,7 ха, која услове за спортске и рекреативне активности пружа, као и кануон Милаше и меандру Корија, а са шестинама, трим стазама и другим садржајима;

– комплекс "Илиџа-Врело Босне" представља једно од најзначајнијих рекреативних подручја Града, а по својој структури и садржају састоји се из зоне чистог спорта на десној страни ријеке Железнице, површине од 17,9 ха, зоне топлих бања (кориштење геотермалних вода) на лијевој страни Железнице површине од 13,6 ха, који су преко постојећих бањских паркова и алеја повезани са рекреативно-спортским подручјем "Стојевац" од 35 ха, а ово се појасом заштитног зеленила (са падина Игмана) повезује са рекреативним подручјем "Врело Босне" од 28 ха.

Сам ови садржаји налазе се на рубу комплекса "Илиџа-Врело Босне", а чији средњим простор, као значајна површина, припада водоштитном подручју;

– спортско-рекреационо подручје "Бетанија" као наставка градског парка "Бетанија" и арборетума "Слатина" површине од 60 ха;

– спортско-рекреационо подручје "Отока" површине од 3 ха, као и дио градског центра који се налази на меандру ријеке Милаше;

Заступљене су са 266,2 ха или 50,04 м² зеленила по становнику.

Поред ових значајних спортско-рекреационих површина у урбаном подручју Сарајево планирају се мањи спортско-рекреациони центри, нарочито на планинском дијелу града, укупне површине од 27,20 ха.

2.6.3. ЗОНЕ СПОРТА

У складу са просторно функционалном систематизацијом, површине спорта структуриране су у три групе:

– Објекти општеградског значаја, који садрже поред простора за масовну физичку културу и рекреацију и капацитете за врхунски спорт. Смјештени су унутар ујед урбаног подручја Сарајево и доступни су средствима јавног саобраћаја. Најзначајнији је олимпијски комплекс "Зетра", површине од 33 ха, затим спортски центар "Грбавица" површине од 5 ха, те олимпијски центар "Скелерија" као затворена површина која је у складу друштвене инфраструктуре и у тој области је и обрађена;

– Објекти рејонског значаја, омогућавају извођење масовне и организовање спортско-рекреативне активности по облику и опремљености, прилагодени су потребама физичке културе грађана у различитим зонама, а то су: "Кочава" површине од 11,3 ха, "Фамос-Храстина" површине од 5,5 ха, "Вогоша" површине од 17,2 ха.

– Специјални објекти и површине имају функцију организације тренинга и такмичења атрактивних дисциплина, не само физичке, него и техничке културе и представљају пругу Сарајево планирани су следећи објекти: реконструкција и уређење постојећег стрелишта у Пољанима површине од 6,4 ха, спортски аеродром "Бутмир" који ће се прилагодити потребама овог спорта, како за тренинг, тако и за такмичарске приредбе (дирмичарство, палобранство, моделарство и др.) површине од 118 ха, хиподом

– Забавни паркови, имају карактер специјалних паркова, који поред хортикултурних форми, садрже и објекте и уређаје за забаву и разново прегледно деце и омладине. Најзначајнији су:

– "Пинокирска долина" чија се постојећа површина државна и проширија према арборетуму Слатина, те овај простор заузима укупно површину од 18,70 ха;

– "Зоолошки врт" као специјализирана врта забавног парка планира се у Миленићима величине од 75,2 ха. У склопу ове површине постоје фрагменти шумских површина који се у реализацији и организацији овог парка могу функционално искористити;

Арборетум "Слатина", поред своје педагошке и научне функције, је веома пријатан и привлачан зелени простор, прилагодан за све грађане. Планира се проширење постојећег арборетума, тако да ће укупна површина износити 27,2 ха. Паркови су у плану заступљени са 420,64 ха или 7,9 м² зеленила по становнику.

Поред наведених парковских површина постоје, у оквиру бањско-туристичког комплекса "Илиџа-Врело Босне" и бањски паркови величине од 20,7 ха, који ће се у планском периоду трансформисати, те постојећим алејама и планираним линеарним зеленилом повезати са централним градским парком "Саставици" рекреационим подручјем "Стојевац" и "Врело Босне".

ПАРК-ШУМЕ

Парк-шума је озелењена и добро организована површина за рекреацију становништва која је оспособљена да прими већи број посетилаца. Она представља, у новије вријеме, јако раширену форму комуналног зеленила. Подлиже се путем пошумљавања, а не хортикултурном обрадом, те уређењем и додиривањем постојећих шумских фрагмената. Хортикултурна обрада користи се само на мањим дијеловима. Тако обрађене површине јављају се као оаза у иначе мање - више природном, нако нешто доградња, пејзажу. Поред здраве и сваким приступачне вегетације, парк-шуме садрже и објекте за излетничке потребе, удобност посјетилаца као и за заштиту шуме.

За разлику од многих градова код којих су парк-шуме формиране око града, за сарајевско урбано подручје је карактеристично да постојећи фрагменти шумских површина иду до самог ујед урбаног подручја, те су, практично, обухваћени овим великим системима организованог зеленила и налазе се у самом градском ткиву. Најзначајнији су:

– парк-шума "Селеник" величине од 260,56 ха, парк-шума "Хум", величине од 230,28 ха и парк-шума "Мојмило" величине од 225,44 ха.

Парк шуме су заступљене са 1.247,12 ха или 23,62 м² зеленила по становнику.

Поред могућности, како за пасивну тако и активну рекреацију, овај вид зелених површина Града има и улогу шумских заштитних појасева и позитиван утицај на микроклиму Града.

ОСТАЛЕ РЕКРЕАЦИОНЕ ПОВРШИНЕ

Под осталим рекреационим површинама подразумевају се постојеће и нове површине - скверови укупне површине од 42,5 ха, те стара постојећа гробља површине од 44,6 ха. Ова гробља су потенцијалне површине за уређење у парковске површине, а озелењавање и уређивање треба да се одвија без већег нарушања постојеће структуре ових објеката.

Један од вилова осталих рекреационих површина је и линеарно зеленило које има првенствено за циљ спровођење принципа међусобне повезаности зелених површина у јединствен систем градског зеленила. Ове зоне обрађују се као парковске површине између стабених и других објеката, или као шире заштитне зелене зоне између градских саобраћајница и других намена (становишта, а др.) Ширина овог појаса зависи од ранга саобраћајнице, а у билансима је исказан као дио саобраћајног коридора.

МРЕЖА ПУТЕВА

Основну мрежу путева чине магистрални и регионални путеви, те локални (градски) путеви, односно улице, међусобно повезани у јединствен подсистем мрежа путева (улица).

Зависно од функционалних и саобраћајно техничких карактеристика, мрежа је категоризована у више рангова (аутопут, магистрала, улице I и II реда, сабирне), а просторно размештена у зависности од намене површина, те врсте, обима и сврхе саобраћајних токова.

На основу тога, магистрални путеви, поред локалног саобраћаја, треба да преузму и изворног путног саобраћаја и сав транзитни саобраћај, а успео повезују урбане просторе са ближком и даљом регијом, Републиком и иностранством.

Предложена мјера магистралних путева, наследила се на постојећу мрежу, односно путне правце, како је усвојено у Просторном плану Републике. Коридори углавном прате долине река Босне, Зубице, Железнице и Милуша. Ранг ауто-пута имају путеви: Зеница-Сарајево-море, који се на урбаном подручју налази са лијеве стране Босне и иде од Семизоваца преко Рељена, Бутула, Главног поља према долини р. Лепена и градски ауто-пут који је наставак магистралног пута М5, односно Е-761 кроз град, почев од старог дијела града који почиње преко Кошера, Пољана, Була потока, Вачића колизије у Бутуле где се веже за ауто-пут Зеница-Сарајево-море. Урбангаји су ван петље Бутуле. Остали магистрални путеви су путеве: Семизовац-Богошња-гудел-Кобила глава-Баре-Скендерија, затим пут Семизовац-Ступ-Кула-Војковићи, пут Дарина-Бистрица-Храсно-Алипашино поље-Илија, Блажу-Хашћих, прикључак р. Блажу-ауто-пут, за наведене путеве планирани су коридори који омогућавају реконструкцију, доградњу и нову изградњу, зависно од величина и карактера саобраћајних токова.

Регионални путеви су задржани на постојећим трасама када је у питању њихов положај, изузев регионални пут Дарина-Охоло-Васин хан за који је планирана нова траса у коридору Р. Мошаница, с тим што се проширују коридори путева, чине се обезбеђује простор за реконструкцију и доградњу, тј. повећање капацитета зависно од величине токова.

ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ

На основу елабората «Студија ваздушног саобраћаја», утврђено је да аеродром «Стулица ваздушног саобраћаја», линија ефикасно да испуњава захтјеве у погледу авио-саобраћаја за потребе града и регије, имајући у виду расположиви простор и изграђене капацитете и потенцијал који поседује.

Просторне могућности аеродрома обезбеђују услов дугорочног развоја до достизања свог пуног капацитета, који се објективно очекује између 2000. и 2015. године, што омогућава развој других активности (слободна царнска зона) на овом простору за наредних 15 до 20 година.

ТЕРЕТНИ ИНТЕГРАЛНИ ТРАНСПОРТ

Главни теретни центар на Алипашини мосту, непосредно-транспортирајући саобраћаја налази се у Робно-локо-теретној станици на Алипашини мосту, непосредно-локо-теретној станици са директним прикључком на примарне градске саобраћајнице.

Терминал за расуте терете планиран је на рубу урбаног подручја Илијаш, такође са директним прикључком на железничку пругу и регионални пут (бр. 444) Илијаш-Баре-Вареш.

Предвиђа се такође одређен број малих терминала као дистрибутивних центара за одређене врсте производа (прекарбени, текстилни, намјештај и сл.). Достигање роба унутар града обављаће се са доставним возилима, а по решењима истраженим у Студији робних токова и теретног саобраћаја.

2.7.3 УЛИЧНА МРЕЖА

На основу утврђених саобраћајних карактеристика и величина добивених кроз студије, слаборазно, односно саобраћајни план, предложена је мрежа локалних, односно градских улица као дио јединствене мреже путева, која је оптерећена механизмовима путањама и тако је добијена величина и карактер саобраћајних токова и извршена пројекција капацитета.

На основу ових података, предложена су рјешења градских (локалних) улица која се базирају на постојећој (старајој) мрежи, те новонасталих улица, зависно од планирања намене површина и садржаја.

На тај начин, највећи број постојећих улица се задржава, а њихов ограничени капацитет се надопуњује било реконструкцијом или новим саобраћајницама.

Саобраћајно-техничке карактеристике мреже, првенствено попречни профил и капацитет, зависно од функционалног значаја, могу се третирају на два начина. Први је максимално очување историјских дијелова града у односу на историјских, архитектонских и амбијенталних вредности, уз неметну функционисање саобраћаја и други, оптимална рјешења будућих саобраћајница.

Ради тога се предлажу доградња примарних градских саобраћајница у старим и палинским дијеловима града (постојеће улице, Доброволачка, М. Обилића, Фрогтовска, Хашић Лорина, Моше Пијаде, Немањина, Мехмед-паше Соколовића, Хасана Бркића, С. Принципа, М. Бушатлије итд.).

У новим дијеловима града, насталим дијеловима измјешаних 1918. године и 1940. год. као и после 1945. год. то су саобраћајнице: М. Марулића, Дринска, С. Краљевина, Крушевачка, М. Марулића, Дринска, V и VI Трансверсала, А. Буле, IX, XI, XII Трансверсала итд.

На простору Илије углавном су планиране нове саобраћајнице, сходно новонасталим наменама и функцијама простора. Ово је карактеристика и простора Богошњачког простора. Гласка (локална) улица мрежа која је подијељена на примарну, секундарну терцијарну, а која је укључена у јединствену мрежу путева, повезана је међусобно и са магистралним путевима, зависно од ранга пута, те величине и карактера токова, на два начина и то у нивоу и ван нивоа.

Тако се ван нивоа планирају раскрсћа (петље) у Бутули, затим са раскрсћа на градском ауто-путу, укрсћа II и VI Трансверсале у Лукавци, II и X Трансверсале такође у Лукавци, IV и X Трансверсале у Кули, Јуане лонгитудинале и XII Трансверсале на Ступу, Мостарско раскрсће, те реконструкција и доградња петље на Ступу и Илији.

Овако предложена градска мрежа и ниво укрсћа, даје могућности равнотеже дисперзије (разливања) саобраћајних токова, што ће омогућити оптималније одвијање моторног саобраћаја.

2.7.4. ЈАВНИ ГРАДСКИ САОБРАЋАЈ

Систем интегралног јавноградског путничког саобраћаја би омогућио путањама, комбинацијама:

- железницом, трамвајем, тролејбусом и разним типовима аутобуса (мејуградски, приградски, градски комбина бус) брзом и сигурним саобраћајем и јединственим предвиђањем са једног на други вид превозног средства или, истим возачем и како је горе наведено без интеријера са железницом у јавни, градски и приградски саобраћај, зависно од коначних одређених.

Систем јавног градског саобраћаја састоји се од 39,8 км трамвајских трака са терминалима на Илији, Храсници, Неђерићима, Ченга Вили, Железничкој станици, Доброволча, Богошња, тролејбуског саобраћаја од 44 км трака брзом и сигурним саобраћајем, трпу 6. априла, Отоши, Рајковцу и Пиновице долина, мејуградског и приградског аутобуског саобраћаја као основног вида регионалног превоза са 73 км трака са терминалима у регионалном центру, Палама, Хашићима и Илијашу, градског саобраћаја са 77,9 км трака и комбина саобраћаја са 40 км трака са тер-

миналима на мјестима контаката са трамвајским и тролејбуским линијама.

Постојећи систем јавног градског саобраћаја (без интегралног система) превозио би крајем планског периода нешто више од 1,8 пута превезених путника у односу на 1985. годину. При томе би се основни ефекти система, мјерени средњим временским путањама (појединачно и укупно), у односу на стање 1981. рефлектовали како следи:

- Вријеме пешачања до прве станице јавног градског саобраћаја смањило се за 35%.
- Вријеме вожње трамвајем повећавало би се за 56,97%.
- Вријеме вожње тролејбусом, (у односу на аутобус који је наме замјенио) смањило би се за 8,9%.
- Вријеме вожње аутобусом повећавало би се за 0,8%.
- Вријеме вожње комбинацијама смањило би се за 50,59%.
- Вријеме вожње приградским аутобусима смањило би се за 60,63%.
- Вријеме чекања на средство јавног превоза на првој станици смањило би се за 20,44%.
- Вријеме предвиђања смањило би се за 15,76%.
- Број предвиђања повећао би се са 1,55 на 1,96 пута, и
- Укупно средње вријеме путовања за јединствени систем јавног градског саобраћаја, смањило би се за 36,35%.

2.7.5. МИРУЈУЋИ САОБРАЋАЈ

На основу саобраћајне политике, утврђивање потреба за паркирањем може се груписати на следеће захтјеве:

- потреба број паркинга (отворених и затворених) различитих мјеста на ободу централне зоне
- паркинзи и гараже на подручју великих концентрација радних мјеста (јавни објекти, центри и индустријске зоне и сл.),
- паркинзи и гараже у насељима које служе за задовољавање потреба становништва уз обезбеђење површина на принцип једно паркинга мјесто на један стан, а њихова реализација сагласно планираном степену моторизације.

Сходно овоме, планирани су простори за вишеспратне гараже од Башчаршије до Маријини двора и то на локалитетима: Улица Ш. Хаверлија, Веледија, Улица Илије Грбића (сада простор ЦТ-а), Доброволчака улица (Босна-ауто), Ул. Ф. Краљевина, на Скендерији и Маријини двору. На подручју Новог Сарајева и Новог града, обезбеђује се простор за вишеспратне гараже на просторима где су смештени централни садржаји, а отворени паркинзи у вишим нивоа у оквиру великих садржаја (Грбавица, Храсто, Алипашино поље, Доброволча и сл.). На подручју Илије обезбеђује се простори за вишеспратне гараже као и вишеспратне гараже у оквиру туристичке и пословне просторне целине између ријеке Железнице и алее за Врело Босне, и у подручју Храснице.

На подручју Богошње обезбеђује се простори за вишеспратне гараже, са већом густином.

Поред овога, задржавају се сви постојећи простори који служе за задовољавање потреба мирујућег саобраћаја.

2.7.6. ПЕШАЧКИ САОБРАЋАЈ

Пешачки саобраћај представља веома значајан удио, како по чистини пешачких кретања (26,62%) тако и по пешачким кретањима коју су саставни дио кретања јавним градским саобраћајем (долазак и одлазак са станица ЈЛ-а и кретања индивидуалним возилама (мјесто појединачног паркинга и паркинга мјесто одређених).

Поред одговарајућих пешачких површина у насељима и у улима које задовољавају захтјеве, појављују се још три облика задовољавања пешачких кретања и то:

- пешачки коридори који никако немају или имају доволне габарите, на их треба изградити или проширити,
- интензивни пешачки коридори где је могуће грађевинским мјерама интервенисати, тј. је нехотично, режимом саобраћаја временски диференцирати видове саобраћаја, и

- пешачки коридори и подручја где је интензитет пешачких кретања велики, тако да захтијева увођење пешачких зона (пешачки центри, старо градско језгро, културно-спортски и рекреациони центри, секундарни, рејонски и евентуално локални центри, стањена насеља великих густина становања) те пешачке стиге у аутобускајној зони јединим просторима, а нарочито уз лијево ободу ријеке Милуша, на путу Парк Цара Душана - Отокар Кершованић.

На основу тога, планирано је проширење постојеће пешачке зоне, која би захватила простор од Улице М. Тита до Обале и завршавала се на подручју Народног позоришта, са могућношћу проширења према Кошевском потоку у одређеном периоду времена у дану (измјене режима саобраћаја).

Будућом изградњом новонасталих примарних градских саобраћајница отаџа се широка могућност стварања пешачких зона на подручју Новог Сарајева и Новог града (са обе стране Милуша, те на простору центра Илија са једне стране Милуша, а на другој ријеке Железнице од Илије до Соколовића).

У коридорима постојећих саобраћајница, на постојећим где је то могуће, планирана је доградња или проширење постојећих тротоара.

2.7.7. ВИЦИКЛИСТИЧКИ САОБРАЋАЈ

Овај вид саобраћаја у Сарајево је искључиво лезан за рекреациону кретања, а по могућностима ограничених на равни долинских дијела града, за те потребе планирају се у оквиру коридора одређених саобраћајних бициклистичких стаза, те у спортским рекреационим зонама, комбинације пешачке бициклистичке стаге. Тако се планирају бициклистичке стазе уз шетњу луж р. Милуша, у коридору VI пролетерске бригаде, у зонама спорта и рекреације на Илији, Кошево-Бетанији, у стањеним насељима Доброволча, Алипашино поље, Лужани и новонасталим просторима за колективно становање на подручју Новог града и Илије.

2.8. СИТЕМ ВЕЗА

2.8.1. ПТТ САОБРАЋАЈ

Основни циљеви развоја ПТТ саобраћаја, урбаног и ширег подручја града Сарајева, су обезбеђење (достизања) задовољавања потреба привредне и друштва за ПТТ услугама, обезбеђење урбаног техничког развоја система, а у складу са развојем овог система на нивоу СР БиХ и СФРЈ.

Дугорочним програмом развоја ПТТ саобраћаја у граду Сарајево за наредни период предвиђа се:

- да се у поштанском саобраћају постигне потпуна обухваћеност становништва доставом поштанских поштомата, а у већим урбанизираним дијеловима свакодневно, а у осталим најмање 3-4 пута недељно на једну густоту поштанске мреже 4000-4500 становника на једну пошту,
- да се у телеграфском саобраћају оствари потпуно задовољење привредне и друштва за телек прикључцима, те модернизације и даље развоја гентек мрежа. Поред тога, да се изгради савремена радио телеграфска мрежа, која ће представљати значајну компоненту у прилагођавању и осавременавању ПТТ мреже потребама народне одбране и друштвене самозаштите.

- да се у телефонском саобраћају смањи заостајање у развоју телефонске мреже у односу на просјечан степен развијености телефонске мреже западноевропских земаља тако да се од 2015. године обезбјеђује један телефонски прикључак по домаћинству.

а) Поштански саобраћај

Основни правни развоја поштанског саобраћаја биле усљерени на проширење и модернизацију средстава поштанске мреже, изградњу грађевинских објеката, адапта-

цију постојећих и узимање у закуп нових пословних простора, чиме ће се обезбедити отварање нових јединица ППТ мреже, набавке транспортних средстава поштанске експлоатације, поштанске опреме и поштанског инвентарса.

б) Телеграфски саобраћај

Основни циљеви развоја мреже телеграфског саобраћаја су да се подмире потребе јавног (генералног) и претплатничког (телех) саобраћаја, водећи при томе рачуна о хармоничном укључивању мреже у јединствену југословенску мрежу.

Ради омогућења планираног развоја телеграфског саобраћаја извршиће се проширење постојећих комуникационих и преносних капацитета уз примјену нових технолошких рјешења.

в) Телефонски саобраћај

Број главних телефонских прикључака (ГТП) за потребе грађана одређен је на основу планираног броја становника, односно домаћинства на крају 2015. године. За свако домаћинство на подручју шест општина града Сарајева, углавном је предвиђен један телефонски прикључак. С обзиром да просечно домаћинство 2015. године треба да има просечно 3 члана, то планирана густина само за телефоне у домаћинствима износи 33,33 телефона на 100 становника.

Број планираних ГТП, односно телефона на крају 2015. године за подручје шест општина града Сарајева износиће 198.000 телефона, што је знатно више од броја домаћинства.

Број главних телефонских прикључака за потребе привреде, друштвено-политичких и других организација на крају 2015. године за подручје шест општина града, износиће укупно 52.000. С обзиром да је на почетку планског периода ових телефона било сја 17.500, то је планирано њихово повећање од 34.500, односно за 97,14%.

Проекција Плана развоја главних телефонских прикључака и достигнути ниво на подручју града Сарајева до 2015. године приказани су у табели на страници 206

ПРОЈЕКЦИЈА ПЛАНА РАЗВОЈА ГЛАВНИХ ТЕЛЕФОНСКИХ ПРЕПЛАТНИКА НА ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА ЗА ПЕРИОД ОД 1986. ДО 2015. ГОДИНЕ

ОПШТИНА	Планирани број ГТП за период до 2015. године				Број ГТП				Густина ГТП на 100 становника				Густина ГТП на 100 домаћинства			
	За до-машинство	За привреду и остало	Укупно (10+11)	Укупно (10+11)	Планирано стање на крају 1985. г.	Индекс повећања на крају 1985. г.	Стање на крају 1985. г.	Индекс повећања на крају 1985. г.	Планирано стање на крају 2015. г.	Индекс повећања на крају 1985. г.	Стање на крају 2015. г.	Индекс повећања на крају 1985. г.	Планирано стање на крају 2015. г.	Индекс повећања на крају 1985. г.	Стање на крају 2015. г.	Индекс повећања на крају 1985. г.
1. СТАРИ ГРАД	21.000	5.000	26.000	9.865	29.847	53.000	1.78	30.13	42.06	1.40	10.47	126.19	1.39			
2. ЦЕНТАР	33.000	13.000	46.000	29.200	23.773	58.000	2.44	22.41	40.85	1.82	72.48	122.52	1.69			
3. НОВО САРАЈЕВО	42.000	11.000	53.000	58.000	50.000	50.000	5.31	15.24	40.71	2.67	50.94	122.13	2.40			
4. НОВИ ГРАД	47.500	10.500	58.000	58.000	50.000	50.000	4.63	19.27	42.04	2.18	64.67	126.11	1.95			
5. ИЛИЏА	41.000	9.000	50.000	50.000	50.000	50.000	4.63	19.27	42.04	2.18	64.67	126.11	1.95			
6. ВОГОШЋА	13.500	3.500	17.000	3.880	105.785	250.000	2.36	25.32	42.37	1.67	78.64	127.10	1.62			
УКУПНО:	198.000	52.000	250.000	105.785	250.000	250.000										

Укупан број главних телефонских прикључака у планском периоду повећан је са 105.785 на крају 1985. године на 250.000 на крају 2015. године. Укупно повећање износи 144.215, односно 136,33%.

Највеће повећање је код општина Илиџа и износи 431% и Вогишња 363%. Најмање повећање броја ГТП-а је код општина Ново Сарајево и износи 16.800 телефона, односно 38%.

Густина ГТП (телефона) на 100 становника у планском периоду повећана је са 25,32 на крају 1985. године на 42,37 на крају 2015. године.

Укупно повећање износи 17,05, односно 63,48%. Највеће повећање гуштине ГТП је код општине Илиџа и износи 167, а најмање повећање је код општине Центар и износи 21.

Густина ГТП (телефона) на 100 домаћинства у планском периоду је са 78,64 на крају 1985. године повећана на 127,10 на крају 2015. године. Укупно повећање износи 48,46, односно 61,62%.

Највеће повећање гуштине ГТП на 100 домаћинства је код општине Илиџа и износи 71,90, односно 140%, а најмање повећање је код општине Центар и износи 29,77, односно 26,81%.

Преглед назива, локација и планирани капацитети мјесних телефонских центара на подручју града Сарајева за период од 1986. до 2015. године, дати су на страници 206.

Из података ове табеле види се следеће:
- Да су капацитети мјесних телефонских центара (рејонских центара) на крају 1985. године били 124.000 прикључака, као и да је планирано да на крају 2015. године буду повећани на 261.000 прикључака. Повећање овог капацитета износи 137.000 прикључака, односно 110%.

Највеће повећање броја прикључака је код општине Илиџа и износи 43.000 прикључака, односно 43%. Код саме телефонске централе Илиџа, ово повећање износи 37.000 прикључака, односно 74%. Најмање повећање је код општина Центар и Ново Сарајево, која респективно износи 13.000, односно 15.000 прикључака.

- Да планирана искористеност капацитета мјесних центара на крају 2015. године износи 250.000 прикључака, односно 95,79%.

ПРЕГЛЕД НАЗИВА, ЛОКАЦИЈА И КАПАЦИТЕТА МЈЕСНИХ ТЕЛЕФОНСКИХ ЦЕНТРАЛА НА ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА ДО 2015. ГОДИНЕ

ОПШТИНА	НАЗИВ ТЕЛЕФОНСКЕ ЦЕНТРАЛЕ	БРОЈ ПРЕПЛАТНИКА		КАПАЦИТЕТИ ТЕЛЕФОН-СКИХ ЦЕНТРАЛА		У ПОСТ. ЗГРАДАМА АТЦ ПРО-СТОР ЗА ПРОШИРЕЊЕ АТЦ		Не постоји за прикључак	
		1985. година	2015. година	1985. година	2015. година	1985. година	2015. година	1985. година	2015. година
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. СТАРИ ГРАД	»БАШЧАРШИЈА«	9.865	26.000	16.135	10.000	27.000	17.000	17.000	-
2. ЦЕНТАР	»СТАРИ ГРАД«	29.200	46.000	35.000	48.000	48.000	13.000	13.000	-
3. НОВО САРАЈЕВО	»ЦЕНТАР«	29.847	53.000	23.153	40.000	55.000	15.000	6.000	9.000
4. НОВИ ГРАД	»АЛИПАШИНО ПОЉЕ«	23.773	58.000	34.227	24.000	60.000	36.000	4.000	32.000
		4.956	41.000	36.044	5.000	37.000	24.000	5.000	13.000
5. ИЛИЏА	»ИЛИЏА«	4.264	8.200	3.936	5.000	10.000	5.000	5.000	-
	»РАКОВИЦА«	-	800	800	-	1.000	1.000	1.000	-
	»СВЕТА«	3.880	50.000	40.780	10.000	53.000	42.000	30.000	13.000
6. ВОГОШЋА		105.785	250.000	144.215	124.000	261.000	137.000	83.000	54.000
УКУПНО:									

За обезбјеђење услова развоја телефонског саобраћаја до 2015. године извршиће се резервација простора за изградњу зграда за смјештај следећих ППТ ПОСТРОЈЕВА:

- На локалитету рејонске централе »Центар« на подручју општине Ново Сарајево резервише се простор за изградњу III фазе зграде »Телекомуникација« у непосредној близини постојеће зграде. Изградњом ове III фазе зграде обезбјеђиће се потребан простор за проширење мјесне, главне, транзитне и међународне телефонске централе и смјештај осталих ППТ постројења.

- На локалитету рејонске централе »Алипашино поље«, на подручју општине Нови Град, извршиће се нова зграда за смјештај рејонске телефонске централе од сја 32.000 бројева. За ову нову зграду постоји већ резервисан простор поред постојеће зграде телефонске централе.

- На локалитету зграде »Илиџа«, на подручју Општине Илиџа, обезбјеђиће се простор за проширење телефонске централе за сја 13.000 бројева. Наиме, у постојећу нову зграду може се смјестити сја 20.000 прикључака, што са постојећих 9.000 прикључака чини укупно 29.000 прикључака. Како телефонска централа на крају 2015. године треба да има 42.000 прикључака, то значи да недостаје простор у новој згради за смјештај 13.000 прикључака. Овај простор ће се моћи обезбједити реконструкцијом нове зграде, тј. подизањем још једног спрата.

- На локалитету рејонске централе »Вогошћа« на подручју Општине Вогошћа извршиће се реконструкција постојеће зграде у којој сада постоји 6.144 прикључака. Овом реконструкцијом се омогућава смјештај од укупно 18.000 прикључака, што је довољно за период до 2015. године.

- На осталим локалитетима ПЦ »Стари Град«, РЦ »Башчаршија«, РЦ »Храстница« и РЦ »Раковица« постоје просторије за планирано проширење телефонских центара за период до 2015. године.

За плански период од 1986. до 2015. године планира се изградња телефонских центара на новим локацијама, јер планирани развој града Сарајева нема такве потребе.

2. 8. 2. РТВ СИСТЕМ

У плановима развоја РТВ Сарајево, зацртано је одређење за достизање 100% покривања становништва као једног од основних одређења. Реализација ових циљева зависи од заинтерисованости и финансијских могућности општине, које упућују средства за инфраструктуру.

РТВ Сарајево ће такође ангажовати другим организацијама у заједничкој и синхронизованој активности, уво-

ђења кабловских мрежа за кабловску дистрибуцију и телевизију.

Дугорочно одређење РТВ Сарајево је и постизање бољег техничког квалитета радио и ТВ сигнала.

Што се тиче програмске понуде РТВ Сарајево је повести програм »Сарајево 202« и увести свакодневни ТВ програм за град Сарајево.

У посљедњој фази развојног периода, РТВ Сарајево ће постепено, и у сарадњи са другим информатичким и комуникационим системима и произвођачима пријемних база, улазити у подручје телематике, тј. започети дистрибуцију телематичких информација за јавно кориштење и за поједине посебне сврхе. Очекивани развој технологија, као што су телетекст, радио-текст, увођење кабловских мрежа, омогућеће гласања и слушаоцу контакт са различитим изворима информација, што је у пуној мери са идејним концептом нашег друштва и позицијом појединца у њему.

Реализација наведених циљева, у наведеном периоду оствариће се путем јединственог технолошког система који је састављен од студијских продуктивно-репродуктивних капацитета у РТВ Дому, преносних емисионих система до пријемника на различитим домаћинствима и појединачно. Дио овог система просторно је распоређен на територију града Сарајева и упућује грађанске општине. Његов развој прати је развој града и као последицу имамо радиодифузни систем који и у будућности може обезбједити веома добро покривање становништва и територије програмима радија и телевизије.

Централно мјесто у инфраструктури система и даље ће заузимати РТВ дом опремљен најсавременијом техником, која омогућеће пронавољу три студија и два телевизијска програма, намијењена аудиторној читаво Републици и један радио програм - Сарајево »202« локалног карактера, као и повећање броја програма у наредном периоду. Поред постојећих сталних програмних производа РТВ Сарајево, прошириће се капацитет мобилних производа јединица за програмска јављања са различитим културно-умјетничких, политичких и спортских манифестација широм града и шире.

Пошто постојећи УКТ и ТВ предајници на Хуму и Бје-лашници, односно Требевићу обезбјеђују покривање основним и секундарним ТВ мрежом са сја 99,2% становништва града Сарајева, исти ће се користити и у наредном периоду.

Поред пријема домаћег ТВ програма дистрибуиће се услужни за пријем страних програма који се дистрибуирају путем тзв. кабловских дистрибуционих система. Она активност је већ започела у новим насељима (Добриня, Мојин-

ло, Војничко поље – са шца 7.000 прикључака) и прошири-
ће се и на остала у Граду, као и на подручју пријема у об-
ласти глобалног комуницирања.

2.9. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Водни потенцијали Сарајева и његовог блиског окру-
жења одговарају природним латентима, при чему су при-
марни утицаји климе, морфологије и топографије терена.
Површински водни ресурси су углавном дисперзно распо-
ређени концентрисани су једино у простору Сарајевског
поља у неколико већих и мањих водотока од којих су нај-
значајнија Босна, Жељезница, Жељезница и Милашка. Тако-
ђе су значајне појаве акумулирања воде у кречњачким ма-
сама које окружују Сарајевско поље, као и у алувијалним
наплавинама Сарајевског поља. Такви природни услови
ограничавају развој водопритока на подручју града на
свега неколико грана од којих се највише испуштају:
снабдевање водом становништва и индустрије, при-
купљање и дисперзирање отпадних и оборних вода, од-
носно заштита вода, те уређење корита и обала водотока,
односно заштита од вода. Перспективна производња хра-
нито неконвенционалне методе као што су директна фото-
синтеза биле масе, утицај аквакултура те затворени био-
циклуси, захтевају у будућности значајне количине воде.
Израђена отворених и затворених базена за купање, те
опреме терена за спорт и рекреацију на купалишту, од-
ређена била запостављена. Они ће бити бити грађени
у оквиру бачко-туристичког језица Илица и Спор-
то-рекреационог центра «Састави».

2.9.1. БИЛАНС ВОДА

Водни ресурси

У оквиру Просторног плана утврђени су водни ресур-
си намењени за снабдевање водом на укупном подруч-
ју Града и у складу са потребама (потрошњом) 2015. годи-
не извршена је, респективно дати простору организацију
Града, дистрибуцију у смислу њиховог коришћења.

Значајни водни ресурси, приказани у табелама са кар-
актеристичним квантитативним показатељима битним
за експлоатацију, а чији су корисници потрошачи на урба-
ним подручјима – Сарајево, Хаџићи, Илијаши, Пале и
Трново су: планинска врела, подземне воде и површинске
воде.

ПЛАНИНСКА ВРЕЛА

ВРЕЛО	СРЕДЊА МИ- НИМАЛНА ИЗДАШНОСТ 1-с	ПОДРУЧЈЕ
Мошница	53,2	Сарајево
Црнел	15,0	Сарајево
Северних	100,0	Сарајево
Перачко		
Прача	81,0	Пале
Станско	17,7	Пале
Бистрица	32,1	Пале
Влаховић	13,0	Пале
Паланска Милашка	45,0	Пале
Ковачићи	67,3	Сарајево
Тилава	130,0	Сарајево
Топлик	68,0	Сарајево
Врело Босне	1900,0	Сарајево
Храњичко	20,0	Сарајево
Крупа	15,0	Хаџићи
Жуновина	60,0	Хаџићи
Рајски до	36,0	Трново
Врело Жељезнице	250,0	Трново

Иако се највећи део свих планинских врела налази већ
одвајно у експлоатацији, нека од њих се из различитих раз-
лога не користе за директно водоснабдевање. Тако је из-
вор ријеке Босне сачуван због изузетне природне ријетко-
сти, а извор ријеке Жељезнице због довољно капацитета са-
дашњег водотока насеља Трново. Перачко врело и Топлик
укључују се у систем снабдевања водом у оквиру провед-
бом одговарајућих истраживања радова на јахоринским вре-
лима, која су у експлоатацији и утврдиће се могућност до-
бијања додатних количина воде.

У наведеном планинским врела нису укључени извори на
којима су засновани локални водоводи. Овај вид снабде-
вања водом је био организационо запостављен са врло ос-
кудним и несистематизованим истраживањима радлова, тако
да се не располаже квантитативним подацима захваћених
врела.

ПОДЗЕМНЕ ВОДЕ

ЛОКАЛИТЕТ	ДОКАЗНА (ЕК- СПЛОАТИСА- НА) КОЛИЧИ- НА 1-с	ПОДРУЧЈЕ
Сарајевско поље		
Простор Бачево-Конаци	2.450	Сарајево
Соколовина, Ступ		
Блажуј-Растриће	75	Хаџићи
Јелач-Зових	30	Хаџићи

Сарајевско поље	200-250	Сарајево
- Геотермална вода		
Пинара	70	Сарајево

У водне потенцијале на простору Бачево-Конаци
укључена је и природна инфилтрација површинске воде
поттока Вечерица и ријеке Босне, као и вјештачко обога-
ћавање задржаних објеката водом из отвореног тока ријеке
Босне. На другим локалитетима у алувијону Сарајевског
поља могућа је такође појава акумулирања подземне воде,
али би те количине, а нарочито класификацију квалитета
било потребно доказати опсежним истраживањима.

Појава увећаних вода из дубљих хоризоната на под-
ручју Илице која се од најранијих времена користила за
лијечење, иницијална је детаљна истраживања свих токо-
ва. Охрабрујући је податак да је већ из прве бушотине на
локалитету «Зицка стјена» регистровано испуштање од
200-250 л/с при температури воде од 33/1°C. Ова чињени-
ца даје повод за реалне претпоставке о значајном термо-
нергетском потенцијалу чија се енергија може користити
са једне стране, за непосредно загревање стањених и
других простора, а са друге стране, ради богате минерал-
не отпине, за производњу билне и животињске био-масе.

ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ И АКУМУЛАЦИЈЕ

ВОДОТОК	СРЕДЊИ МАКСИМАЛНИ ПРОТЈЕКА	ПРВЕНСТВЕ- СИ НА НАМЈЕНА	ПОДРУЧ- ЈЕ
Бијела Ријека	2.200	2.500	Сарајево
Црна Ријека	1.400	1.700	Трново
Иловица	850	1.400	Трново
Криво	-	-	Трново
Криво	-	-	Трново

Остатак потребног дотицаја који износи 455 л/с под-
мириваће властити индустријски водоводи и то на урба-
ном подручју Сарајево 251 л/с, Илијаши 150 л/с, Хаџићи 38
л/с и Пале 16 л/с.

Сведећи већи потрошач воде претпостављаће произ-
водња хране за шта постоје потребни предуслови. Уз ис-
тражени извор геотермалне воде изашности 250 л/с по-
требно је за пилот производњу осигурати још 200 л/с ква-
литетне воде из ширег простора Сарајевског поља.
Надаље се планом утврђује неопходност паралелног ут-
врђивања пораста потреба воде за ову сврху као и њихо-
вог задовољавања. Проширене могућности се односе на
ефекат комуналних постројења за пречишћавање као и
специфично грађевина акумулацијама на мањим водотоци-
ма.

Потребе осталих корисника, као што су риболова-
лишта или рекреација, није потребно посебно наводити
јер незначителне потрошње у правом смислу ријечи, а и ради
комплементарности са осталим корисницима.

Напријед изнети подаци упућују на закључак да рас-
положни водни ресурси обезбеђују услове за подмирење
потреба (потрошње) воде на анализираним урбаним под-
ручјима, уз напомену да је могуће један део те воде упућу-
ти према потрошачима у подручју снабдевања регио-
налног водоводног система Горња Босна.

У даљем тексту, сагласно извршеном билансирању
вода, даје се карактеристични показатељи подбалиса за
поједине области.

2.9.2. СНАБДИЈЕВАЊЕ ВОДОМ

Ограничене могућности расположивих локалних вод-
них ресурса и све веће потребе унутар традиционалних и
нових урбаних подручја Града, имплицитно налажу по-
требу укључивања у експлоатацију нових изворишта воде
за пиће. За примарно коришћење воде за пиће, у погледу
квалитета престоју још само релативно очуваани по-
вршински водосци: притоке ријеке Жељезнице, ријека
Лепенши и Мисоца. Мора се, наравно, констатирати да на
практично свим урбаним просторима (изуев урбаног под-
ручја Трново) потребе за водом већ престају могућнос-
ти водних ресурса унутар или у близини околини урбаних
подручја. Укупно узевши, количине воде са локалних из-
воришта које се користе за снабдевање становништва од
3157 л/с могу задовољити потребе само 401.125 становни-
ка, не рачунајући при томе захтеве осталих корисника,
првенствено индустрије. То би практично значило да би,
без коришћења нових изворишта, развој Града био заус-
тављен на затеченом нивоу. Потребе за водом које прои-
стичу из планинских одређених подручја за дивље основне
катеорије – становништво и индустрију, око 5,5 м³/с, те је
стота потребно обезбедити разлику из новог (их) изво-
ришта. Разрешење техничког прага развоја није могуће
без значајних финансијских средстава. С обзиром на кар-
актер новог изворишта, које по својим технолошко-тех-
ничким карактеристикама и утицајем на подручје у којем
се налази, превазилази локалне оквире посебно у кванти-
тативном смислу, захтејева се битно другачији приступ у
формирању и коришћењу таквих изворишта.

Организовано снабдевање водом потрошача на урба-
ним просторима Града вршиће се на следећи начин:

а) Регионални систем снабдевања водом Горња Босна
(прва етапа реализације – водоводни подсистем Бијела ри-
јека)

б) Централни градски водоводни систем

в) Самостални водоводни систем урбаног подручја Трно-
во, Рајски до и извор ријеке Жељезнице

г) Локални водоводи постројени захвати
бунари и сл.

д) Индивидуално снабдевање мањих извори,
бунари и сл.

е) Локални водоводи

ж) Локални водоводи

з) Локални водоводи

и) Локални водоводи

ј) Локални водоводи

к) Локални водоводи

л) Локални водоводи

м) Локални водоводи

н) Локални водоводи

о) Локални водоводи

п) Локални водоводи

р) Локални водоводи

с) Локални водоводи

т) Локални водоводи

у) Локални водоводи

ф) Локални водоводи

х) Локални водоводи

ц) Локални водоводи

ч) Локални водоводи

д) Локални водоводи

е) Локални водоводи

ф) Локални водоводи

г) Локални водоводи

д) Локални водоводи

е) Локални водоводи

ж) Локални водоводи

з) Локални водоводи

Јединствени у долини ријеке Босне

Јединствени у долини ријеке Босне	11.985	65.886	5,50
-----------------------------------	--------	--------	------

У посматраном простору доминантан је централни градски канализациони систем. На пораст броја становника у периоду планирања, прикључених на канализацију, највише ће утицати опремање урбаног простора Хашима као и дисперзног прираста на укупном простору обухваћеном централним канализационим системом.

Иако се 1985. године не може говорити о јединственом канализационом систему у долини ријеке Босне, дати број становника се односи на данас самосталне канализационе системе Богошине и Илића.

Канализациони систем	Становништво у подручју одводње	Становници	Индустрија	Укупно
Централни градски Јединствени у долини ријеке Босне	517.199	4.174,7	347,2	4.521,9
	65.886	650,4		715,4

Постројење за пречишћавање отпадних воде централног градског канализационог система реализовано је својересно за хидролашко отпремње од 3,9 м³/с, као I фаза. У 1985. години достигнуто је сета 1,2 м³/с, те ће, с обзиром на планирану количину отпадних вода од 4,52 м³/с, потреба за његовим проширењем, односно реализацијом II фазе, наступити тек крајем планског периода.

Централни градски канализациони систем За разлику од нових стамбених насеља, унутар урбаног подручја Сарајева, где се у посљедње вријеме развијао искључиво усвојени сепаратни начин одводње, највише и не-постојећег урбаног комплекса опслужује мјешовити и непотпуни сепаратни систем одводње. Пошто, унаоток техничких мјера у облику изведених кишних преграда, мјешовити систем проузрокује смјетне у риду постројења за пречишћавање, уз додатно онечишћење водотока уз до глав-ног градског колектора. Пројектом заштите човјечке околине било је предвиђено раздвајање мјешовитог система. Раздвајање система захтијева импозитна финансијска средства, па ће се стога вршати паричано разливање до краја планског периода, уз истовремено преиспитивање ранијег одређења о цијеловитој трансформацији постројења канализационог система.

Један од основних задатака развоја централног градског канализационог система у планском периоду, пред-ставља превасходно његово проширење на подручја која данас нису обухваћена канализацијом. То су подручја Хашима (а изван урбаног подручја и Пазарића), затим Главног поља, Касиновог поља и Пазарића, а које обух-ваћа подручја на лијевој и десној обали ријеке Босне до Ремеља, одвојила ће се ријешити изградњом канализације са пречишћеним подизањем канале воде.

Преглед становништва у подручју одводње централног канализационог система, по појединим урбаним подручја-ма, илустрије слиједили прилог:

Урбано подручје	Укупан број становника	Број	%
1. Стари град	60.000	59.070	98,5
2. Центар	87.200	86.990	99,7
3. Ново Сарајево	106.300	105.380	99,1
4. Нови град	134.000	133.250	99,4
5. Илића	102.830	101.995	99,2
УКУПНО 1-5:	490.330	486.685	99,3

Може се примјетити да је проценат обухваћености становништва организованом одводњом отпадних вода чак нешто већи од обухваћености централним водоводним системом (99,3 напрема 99,0%), будући да су одвојеном обухваћени и становници снабдевени преко локалних во-додова, а делимично и индивидуално снабдевених. За до-ставање планираног степена обухваћености канализаци-јом, потребно је уложити већи напор који може илустрова-ти подацима о проценту прикључених становника 1985. год. Тада је однос прикључених становника био 81 напре-ма 96,2%.

Јединствени канализациони систем у долини ријеке Босне

Основа за формирање јединственог канализационог система у долини ријеке Босне чиниће будући колектор дуж тог водотока. Део овог система чиниће изграђени ко-лектор на урбаном подручју Богошине, преко којег се при-купљене отпадне воде диспонурају данас у ријеку Босну без претходног пречишћавања. Од укупно 37.300 стано-вника урбаног подручја Богошине, у подручју одвојеће биће 97%.

Индивидуална одводња – диспозиција отпадних и вода изван подручја одводње канализационих система.

Индивидуални начин одводње, и поред чињеница које говоре о будућој значајној експанзији описаних система за прихватање и диспонурање отпадних вода, а који сами по себи имају виши ниво организације и надзора функциони-рања, ие, и будуће, бити присутна категорија, тако да ће један део корисника урбаног простора и надале бити упу-ћен на властите решења проблема канализације. Они се углавном налазе на периферији обухвата поменутих сис-тема или пак измиђу њих. Заштита тла и токова подзем-не воде од загађења, вршиће се путем индивидуалних сеп-тичких јама, а у случајевима где је могуће груписање. Стро-гим законским санкционирањем спречавање се директно испуштање отпадних вода у тло или водотоке.

Из наредног табеларног прегледа може се констатова-ти да је укупан обим становништва са оваквим видом од-водње релативно мали.

Урбано подручје	Укупан број становника	Број	%
1. Стари град	60.000	930	1,6
2. Центар	87.200	210	2,4
3. Ново Сарајево	106.300	920	0,86
4. Нови град	134.000	750	0,56
5. Илића	102.830	835	0,8
6. Богошине	37.300	335	0,89
УКУПНО 1-6:	527.630	3.980	0,75

2.9.4. РЕГУЛАЦИЈА ВОДОТОКА

Заштита приобалног урбаног подручја од негативног утицаја великих вода ће се провести на природне противна-утицаје, без обзира што се у сливу који гранича највишевод-ним профилу р. Босне – Ремеља, планира изградња акуму-лације, њихова намјена и реском вода неће утицати на смањење нивоа великих вода. Стога ће се провести гга, пла-нирања заштите искључиво регулацијом корита и одбра-мбеним насипима. У принципу, тамо где је корисор за ре-гулацију сужен (диопина са великом густином грађевина), об-јекат треба радити концентрисан, обично као једноструко трапезне у изузетним случајевима као затворене.

На просторима са мањом густином израђености (доња ток р. Босне, Железнице, узводно од Илиће) могу се при-мјенити објекти са мањим минор коритом и попутним насипима између којих је одговарајући ниуациони појас углавном као рекреативна зона.

Приоритети у уређењу водотока су доња токови р. Босне, Милашке, Добриње, Жујевице и Железнице, чиме би се од поплава заштитило најугроженије подручје општина Илића и Нови град.

Ријеку Босну треба регулисати са минор коритом за мање воде и попутним насипима као заштити од великих вода. Ријеку Милашку и ријеку Железницу регулисати по истим критеријумима као на већ проведеној регулацији са минималним падом и нисом каскада, које при мањим про-тицајима имају задатак да формирају што веће водно от-делало. Решење регулације са каскадама захтијева уз ове водотоне, што за рјешити може имати промјену у усло-вима транспорта ријеочног материјала. Ријеке Добрињу и Жујевицу треба регулисати као токове са расположивим падом, минималног табарита и обложене.

На урбаном подручју општина Стари град, Центар и Ново Сарајево треба наставити са уређењем притока: Кошески и Бистрички поток, Бућа поток, поток Сушица и др. са посебном пажњом на објекте којим се воде из от-ворених токова усмјеравају у издјелене.

Посебан третман треба посветити уређењу р. Милашке узводно о Бенгаша, као простора посебно намјене. За уређење око 76 километара водотока потребно је ре-зервисати простор од око 293 хектара.

2.9.5. УРЕЂЕЊЕ БУЈИЦА И ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА ОД ЕРОЗИЈЕ

Стане ерозије земљишта је погодно, те ово подручје није угрожено ерозионим процесима. Око 99,5% укупне по-вршине се налази под слабо и врло слабо ерозијом, а свега 0,5% је под јачим процесима ерозије. У наредних 30 година и тај преостали део површина које су захваћене ја-ким процесима ерозије, могао би се превести у слабу или врло слабу ерозију. На тај начин дошло би се до слиједеће структуре површина:

КАТЕГОРИЈА ЕРОЗИЈЕ	1985. године	2015. године
	км²	%
I – Врло јака	5,32	0,4
II – Јака ерозија	0,16	—
III – Средња ероз.	1,50	0,1
IV – Слаба ероз.	64,54	5,2
V – Врло слаба еро-зија	1.073,86	86,4
Површине без еро-зије	98,08	7,9
УКУПНО:	1.243,46	100,0
	1.243,46	1.243,46

Смањивањем ерозионих преноса смањила би се и про-дукција наноса по јединици површине и укупно. У слиједе-ћој табели дат је упоредни преглед садашње продукције наноса и продукције која се очекује 2015. године.

КАТЕ-ГОРИЈА ЕРОЗИЈЕ	ПРОС. ГО. ПРО-ДУКЦИЈА НАНОСА	ПРОС. ГОДИШ. ПРО-ДУКЦИЈА НАНОСА	ИН-ДЕКС
I	23.650	4.445	—
II	378	2.362	—
III	1.738	6.351	1.159
IV	30.418	471	706
V	193.955	185	209.916
УКУП-НО:	255.139	205	216.973
			174

Очекује се да ће 2015. године продукција наноса бити око 85% од данашње продукције. Веће смањење продукци-је се не може очекивати јер је садашње смањење погодно.

2.9.6. НАВОДЊАВАЊЕ

Интензивирање производње хране конвенционалним, а с обзиром на близину урбаног простора посебно неконвен-ционалним методама, тражиће за сада још увијек незна-те количине воде. До сада проведена истраживања о могу-ћем кориштењу термоминералних вода у количина од 150 л/с исказала су потребу за додатних 200 1/2 подземне или површинске воде, док су глобалне потребе за ову сврху према Просторном плану и до 2000 л/с.

Захтеји у погледу квалитета те воде нису, међутим, та-ко строги као код воде за пиће, те је могуће, уз одређен претретман, користити просторне површине и подземне воде, па чак и ефлуент са постројења за пречишћавање градских канализационих система.

Захтејев за 2000 л/с обезбједиће се из десетог приобала ријеке Железнице, у близини локалитета »Змијска сти-јена«. Тачна квантификација потреба воде и начин обезбје-ђења вршиће се упоредо са утврђивањем технологије про-изводње хране. Обим производње ће описати о новим ко-личинама термоминералне воде које су предмет додатних истраживања, а за сада су процене на око 2 м³/с.

2.9.7. ЈАВНА КУПАЛИШТА И БАЗЕНИ

Спортско-рекреациони центар »Састави« на ушћу Железнице у ријеку Босну биће организован за масовну рекреацију грађана на води. У том циљу утврдиће се мо-гућност формирања уређених водних региона за ову на-мјену, у оквиру дефинисања цијеловите понуде овог ком-плекса.

Туристичко-бизнис комплекс Илића уредиће у оквиру због Програма још неколико базена сличног карактера за проужену сезону купања, јер за то постоје изванредни природни услови у облику геотермалне и подземне воде која се данас користи за љетни отворени базен. Капацитет базена и потребе воде утврдиће се у оквиру формирања ко-начне концепције развоја подручја Илића – Врело Босне. Постојећи базен Бенгаша користиће принципа рециркула-ције са мањим дотоком воде из градског водоводног сис-тема.

2.9.8. РИБЊАЦИ И РИБОГОДИЛИШТА

У оквиру комплексног Програма производње хране на урбаном подручју Илића, уредиће се простори за узгој ри-ба, шкољка и других аквакултура, при чему ће бити ко-риштена у једном дијелу и геотермална вода. С обзиром да је ова производња само карика у ланцу производње хране, потребе у води није неопходно за ову намјену по-себно исказивати.

2.10. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Развој енергетике града Сарајева и структура енерге-ских токова, који ће се базирати, колико је могуће, на до-машим енергетским ресурсима, уважавајући већ постојећу енергетску инфраструктуру, уз обезбјеђење заштите жи-вотне средине, треба да обезбједе несметан привредни раст, уз задовољење нараслих потреба свих видова енерге-је, те осигурају континуитет и сигурност напajања постоје-ћих и будућих потрошача уз обавезу мјере штетде и ра-ционализације потрошње енергије.

Постизање смањења укупног трошка као и специфич-ног трошка енергије по јединици производа и код потро-шача, остваривање се кориштењем свих расположивих и нових начина и технологија који воде смањењу енерге-тских губитака и ефикасним и рационалним поступци-ма у свим фазама производње, конверзије, дистрибуције и по-тросње енергије, а посебно:

– увођењем енергетски мање интензивних производних технологија при изградњи нових или реконструкцији по-стојећих капацитета.

– максималним коришћењем енергетских ресурса (степено коришћење топлотне енергије, за више напона произвођаче ел. енергије, технолошке потребе, огревне потребе) и максималним коришћењем електричне енергије и горива,

– увођењем свих видова обновљивих извора, посебно геотермалних вода, биомасе, соларне енергије, енергије из отпадака, те осталих неконвенционалних видова енергије, посебно из велике пањне.

Постепеним довођењем просјечне ширине свих видова енергије и енергената на економски ниво по енергетској јединици, те активног и селективног тарифног политиком

ЕНЕРГЕТСКИ БИЛАНС

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ

	1985.			1990			2015.		
	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч
СО СТАРИ ГРАД	104,6	2,9	4,3	133,5	4,6	4,7	253,9	15,9	5,5
СО ЦЕНТАР	200,5	12,1	18,0	255,8	19,1	19,6	417,2	36,5	24,6
СО НОВО САРАЈЕВО	194,4	25,3	39,6	248,0	39,9	43,1	366,4	32,0	53,4
СО НОВИ ГРАД	314,4	246,7	456,3	–	389,7	500,8	–	507,9	620,5
СО ИЛИЦА	169,6	307,8	234,6	–	484,4	254,5	–	743,3	363,7
СО ВОГОШЋА	100,9	84,7	111,9	–	133,8	120,8	–	547,0	224,7
САРАЈЕВО	1084,4	80,4	94,6	91,7	1383,5	126,9	103,0	132,0	247,5
	785,3	1095,2	405,2	–	1239,4	1196,9	582,8	–	2309,7
									1667,9
									663,0

Дугорочно рјешење топлотне енергије Гграда, као најзначајније потрошача енергије, одвијаће се у складу са рјешењем из Студије »Усмеравање развоја енергетике за град Сарајево до 2000–2015. године«, чија је изградња у току са циљем да се обезбеди оптималан развој топлотних енергија и изградња потрошача енергије природног гаса на техничком, економском и организационом стању.

УЧЕШЋЕ ПОЈЕДИНИХ ЕНЕРГЕНАТА У ЕНЕРГЕТСКОМ БИЛАНСУ

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ	1985.			1990.			2015.		
	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч
САРАЈЕВО	32,2	23,3	32,5	12,0	13,4	28,2	27,2	13,2	34,3
									23,2
									22,9
									10,5

Достигнути нивои потрошње приказани су у наредној табели:

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч	Ел. енерг. ГВт/ч	Природ. гас 10 ⁶ м ³ /ч	Топло гориво 10 ⁶ т/ч
Стари град	4222	2588	1258	–	–	–
Центар	4784	4088	3274	–	–	–
Ново Сарајево	3447	4778	5837	–	–	–
Нови Град	4703	5547	2714	–	–	–
Илица	4366	5319	2185	–	–	–
Вогошћа	9672	–	2617	–	–	–
Сарајево	4695	4377	3125	–	–	–

С обзиром да сарајевска регија не може рачунати на властите енергетске изворе већих капацитета, него ће се и убуде највећим дијелом снабдијевати из енергетских система Републике, постоје могућности да се у наредном периоду користе неки од алтернативних облика енергије или мањих енергетских извора који дјелимично могу задовољити енергетске потребе уједно Гграда. То се првенствено односи на изворе геотермалне воде, биомасе и отпадне топлоте, док за искоришћење соларне и енергије је вјетра на подручју сарајевске регије нема стаклених показатеља о њиховој могућој употреби на економичан начин.

Од хидроенергетских потенцијала малих водотокова (укупно капацитета ша 3014 KW) прелијева се изградња хидроелектране на Бијелој ријеци, укупне снаге 3,85 KW и планиране произвођење од 18,2 GWh/год. Изградња малих хидроелектрана предава се за постиплански период.

С обзиром на степен истражености геотермалних потенцијала на локалитету Илица, предава се да ће се геотермалне воде користити за потребе здравља, производње хране, туризма и рекреације и загревања објеката. Такође ће се наставити даљња истраживања геотермалних потенцијала на овом подручју у циљу његовог већег и економичнијег коришћења.

У планском периоду ће се интензивирати коришћење биомасе у енергетске сврхе, првенствено шумског дрвог отпадака и пилевине која ће се одговарајућим технолошким процесом брикетирати. Знатнији удео биомасе у функцији енергетике ће се реализовати кроз повећање производње постојећих шума, плантажу произвођачу дрвета, примјену националних технологија сакупљања, транспорта и обраде дрвета и дрвних отпадака.

2.10.1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ

РАЗВОЈ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ СИСТЕМА

Развој електроенергетског система урбаног подручја града одвијаће се са циљем да задовољи нарастајуће електроенергетске потребе постојећих и нових потрошача електричне енергије, а кроз проширење и реконструкцију постојећих, те изградњу нових електроенергетских капацитета.

С обзиром на степен изграђености примарних капацитета, зати достигнуте нивое потрошње и одређена напона, за обезбјеђење континуираног и сигурног напајања постојећих и нових потрошача извршиће се проширење постојећих и изградња нових примарних напонских тачака TS 110/X kV и 110 kV прикључних далеководова, од носног каблова на урбаном подручју Гграда.

У том смислу изградње се слиједе TS 110/X kV и њихови прикључни водови:

А. Објекти који ће се градити због задовољења потреба достижних нивео потрошње:

– нове TS 110/10 kV (Северина, Хрип) због претежно постојећих потрошача,

– нове TS 110/10 kV Рајловац, Творница жите и Лукавина због постојећих и нових, углавном издустријских потрошача,

– проширење постојећих TS 110/10 kV Велешићи, Вогишћа, Храсница и Блажуј, због постојећих и планираних потрошача,

– изградња нове TS 110/10 kV у Отеку за постојеће и планиране потрошаче урбаног подручја Центра Илице.

Б. Нови објекти који ће се градити у планском периоду, а за које се резервишу простор и коридори:

Семизовац, Топлић, Бетанија, Которац, Вијећница, Грбавица, Гладице поље.

Укупне снаге трансформације примарних напонских тачака урбаног подручја приказане су у табели:

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ	Постој. станице	2015.
Стари град	Инстал. снага MVA	63 + 63/Se + 20 (X)
Центар	63	63
Ново Сарајево	157,5	157,5 + 31,5 (Лу)
Нови град	189	189 + 20 (F) + 20 (T3)
Илица	135,5	134,5 + 31,5 (OT) 31,5 (X)

2.10.3. ГАСНИ СИСТЕМ

Потребни од потреба урбаног и ширег подручја града за природним гасом до 2015. године, те стања изведене гасне мреже и њеног степена коришћења, у наредном периоду ће се максимално користити постојећи капацитети и извршити доградња примарних и секундарних капацитета за потребе постојећих и нових потрошача.

2.10.2. ТОПЛИФИКАЦИЈА

Концепт топлотификације урбаног подручја града по просторним обухватама, са аспекта избора система топлотификације је следећи:

– за наплате дјелове града, са претежно индивидуалном стањеном изградњом које обухватају насеља: Широка, Подлаж-Тежја, Соукоунар, Мјеленица, Томо Масарка, Бистрица, Бабиња башча, Ковачи, Логањина, Бјелаве, Међава, Бреча, Горњи Ковачићи, Врача, Храсно брдо, Павле Горанин I и II, Ступско брдо, Мојићко, Велешићи, Пофалићи, Бућа поток, Болаков поток, Витковић и Брјешће, прелијева се коришћење природног гаса за потребе топлотификације, припрему топле санитарне воде и кухање код домаћинства ових подручја, а до потпуно капацитета гасног система. Остали потрошачи на овим подручјима, који се не прикључују на гасни систем, наведене енергетске потребе задовољаће коришћењем крутих и течних горива, односно електричне енергије.

– за подручје ујед градског језгра од Бишаршије до Маријин двора прелијеваће се да се топлотификација оствари реконструкцијом, конверзијом и окупљањем котловница,

– за подручје нове колективне стабене изградње које је ријешено путем централних топлотификационих система и новопланирана насеља: Бреча, Циглане, Кошачко брдо, Маријин двор, Грбавица, Ново Сарајево, Храсно брдо, Алишино поље I, II и III, Мојићко, Добриња I-V, Војничко поље, Аздић, Ступ, Центар Илица, Отек, Лукићи, Ступ, Храсница, Блажуј и Вогишћа, резервишу се коридори, локације и трасе, док ће се динамика и коначне реализације олабаваног топлотификационог система из Студије »Усмеравање развоја енергетике и енергетска оквирна Сарајева до 2015. године«, утврдити у складу са динамиком изградње нових насеља и изградом инвестиционо-техничке документације.

С обзиром на заштане дијелове у оквиру дугорочних планова града, развој гасног система одвијаће се до попуњавања капацитета гасног система, у ком смислу је и дефинисан концепт развоја овог система на урбаном подручју Сарајева.

Основне претпоставке за обезбјеђење довољних количина и континуирано снаббљавање урбаног подручја природним гасом су: проширење примарних транспортних капацитета и дугорочно уопштавање нових потребних количина са локалним. Проширење примарних капацитета на урбаном подручју одвијаће се како сlijеди:

- затварање популације 8 (14,5) бара Добриња-Враца-Грбавица за задовољење потреба у природном гасу постојећих и нових потрошача, као и индустријске зоне која гравирају овој мрежи.
- изградња одвајања прстена 8 (14,5) бара за индустријску зону у Рајловцу.

Бријежине - Бољакоток - Буња поток за задовољење потреба индивидуалних потрошача на овом подручју.

Развој и изградња секундарне гасне мреже у урбаном подручју одвијаће се у насељима: Бистрик, Мјеленица, Томо Масарић, Буња поток, Бријежине, Бољакоток, Вишњица, Пофалићи, Широкаца, Полгај-Текча, Соукотнар, Горњи Ковачићи - проширење Соколових, Блажуј.

Редослед и динамика изградње секундарне гасне мреже биће у функцији опремања простора за постојеће и нове објекте.

2.10.4. СНАБДИЈЕВАЊЕ ТЕЧНИМ И ЧВРСТИМ ГОРИВМА

Снабдијевање течним горивима одвијаће се преко централног складишта течних горива у Блажују и дистрибутивних пунктова у граду.

Снабдијевање чврстим горивима одвијаће се са постојећих складишта у граду.

2.11. ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ДИЈЕЛНОСТИ

2.11.1. ДЕПонија

Депоноване отпаднака на урбаном подручју Сарајева ће се и даље обављати на депонији локалитета «Буња оток» површине 16,5 ха, с тим да се изврши ревизија пројекта уређења, односно да прилагоди новим захтјевима. Такође, јер је потребно изградити регулациони план овог подручја и дефинисати заштитне појасове и друге садржаје у зони санитарне депоније.

Депоније за специјалне отпатке на урбаном подручју се не предвиђају, стога је неопходно да се првоступно изгради Студије за утврђивање локације за ову врсту отпаднака, с тим да се прије приступања изгради ове Студије, утврди ново депоније - градски, регионални или републички.

2.11.2. ГРОБЉА

Површине за сахрањивање на урбаном подручју Сарајева предвиђене су како сlijеди:

- градско гробље «Баре», површине 25,7 ха на којем се уклапају врши на преосталим слободним, односно резервисаним, гробним мјестима,
- градско гробље «Блавоком» планирано са укупном површином 83,5 ха, на којем се уклапају врши на изграђеној I фази површине 26,0 ха, а у оквиру којег је предвиђена изградња крематоријума,
- ново градско гробље на локацији «Топлиц» површине 37,9 ха, и

- ново градско гробље на локацији «Долац» површине 71,8 ха. Планом је за површину за сахрањивање утврђено 238,9 ха, од чега је већ у употреби 51,7 ха. Посебном Одлуком скупштине града Сарајева, у складу са Законом за бранине се сахрањивање на свим осталим гробљима која се данас налазе у употреби на урбаном подручју Сарајева.

свакој компоненти животне средине због специфичног, ка-ко природних, тако и створених услова.

2.12.2. Клима (квалитет климе)

Досадашња урбанизација на урбаном подручју Сарајева је резултирала формирање топлотног отока, чији је интензитет око 2°C (односно температуре су у центру за толико више од реалних), а што се може оцијенити процјеном у односу на ефекте топлотног отока према сљедећим искуствима. Умањене интензитета је вјероватно последица супротног климатског ефекта дубоких котлинских термичких инверзија, које управу утичу на снажан пад температуре.

Ефект отока, комбинаван са инверзијом, одржава се на микроклиматске промјене у урбаном подручју Сарајева. Тако долази до пораста температуре, смањена релативна влажност ваздуха (умјерене), до ређе локалних падавина (што није мјерено, па остаје као претпоставка). Хоризонтално струјање је смањено, што може бити негативан ефекат с обзиром на смањене природне вентилације, а стимулише се вертикални транспорт топлоте масе ваздуха из центра отока, што у принципу не мора бити позитиван ефекат, јер се у тим ситуацијама повлачи околни загађени ваздух у центар отока.

Урбаном подручју Сарајева је климатски врло сложен систем, са много међусобних утицаја, па се због тога зате-чање стале не смије даље погоршавати, јер би даље нару-шавање локалне климе озбиљно утицало на и онако лош квалитет животне средине.

Концепција урбаног уређења, уз планирање нове техно-логије, санацију постојећег, уношење чистих енергетских медија, урбанизацијом ће повећати фактор угодности око-лине, порастом температуре и смањеном влаге, с тим да ће ти ефекти бити различити по урбаним подручјима. Ме-ђутим, постоје услови које је неопходно поштовати да би се обезбједило позитиван ефект урбанизације на квалитет климе и то:

- код планирања распореда објеката на терену мора се строго водити рачуна (што до сада није био случај) да се објектима не спречава природна вентилација, хоризонтал-но кретање ваздуха осим долине, те дневни и ноћни вјетар уз и низ падина,
- издвајање изградњу високих објеката, јер они у ус-ловима топлотног отока утичу на појачање вертикалног струјања (ефекат димњака) издвајању турбулентности и снаж-но локално струјање, које је веома неугодно и доприноси порасту концентрације штетних материја у долини и уз сам објекат.

- код реконструкције урбаних цијелина као и појединач-них објеката на урбаном подручју Сарајева, где се задржа-ва природан прираст становништва, треба испоравати диспозицију објеката који су досад утицали на смањење природне вентилације и тиме лагано поправљати климу овог подручја.

- унутар инверзионог слоја (700-800) метара изнад те-рена или на апсолутно елиминасије емисије, јер се тиме стичу услови за смањење магле, пораст видљивости и про-чистоће атмосфере, те повећан ефекат осунчавања и сун-чевог зрачења.

Све ове мјере планирање су са циљем да се заустави и искључи досадашњи негативан утицај човека на климу, а објекти побољшања и микроклимата и фактора угод-ности, уз коришћење климатских погодности.

2.12.3. КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА (ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА)

Основни узроци прекомерне загађености ваздуха на овом простору су потрошња неогораљиве енергије за грјање станова, трговина и установа, велики број саобраћаја који користе неогораљиве угљеве, те угљеник и застарјелост котлована централног грјања. Да би се ово стање прекомерне загађености доvelo на захтјевне нор-ме СТБЗ строге границе вјеридности загађености, осим предвиђеног просторне организације, техника, технологија и саобраћај на овом простору неопходно је:

- додатно облагање фасада, стропова, подрума и по-кретних зграда топлинских губитака зграда ко-лективног становања изграђених од 1955. до 1970. године,
- значајно увођење гаса у домаћинства и котловнице мале снаге прикључењем на гасну мрежу,
- веће коришћење висококавалитетних угљева за собне пећи са ниским садржајем сумпора и солидних матери-ја,

- веће коришћење дрвета у собним пећима,
- изградња уређаја одумпировања димних гасова кот-ловница (Отока) у вријеме температурних инверзија,
- код нове градње остварити појачану топлотну зашти-ту и систем за рационалан пренос и коришћење енергије с гасом као основним енергентом,
- да се на овом простору користе комунални отпаши, уз постављање строгих услова у погледу величине до-зволених емисије,

- коришћење геотермалних вода,
- утврђивање могућности кориштења топле воде из ТА

Какав,

- извршити санацију или дислокацију постојећих техно-логија,

- централизација грјања на подручју Вогоше, ко-риштењем енергије УНИС-а,

- да се снизи емисија по јединици енергије, а што ће имати за последицу - резултате, достизање граничних вјеридности загађења (СТБЗ) до 2015. године.

2.12.4. ВОДЕ (КВАЛИТЕТ ВОДА)

Утицај воде на услове живљења, као и услове развоја је вишестворан. Вода је прије свега неопходна за свакодневни живот становника у насељима, било да се користи као во-да за пиће, било санитарне или комуналне потребе или као технолошка вода од стране индустријских потрошача. Из тог разлога је неопходно да се обезбједе вода у по-требним количинама и захтјеваним квалитетима, јер живљење и деловање у урбаном средини може њеним не-достатком бити угрожено или поремећено.

Да би се остварили заштитни циљеви у овом планском периоду ће се обезбјеђити:

- спровођење постојеће Одлуке о заштити планинских изворних вода за пиће сарајевског водоводног система,
- увођење нових изворшта, прије свега акумулације Бијеле ријеке,

- заштити изворшта у Сарајевском полу, које и даље остаје примарно изворште система од значаја по квалитет и количину расположиве воде,

- превођење IV класе ријеке Миљачке на ушћу у II класу квалитета, а у складу са Уредбом о категоризацији вода,

- превођење III класе квалитета ријеке Јужевине у II класу квалитета,

- превођење ријеке Добриње из садашње класе у захти-јевају II класу квалитета,

- превођење вода ријеке Јужевине на ушћу из IV класе квалитета у II класу квалитета

- превођење вода ријеке Вогоше из садашњег нивоа квалитета ван категорије, у II класу квалитета,
- услови за изградњу неопходних уређаја за пречишћа-вање отпадних вода индустријских, евидентираних као зага-ђивачи.

2.12.5. БИОЦЕНОЗА (КВАЛИТЕТ БИОЦЕНОЗЕ)

Зеленило урбаног подручја Сарајева, како по површи-ни коју захвата и распореду у простору, тако и по структу-ри, динамичи, производњи кисеоника и органских материја у ушћу, филтационом способношћу, апсорпционом могућношћу, те по естетским вриједностима не задо-вољава. Због тога ће се у овом периоду (да се што је могу-ће прије унаприједи ово стање) обезбјеђити:

- поправљање квалитативно-квантитетне структуре постојећих зелених површина, које су најчешће веома не-рационално компоноване, те дају далеко мање ефекте у

функционалном, па и естетском смислу од оних које би иначе могле дати.

— формирање нових зелених површина које су рационално распоређене у урбаном простору и тако компоноване да остварују најоптималније функционалне и естетске ефекте,

— повезивање система урбаног зеленила са природним шумским екосистемима у околини, преко зелених коридора који ће се спонтанно са околних планина у урбане средине, што интензивније развијање теренског кућног зеленила, као и зеленила радних средина, воденим рачуна не само о естетским већ и о функционалним вредностима овог облика зеленила,

— рационализије развијање баштенског и дворишног зеленила,

— формирање увијек зелених и по могућности аутохтоних врста у свим облицима зеленила, како би се зимики аспект у урбаном простору подигао на виши ниво, како функционално, тако и естетски.

— услови за постизање функционалних ефеката зеленила за западни дијелу Старог града и Центра, источних дијелова Новог Сарајева, односно повећати површине за 100%.

— услови да се на подручју Новог града, Илије и Вогише ефекти зеленила удвоструче, а што би значајно побољшало повећање за око 50%.

2. 12. 6. КОНТАМИНАЦИЈА ТЛА

С обзиром да се елементи Pb (олово), Cd (кадмиј), Hg (хром), Ni (никл) налазе у нездовољним концентрацијама у тлу на урбаном подручју Сарајева и токсично делују на биљке, а преко њих на животиње и човека, то је неопходно да се ово стање доведе на ниво дозвољених — одобрених концентрација за ове истраживане елементе и то путем:

— Корекције киселе реакције земљишта.
(У току истраживања утврђено је да је у киселом земљишту највећа растворљивост Pb, Cd и Hg. Корекцијом земљишта до неутралне или благо киселе средине спријечиће се растворљивост продиривања ових елемената и њихова доступност биљкама).

— Контрола примјене хербицида и других заштитних средстава.

(У активној супстанци ових материја врло често се налазе органске компоненте са оловом, цинком. Нихова неконтролисана употреба повећаће садржај ових елемената у тлу).

— Контрола примјене минералних ђубрива.

(Према налазима утврђено је да се кадмиј налази у минералним ђубривима, чиме се повећава њихова концентрација у земљишту, па примјеном минералних ђубрива на бази егзактних анализа спријечиће се неконтролисано уношење кадмија у земљиште).

2. 12. 7. РАДИОАКТИВНОСТ (РАДИОАКТИВНА КОНТАМИНАЦИЈА)

Радио нуклеиди као загађивачи животне средине, због својих специфичних особина имају посебно мјесто, јер се при релативно ниским концентрацијама ових материја могу јавити касне последице у виду тешких промјена популације. Како је ниво физиолошких радионуклеида, депонисаних на територији урбаног подручја Сарајева, повећан за 20-60 у односу на предкризисни период, то је неопходно да се обезбеди активна заштита популације, тако да се:

— на локалитетима које се предвиђају за стамањену изградњу, изградњу индустријских објеката или привођење земљишта за пољопривредну производњу, прије обављања било каквих захвата изврши снимање «нултог стања» радиоактивности» (природне и вјештаче),

— радије подухватити заштату у простору поновом изврши снимање стања радиоактивности, ради утврђивања колико је неки захват допринио повећању или смањењу нивоа радиоактивности,

— врши контролу садржаја радиоактивних материја у грађевинском материјалу, у циљу спречавања грађења са

материјама које садрже повећан ниво радиоактивних материја.

2.12.8. ЗАШТИТА ОД БУКЕ

На основу извршених мјерења буке на урбаном подручју Сарајева, констатовано је да се највећи дио централног урбаног подручја налази у зони која прелази максимално дозвољене нивое буке. Због тога је неопходно да се изврши санација свих простора који су «потребних» повећањем бучности, путем одговарајућих техничких, технолошких и административно-управних мјера, те на тај начин обезбиде услови за достизање дозвољених нивоа бучности.

ПОДРУЧЈЕ	НАЈВИШЕ ДОПУШТЕНИ НИВООВ		НАЈВИШЕ ДОПУШТЕНИ НИВООВ	НАЈВИШЕ ДОПУШТЕНИ НИВООВ
	ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ
ПОДРУЧЈЕ	ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ
	ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ

ПОДРУЧЈЕ	НАЈВИШЕ ДОПУШТЕНИ НИВООВ		НАЈВИШЕ ДОПУШТЕНИ НИВООВ	НАЈВИШЕ ДОПУШТЕНИ НИВООВ
	ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ
ПОДРУЧЈЕ	ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ
	ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ	ВРЕШНИ НИВОИ

2.12.9. ПРОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА КРАЈУ ПЛАНСКОГ ПЕРИОДА

Санацијом постојећег стања, те стварањем услова за достизање заштитних норми квалитета, појединачно по областима и за укупност животне средине, уажавањем предлогах просторне организације, утврђених техника и технологија, процењује се да ће:

На урбаном подручју Старог града, Центра и Новог Сарајева (подручја која су по квалитету животне средине највише деградирала деградацијом), планирано ограничење механичког раста становништва, успониће само благајна. Замјеном кориштења постојећих облика енергије, у режиму савај квалитетним медијима, побољшањем у урбаном подручју обрађања, као и реконструкцијом постојећих и изградњом нових саобраћајница, увођењем ЛТС-а на овим подручјима, увођењем квалитетних технологија, редистрибуцијом садржаја урбане опреме из централног подручја, те измјештањем неадекватних садржаја, изградњом парка на «Бетанији», зеленим коридорима, који повезују урбану ткиву са околним планинама, комплетирањем канализационог система у смислу доградње и реконструкције, те контролисаним пријемом и транспортом укупно прикупљених отпадних вода на централни градилиште, контролом изградње и кориштења септика на овом простору, адекватном заштитом планинских извора воде за пиће, те смањењем присутних токсичних елемената (загађујућих материја Pb, Ni, Hg, Cd, S/superox) у тлу, путем обезбјеђења датих критерија, ће се обезбидити да се животна средина, оцијенена као некавалитетна даље не погоршава, односно омогућити вено постепено превођење на прихваћено стање.

тављање норми квалитета, како по компонентама, тако и у укупности.

На урбаном подручју Новог града и Илије, уз поштовање строгих услова и мјера заштите изворишта воде за пиће у Сарајевском пољу, предвиђа се пораст становника, који је у условима динамичног степена деградације овог простора строго контролисан и адекватан и рационално условити. Пораст броја становника на овом простору ће употријебити пењање топлотног конзума, али уз рационалну потрошњу и кориштење квалитетних енергија (медија) смањити се загађеност ваздуха и побољшати укупност животне средине.

Побољшањем режима саобраћаја, као и реконструкцијом постојећих и изградњом нових саобраћајница, те предлохом санацијом и дислокацијом саобраћајних индустрија, уз обезбјеђење нових, мало загађујућих технологија, изградња новог центра Ступ-Илија, смањењем броја крећућих становника и возила у обезбјеђењу основних животних потреба, уажавањем утврђених режима заштите изворишта воде за пиће у Сарајевском пољу, уз услов обезбјеђења предвиђених мјера, те смањењем присутних токсичних елемената (загађујуће материје Pb, Zn, Ni, En, Od, S) у тлу, путем обезбјеђења датих критерија, обезбидиће се да се садашњи квалитет не мијења нагоре, односно створиће се услови за виши квалитет животне средине.

На урбаном подручју Вогише, које је као екосистем дјелимично деградирало, могућност развоја урбаног система није нарочито велика, али уз предложено снабдијевање овог простора квалитетним енергетским медијима, адекватним решењем саобраћаја, те реконструкцијом и изградњом нових саобраћајница, заштитом планинских врела, изворишта воде за пиће, те превођењем водотокова у заштитно-утврђене норме квалитета, саљом врста из високопродуктивних заједница (климатогених) пренатропањем, те смањењем присутних токсичних елемената у тлу, путем обезбјеђења датих критерија, квалитет животне средине биће доведен на виши ниво квалитета.

2.13. ЗАШТИЋЕНО КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО И ПРИРОДНО НАСЛЈЕЂЕ КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО НАСЛЈЕЂЕ

Према основним својствима и њиховом поријеклу, објекти културно-историшког наслеђа на урбаном подручју Сарајева су подијељени у двије групе — категорије:

- архитектонско урбанистичке целине,
- уличне целине,
- споменици сакралне архитектуре,
- споменици профане архитектуре,
- остали објекти,
- гробља (некрополе, степија и др.),
- археолошки локалитети,
- споменици НОР-а и револуције, објекти — споменици, индустријална баштина

природна и грађевинска целина, меморијална подручја и споменици.

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ СТАРОГА ГРАДА АРХИТЕКТОНСКО-УРБАНИСТИЧКЕ ШЕЛИНЕ БАШЧАРШИЈА

Овај простор представља целину специфичног културно-историшког и просторно архитектонског израза, са мноштвом историјских споменика, ансамбла, те велику научну, културну и културно историјску вредност. Сврстан је у прву споменичку категорију, а преовлађује мишљење да му је као ванкатоличког културног добра, мјесто у УНЕСКО-овом међународном регистру културне баштине. Неопходно су стални радови на одржавању и унапређивању изворног стања.

АЛИФАКОВАЦ

Са Шехер-Бекхијом Ђурићом, Хашијском цимхијом, сачувањем проблема, калдрмама, чесама, архитектуром

и урбанизмом из периода у којима се формирала, ова архитектонска, урбанистичка целина, спада у ред првих споменичких и персонних предела читавог Града, те је као таква сврстана у прву (I) споменичку категорију. Неопходно је стално одржавање споменичких вредности, те строго контролисана изградња, како се не би нарушила вредности ове целине.

БАБИЋА БАШЧА

По својој ванској (урбанистичкој, архитектонској и унутрашњој) садржајној изразу је вриједан амбијент Старог града, прве (I) споменичке категорије.

У овој целини неопходно је сачувати урбанистички и сликовни израз који јој даје амбијенталну вредност, а по изградњу прилагођавати затеченом стању.

НАДМЛИНИ

Ова целина данас представља релативно очуван амбијент са мноштвом пластичне и контраста архитектуре, и урбанизма, као и оне који јој даје Града, те као таква је сврстана у прву (I) споменичку категорију.

У циљу заштите потребно је обавити одговарајуће конзерваторске и реставраторске захвате како би се спријечило даље пропадање овог амбијента.

ВРАТНИК

У 18. вијеку ово подручје је утврђено, а дијелови те фортификационе структуре, зидови, табаре и капије сачувани су добрим дијелом до данас, утврде, заједно са старом стаменом и јавном архитектуром представљају урбанистичко-споменичку и историјску вредност те као такав Вратник спада у прву (I) споменичку категорију.

Неопходно је одржавање и унапређивање изворног стања, уклањање објеката који деградацију овог простора.

КОВАЧИ

Ова целина посједује развијену и вријдаву мрежу улица условљену падом терена, те има доста сачуваних старих објеката, што јој и данас обезбјеђује композициону и ликовну вредност, уврштава се у амбијенте прве (I) споменичке категорије.

Како је ова целина пратећа зона споменичке целине Башчаршија, то је неопходно да интерполирани објекти и садржаји буду у корелацији с архитектуром и облицима који владају на Башчаршији.

МЕДРЕСА

Ова целина има амбијенталну вредност као дио историчког урбанизма и архитектуре, те као таква спада у другу (II) споменичку категорију.

Потребно је приступити изradi пројекта за обнову старог и потрајалог фонда, као и за нову изградњу, која ће оживјети ово подручје и продужити му вијек.

ЛОГАВИНА

Осим наслијеђене мреже улица на овом простору још увијек су присутни објекти карактеристичног начина грађења са наглашеним споменичким или пак амбијенталним вредностима, укључујући и хашијске, текијске, јерменске, руске, те друге сакралне, јавне и стамене објекте из османлијског и аустроугарског периода. Као таква, сврстана је у другу (II) споменичку категорију.

Неопходно је дефинисати степен интервенције на заштитним објектима, а у планирању нове изградње тежи реализацији ове целине.

СУМБУЛУША

Без обзира на многобројне интервенције на објектима и новије изградње објеката који нарушавају амбијенталну

на Босни и Планишту код Блажуја, споменик прве категорије. Обезбједили одржавање овог објекта, који је доста темелно реставриран. Комплекс хотелских објеката, као и вила у Великој алеји, које треба сачувати у наведеној функцији.

ОСТАЛИ ПОЈЕДИНАЧНИ ОБЈЕКТИ

Споменик друге категорије: Зграда старе жељезничке станице, заштићен споменик културе.

Споменици III категорије: зграда Биротехничке школе, група грађевина на Полупривредној станици у Бутини, ископавање куће породице: Ђаџић, Чомора, Касумовић, Аблаковић, Селма, Рустанбеговић и Бурек.

Од сакралних објеката: Православна црква у Блажују и Католичка црква на Ступу.

Обезбједили превентивне мјере заштите објекта путем израде техничке документације, те предлагале правне заштите у претходно прибављање историографских података.

АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТИ

На овом урбаном подручју се налазе локалитети и то: Локалитет: Бутмир, Накло код Војковића, Градац на Илићинаци, Ковачина у Крупу, Рогош-Блажуј, Градина-Блажуј, Парк Илића антички локалитет, Црквиште, Црквица, Врутић, Теферџић. Сви набројани локалитети су савршени у III категорију, са трећим режимом заштите. Неопходно је извршити заштитна ископавања, правно заштитити и за неке утврдити хронолошку припадност.

ГРОБЉА

Од гробља на овом простору се налази 38 гробља и то су:

I категорије: Павловић;
II категорије: Гробиља и то: Врутић, Главогорице, Раковица, Ступ, Крупац, остала гробља (32) III категорије, с различитим степенима заштите.

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ВОГОШЕ

На урбаном подручју Вогише се налазе само археолошки локалитети и то: Локалитет »Марије« и »Громи-лац«, оба III категорије.

Примјенили III степен заштите и испитати хронолошку припадност.

ГРОБЉА

© На овом подручју постоји 25 гробља треће категорије. Примјенили III степен заштите и испитати њихову хронолошку припадност.

ЗНАМЕНИТА МЈЕСТА – СПОМЕНИЦИ НОР-А И РЕВОЛУЦИЈЕ НА УРБАНОМ ПОДРУЧЈУ САРАЈЕВА

Урбаном подручје Сарајева је изузетно богато споменицима на нове историје Сарајева. Поред бројних објеката која се односе на период развоја револуционарног ратничког покрета до 1941. године, те периода НОБ-а, постоје и објекти који се односе на значајне личностне и догађаје из периода полиуратне социјалистичке изградње. Такође је подијум и доста објеката која се односе на личност из културног живота Града.

Мада су објекти заштитљени сав врсте споменика, ипак највећи број представљају спомени-плоче. Објекти – споменици, су објекти који су везани за одређене културне и историјске пројекте. Града, то су највеће културе у којима се одвијало илегални живот Града у претходној окупацији, аге родине и боравишних кућа људи, учесника тих догађаја. На урбаном подручју Сарајева то су свјетски објекти.

ОБЈЕКТИ – СПОМЕНИЦИ УРБАНО ПОДРУЧЈЕ СТАРОГ ГРАДА

Основна школа »Иван Цанкар« у Сабуринијој улици, правно је заштићена и проглашена спомеником: бораваца на кућа народних хероја Ахмета Долашића, објект правно заштићен: кућа у Улици породице Фот правно заштићена и проглашена спомеником: кућа у Улици Денила Илића бр. 3, правно заштићена и проглашена спомеником; кућа у Улици Косовска бр. 11; боравац куће народних хероја: Владимира Перића-Валтера, Радоје Лакић, Борнше Ковачевића, Адам Хоџића, Јусуфа Бонлића, Омара Маслића, Адема Буџе, и родна кућа Аде Хоџића.

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ЦЕНТРА

Зграда Радничког дома у Улици Буре Ђаковића бр. 11, под правном заштитом, проглашена спомеником културе I категорије: објект у Омладинској бр. 10 прве категорије: зграда у Улици Халида Назевића бр. 6 правно заштићена: капела »Видовданских херојама« – објект правно заштићен: боравац куће народних хероја: Јанка Балорде, Огњена Прице, Милана Радосевића Славише Вајнера-Чуче, Хасана Бркића, Илије Ангела Алића, Ахмета Фетахагића, Сулејмана Омеровића-Цара, Павла Гомета Фетахагића, Центковића.

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ НОВОГ САРАЈЕВА

Боравишне куће народних хероја: Васе Мискића-Црног, Бранка Милутиновића-Обрена, Омара Маслића, Бранка Шурбата.

УРБАНО ПОДРУЧЈЕ ИЛИЦЕ

Боравишне куће народних хероја: Раде Јанковић, Глише Јанковића, Душана Дашевића-Пажда и Алексе Бојовића, те родне куће народних хероја: Глише Јовановића и Огњена Прице.

Категоризација: поред објеката који су везани за револуционарну дјелатност народних хероја, у прву споменичку категорију спада и објект у Омладинској и Беоталској улици, те зграда Радничког дома, спомен капела у Кошеву спада у II, а у III категорију сви остали објекти.

На објектима прве категорије примјенили се први степен заштите. На објектима се могу предузимати радови, санације и реконструкције, који ће објекат вратити у првобитно стање. Исто је и с објектима друге споменичке категорије, с тим да се ту могу дозволити извјесна одступања уколико се укаже потреба за тим (везано за намјену објекта).

ИНТЕРЛАЛНА БАШТИНА

Природне и грађевинске цјелине: Центар Илије-Врело Босне. Ову изузетно вриједну природно-грађевинску цјелину треба и даље издржавати и унапређивати. Не би требало планирати изградњу нити доградњу унутар комплекс са без претходно израђеног програма развоја овог подручја и то: лијева обала Жељезнице са астока, пут Сарајево-Мостар са сјевера, подручје Врела Босне са запада, те правац од Главогорице према Соколовића Колонији на југ.

МЕМОРИЈАЛНА ПОДРУЧЈА И СПОМЕНИЦИ

Спомен-парк Враца: споменик I категорије. Наставити са досадашњим начином уређења и одржавања.

ПРИРОДНО НАСЉЕЂЕ

На урбаном подручју Сарајева налазе се слиједеће врсте природног насљеђа:

Предјели природних љепота и то: подручје Врела Босне, споменик III категорије 66,7 ха површине, подручје Стојанац III категорије с површином од 34,96 ха.

Примјенили режим заштите за споменике вртне архитектуре, те подручја унапређивати и одржавати. Специјални резервати природе: Канон ријеке Миланске, споменик III категорије.

Примјенили режим заштите за специјалне резервате, односно I и III режим заштите, с тим да се први режим заштите примјени за највише објекте, ријеке и угрожене биљне врсте и објекте.

Географски споменици: Јама Чаваљ-Барице, Јама Чаваљ-Хрешта, Пешина у змијској стјењени – Илија, III категорије, Врњачка пешина.

Примјенили режим заштите за ову врсту споменика природе, с тим да се за змијске стјењене и Јаму Чаваљ примјени II степен заштите.

Хидролошки споменици: Врело Босне, споменик II категорије, са I степеном заштите за хидролошке споменике. Врело сачувати у аутистичном стању. Сумпорна врела су II споменичке категорије, за која треба примјенити посебне режим заштите за споменик природе ове врсте. Смрљана вода споменик III категорије, урадити детаљна истраживања самог врела и примјенити степен заштите за овакве објекте природе.

Дентролошки споменик природе: Секвоје »Седм шума« површине 5,5 ха, примјенити посебан режим заштите за ову врсту споменика.

Споменици вртне архитектуре и обликовање природе: Алеја липа – споменик III категорије, примјенили II степен заштите; Ботанички врт Земалског музеја, споменик III категорије, примјенили режим заштите за ову врсту објекта; Арборетум Слатина, споменик III категорије, примјенили режим заштите за ову врсту споменика; Парковски комплекс у Улици Буре Ђаковића, споменик III категорије површине 3,6 ха, примјенили режим заштите за ову врсту споменика; Парк Цара Душана, споменик III категорије 0,7 ха, примјенили трећи режим заштите; Врт у Улици Милоша Обилића, споменик III категорије, примјенили режим заштите за ову врсту објекта; Пионирска долина, споменик III категорије, примјенили режим заштите за ову врсту објекта.

Паркови и допунити ову површину како би оправдала своју намјену, а зоолошки врт премјестити у Миљевиће. Бански парк Илија, споменик III категорије, примјенили режим заштите за споменике вртне архитектуре и обликовање природе; Алеја Пре пролетерске бригаде, споменик III категорије, примјенили II степен заштите и посебан режим за споменике вртне архитектуре.

2. 14. УРБАНИСТИЧКО ОБЛИКОВАЊЕ

Потреба јединственог и јасног разграничења битног односа цјелине и дијелова Града и значаја појединих елемената у укупној слици Града, упутила је на избор елемената урбанистичког обликовања. Урбанистички план је по својој карактеру најцјелокупнији прилаз урбаном подручју и грађевинског система и једини је план на основу кога се могу савјесати услови Града као цјелине и појединих његових дијелова.

Урбанистичким планом утврђени су генерални урбанистички услови, са аспекта обликовања, као путаказ за провјеру планску документацију (регулационе планове и урбанистичке пројекте) који утврђују детаљније урбанистичке услове и регулише грађевне и уређење простора.

Специјалност Сарајева, посебно са аспекта геоморфолошких и еколошких карактеристика, урбане структуре и традиције, као и потребе обезбјеђања континуитета, уопштавају основне обликовање-композиционе елементе приказане у генералним условима који су подијељени у двије основне групе:

– општи и заједнички услови за Град као систем и – посебни услови који се односе на поједине дијелове Града и истажу њихову специфичност.

2. 14. 1. Општи и заједнички услови

– Физичке структуре морају у цјелости поштовати, односно валоризовати богатства карактеристика, геоморфолошких структура Града, континуитет традиције градине у старим дијеловима Града, досљедном примјеном стигије структуре и мање спратности објекта како се не изгуби, а крупније структуре и већу спратност у равним дијеловима Града.

– Лопитудиналност града ће се унапредити продором зеленила, уведени зеленило као битан елемент урбанистичке структуре, који треба да дјелује цјелоуито у виду зелених трансверала, истовремено повезујући околне богате шумске комплексе у јединствен систем зеленила.

– Обликовање и уређење значајних развојних праваца Града треба нагласити у виду зелених комплекса, јаче супструктуре и других елемената урбане структуре којима се међусобно повезује поједини дијелови Града.

– На основу нове урбане структуре, обезбјеђиће се на бази постојећег ритма и система градског обликовања наглашавање појединих дијелова Града размјештајем објекта и садржаја на посебно утврђеним мјестима која имају карактер објекта и маркатних тачака.

– У обликовању физичких структура комуникационо интензивних простора треба обезбједити сагласност маркатних тачака Града (Гресевић, Игман, Хум, Црни врх, Мојило, Враца, Бијела табора, Жута табора, Јаје касир, Јаковач, Бабиња башта, Алифаквац, плато бистричке станице, Брдо памјати, простор изнад осмина, Равне бачке, Је, Седарине, Змијанец,.....) путем визура, панорама и везу, ради боље оријентације и снажњања у простору Града, а истовремено не дозволити изградњу баријера које би нарушиле панорамске визуре.

– При изградњи и уређењу града треба обезбјеђивати екстериорне, а посебно оне који се односе на концентрисање маса физичке структуре, примјерне еколошким могућностима Града као цјелине и његових појединих дијелова.

2. 14. 2. Посебни услови

– Амфитеатар старог дијела Града, изграђен као хармонична и квалитетна цјелина, третираће се у складу са карактером културно-историјског и градског обликовања, градити у духу традиције са валоризацијом енеписаних правила и урбаних елемената као што су: волумен, право на видик, кровови, зајвије, зеленило-башта, вода и сл.

– На Башчарији са непосредним окружењима примјенују се услови реконструкције и ревитализације и то појединачно у функцији заштите културно-историјског и градског обликовања, као и њиховог укључивања у живи градски организам.

– Маријин двор, који представља везу између старог и новог дијела Града, улаз у Град – амфитеатар и излаз у Сарајевско поље са наглашеним фрагментима зелене трансверале на путу Црни врх – Враца, па као такав представља и визуелни континуитет на путу Саобраћајни центар – Маријин двор – Скендерија уз могућност формирања прешачке дијагонале.

– Изградњом секундарног центра Ново Сарајево и његовим архитектонско-урбанистичким обликовањем обезбјеђиће се већа препознатљивост и идентитет новог дијела Града.

– Центар Отока, као геоматрико средште града, уз магистралу VI пролетерске бригаде, третираће се као спорско-рекреациони центар којима се завршавају шетњашнице низ Милашу и повезују се завршавају шетњашница – Ступа са Илином.

– Новоиздани градски центар и њихове физичке структуре обликоваће се, са шлем адекватног обликовања, обликовања и маркатних тачака, тако да представљају препознатљиве цјелине нових дијелова Града.

– Карактеристика сарајевске котлине, између осталог, су два репера и то амфитеатар на истоку са Башчаријом

као централном живом и комплекс Илија са водоснабдевањем, банско-климатским, спортско-рекреационим подручјем уз Железницу, аером Врела Босне и Стојчеве, те Реконструкцију старих дијелова града, уз отклањање русионал грађевинског фонда, санација великих зона индивидуалне стамбене изградње уз саобраћајних и комуналних опремања, те нова изградња оптималне спиратности и растојања објекта, позитивно утичу на смањење могућих од ратних разарања и елементарних непогода.

2. 15. 3. ИЗГРАДЊА СКЛОНИШТА И ДРУГИХ ОБЈЕКТАТА

Ради заштите становништва од ратних дејстава предвиђа се обезбеђење склоништа и других заштитних објеката са степеном заштите у зависности од степена угрожености појединих подручја.

1. Степен заштите утичује се у I зони угрожености у склопности основне заштите, отпорности 200 КПа, са дужином борава од 7 дана. За објекте од посебног значаја за Националну одбрану и индустријске објекте, степен отпорности склоништа је 300 КПа или већи, у зависности од конкретне намене објекта. За индивидуалне стамбене зграде предвиђа се изградња породичних склоништа, отпорности 100 КПа, са дужином борава од 7 дана.

II Степен заштите утичује се у II зони угрожености у којој се обезбеђује основна заштита становништва изградњом сталних склоништа основне заштите, отпорности 100 КПа, са дужином борава од 7 дана.

За индивидуалне стамбене зграде предвиђа се изградња склоништа допусне заштите, отпорности 50 КПа, са дужином борава од 7 дана.

III Степен заштите утичује се у III зони угрожености у којој се основна заштита становништва обезбеђује изградњом склоништа основне заштите, отпорности 100 КПа, са дужином борава од 7 дана у стамбеним зградама са више од 10 станова. За индивидуалне стамбене зграде предвиђа се изградња склоништа допусне заштите, са дужином борава од 6 часова. Допуски облик заштите планира се употребом погодних подрумских просторија и изградњом рововских склоништа допусне заштите и заклопаца.

У објектима индивидуалне стамбене изградње може се, али не мора, планирати изградња породичних склоништа у складу са жељом и интересом власника зграде. Објекте за сјештај стоке треба планирати тако да се могу лако сировести мере заштите од РХВ агенса. У циљу обезбеђења заштите материјалних добара веће вредности и значаја предвиђају се склоништа основне заштите на подручју III зоне угрожености.

3. ОКВИРИ ЗА ДАНОШЕЊЕ МЈЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА

Институционални оквири за доношење и примјену мјера и активности на провођењу овог планског документа, упућују првенствено на услове и односе који су присутни на почетку планског периода, а које је само поступило и по одређеном реду приоритета могуће и потребно мијењати и побољшавати.

Унавађају се оцјене да су ти услови врло сложени и тежки и управо због тога подложни су наглашењим друштвеним захтјевима за значајне промјене које је могуће извести једино сјесном и организованом активносту субјективних чинилаца на линији општерприхватањих ијерархијских усмјеравања, дејства економских законитости и пуног усмјеравања њихових захтјева. Захтеви успешност остваривања развоја Града, као разврстаног и у одговарајућем мјеру самосталног управљачког механизма, упућују на нормативно-правне, организационе и друге конститутивне елементе његовог субјективног урвања од којих оне услови могућности успешност урвања и примјене мјера за реализацију урвањих циљева и концепција урбаног урвања на подручју Града у целини и урбаног подручја Сарајева посебно.

Унавађајући законске одредбе о условима и начину урвања мјера за остваривање планова у домену просторног урвања, према којима среднорочни друштвени планови утврђују конкретне смернице и мјере, овим документом се дају само оквири за ту конкретизацију, првенствено у функцији урвања изградње и просторног урвања, а то значи конституисања и реализације јединствених основних политика урбаног развоја, усмјеравања токова развоја (посебно у нормативно-правном одређењу и санкционисању и изградња планерске праксе) и организационне контроле остваривања планираних циљева и задатака.

Изградња оквира за мере и утврђивање конкретних мјера и активности, обезбеђује услове за успешну реализацију, усмјеравање и контролу тока активности. Као циљева, овај управљачки механизам урбаног развоја на подручју Града дејствује истовремено на свих пет градских урвањих подручја, при чему се специфични захтјеви сваког од њих посебно издвајају и за њихово задовољавање утврђују адекватне мере. У основи, у свим фазама реализације планираних одређења и циљева, неопходно је обезбједити пут и начин за успешно и ефикасно:

- коришћење природних и створених предности и погодности урбаног развоја,
- отклањање или ублажавање недостатака,
- подстицање развоја,
- вођење и усмјеравање тока активности (разним стимулативним, санационим, корективним, а и репресивним мјерама).

Мере и активности у функцији реализације циљева и задатака овог плана су у основи везане за економску, социјалну и земљишту политику и за планирање.

3.1. МЈЕРЕ ЕКОНОМСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Друштвеним планом Града Сарајева за период од 1986. до 2000. године и Друштвеним планом града Сарајева за период од 1986. до 1990. године, заједно са Програмом изградње и просторног урвања утврђене су активности за остваривање дугорочних циљева развоја и смерница за остваривање развоја у периоду 1986. до 1990. године.

На тим основама и на захтјевима и одређењима за значајне промјене у друштвеном и привредном развоју ширег друштвених политичких заједница обезбјеђује се:

- програмно усмјеравање демографских процјена, засновано на захтјевима и потребама планирања породице, изградња примјерених физиономије домаћинства у смислу ублажавања тенденције смањивања и раслојавања изградња социјалне политике, мијењања стамбених односа и политике издвајања и усмјеравања средстава за задовољавање стамбених потреба, политике продуктивног запошљавања, политике задовољавања општих и заједничких потреба, пореске, земљишне и других политике, које се смањивати миграциона кретања и усмјерити их према, за то планираним подручјима.

Јединствене основе пореске политике за укупно урвање Града које ће уважавати опште и посебне захтјеви урбаног развоја, с тим што ће се на селективним основама изградњати инструментима и мере издвајања и усмјеравања средстава свих облика екстра дохода,

- усмјеравање инвестиционих активности према заједничким подручјима и садржајима у простору и према делатностима од посебног, односно заједничког интереса на основама заједничких инвестиционих удруживања средстава, јачање солидарности и узајамности, с тим што ће се обим и структура инвестиција стањавати првенствено у функцији успешност обављања и одржавања постројења, а путем и селективне изградње нових капацитета,

- друштвено ангажовање и одговорност однос у заповиштању који ће поред социјалних савише уважавати и економске захтјева, с тим што ће се побољшати однос између запослених и незапослених лица у смислу отклањања затезаног стања путе сигурности запослених и изражити неситност незапослених за лични и друштвени статус и егзистенцију.

- рационализација опште и заједничке потрошње, у складу са ширим друштвеним одређењима и одговарајућим подручјима, попријечиће бржем остваривању план-

јућим захтјевима урбаног подручја Сарајево у оквиру кога постоје подршке, делатности и функције везане за потребама становништва односно подручја и истовремено захтјевима и потребама Града у целини, а и шире, укључујући и одређеним захтјевима остваривања неких функција Републике.

- јачање економске снаге Града у целини, с тим што ће се економска снага урбаног подручја Сарајево изградња првенствено преко економских захтјева саморепродуковања његових комуналних, стамбених и других физичких грађевинских фондова,

- измјене у пропорционалности приреле, посебно у функцији бољег и рационалног коришћења урвањих и стечених услова и погодности и заштите и унапређења животне средине,

- трансформација стамбених односа у смислу уважавања стамбених потреба као приоритетно личних потреба, а што ће условити промјену власништва у затеченом друштвеном стамбеном фонду, економске циљеве коришћења урвањих станова, стамбено изградња која ће се заснивати на личним средствима, уз измјену политику и мере солидарности и узајамности и у стицању права на стан и у коришћењу стана,

- јачање економских односа са иностранством на основу измјене привредне структуре, јачање економске ефикасности и продуктивне способности привредне, потпуније туристичке понуде и њене уопштење презентације, ангажовања дејавних средстава страних улагања и других заинтересованих лица, посебно у оквиру реализације програма развоја мале привредне, организационим изградња на иностраном тржишту, посебно у домену пружања конзистентног и нискоцјеног услуга, грађевинарства и неких других услуга високог степена сложености.

Мјере социјалне и економске политике ће се изградња првенствено на линији ширег друштвених одређења, с тим што ће се чинити максималан напор да се специфични и самостални захтјеви и урбаног подручја Сарајева идентификују и решавају што више у складу са утврђеним циљевима његовог развоја.

3.2. ЗЕМЉИШНА ПОЛИТИКА

Земљишном политиком, као значајним инструментом усмјеравања просторног и укупног друштвено-економског развоја Града, створиле се услови за заштиту и наменско коришћење земљишта у складу са планским одређењима, утврђеним у урбанистичким плановима.

У урбаним подручјима града, прибављање, уређивање, уступање на коришћење и коришћење грађевинског земљишта, утврђивање појединих облика градске ренте, намена уградња и коришћења средстава појединих облика рента и предузимање мјера за друштвено принамање и наменско промена рента, те усклађивање просторног развоја града са тако обезбјеђеним средствима, омогућује равнотежност и складност развоја урвањих подручја.

Тако конституира земљишна политика полази од чињеница да грађевинско земљиште даје ренту која се испуњава у различитим појавним облицима (намена за уступање и коришћење грађевинског земљишта, комуналне намене и таксе, закупнине, порези, доприноси и др.), а чијим се друштвеним принамањем може обезбједити програмно урвање грађевинског земљишта, као једног од битних услова складности урбанистичког развоја градских насеља.

Раније извршена друштвена улагања у комунално опремање грађевинског земљишта, положај тог земљишта и друге погодности које се пружају у његовом коришћењу, валоризовање се путем ренте као облика друштвеног принамања, која ће се у претекном циљу усмјеравати на уређење грађевинског земљишта, развој и унапређење других облика комуналних делатности, као и изградња просторно-планске документације. Уједињавање услова урвањих друштвених субјеката и услова живота грађана на урбањим подручјима, попријечиће бржем остваривању план-

ских одређености, како демографског тако и привредног развоја.

Земљишном политиком обезбјеђује се остваривање утврђених одређености у демографској политици Града, тако што ће се децентрализовати раст броја становника у урбаном подручју Сарајева, а стимулациони раст броја становника у урбаним подручјима општинских центара Хаџићи, Илијаш, Пале и Трново, као и развој привредних делатности на тим подручјима.

При том ће се полагати од одређености да на дијеловима урбаног подручја општина Стари Град, Центар и Ново Сарајево, број становника расте само за природни прираштај, а на дијеловима урбаног подручја општина Нови Град, Илија и Вождовића, број становника се увећава за природни прираштај и део механичког прилива.

Остваривање ових одређености, у домену мјера земљишне политике, обезбјеђује се солидарним учешћем Града и урбаних општина у трошковима припремања и опремања грађевинског земљишта, утврђивању нижег нивоа рента, подизање урбаног стандарда и другим погодностима, које ће одређени делови субјекте и грађане за развој, живот и рад на овим подручјима.

У том циљу обавиће се цијеловита истраживања просторних локалитета и њихово вредновање, истраживање критерија за захватање рента по локалитетима и по носоцима, а након тога ће се конституирати инструменти земљишне политике за наредни период.

Заштита земљишта обезбјеђује се његовим коришћењем, у складу са прописима, овим плановима, шумско-привредним основама, водопривредним, саобраћајним и другим развојним плановима и основама.

У том циљу предузимаће се активности на заштити земљишта од испуштања и бесправне изградње, спречавају претварање обрађивања површина у грађевинско земљиште, утврђивање режима заштите угрожених дијелова урбаних подручја, забране и ограничења за рад делатности које могу загадити земљиште, вршати пошумљавање земљишта, успостављање заштитних зона око изворашта водоснабјевања и других објеката, који се штите или од којих се штити, утврђивање заштитне појасе водотока, спречавање загађивања земљишта отпадним водама, регулисати ограничење употребе, производњу и промет штетних материја, градити санитарне депоније и др.

3.3. ОБАВЕЗЕ У ДАЉЕМ ПЛАНИРАЊУ

У складу са важећом законском регулативом из области просторног уређења и уопште планирања, након доношења Урбанистичког плана за урбана подручја Сарајево, Хаџићи, Илијаш, Пале и Трново, настављаће се активности на његовом спровођењу, праћењу и ажурирању. С тим у вези су:

1. Усклађивање Просторног плана Сарајева за период од 1986. до 200. односно 2015. године, у дијеловима који су промијењени у процесу његове разраде, изградом и доношењем урбанистичких планова Сарајево, Хаџићи, Илијаш, Пале и Трново;

2. Израда просторног плана реализације урбанистичких планова усклађено са средњорочним друштвеним плановима урбаних општина, односно Града;

3. Израда средњорочних програма изградње, просторног уређења који обухватају изградњу стамбених и привредних објеката, комуналне инфраструктуре, урбане опреме, заштитну и унапређење човјекове средине, уређење грађевинског земљишта, истраживање, планирање и израду документације, динамичко извршање и остале мјере;

4. Израда програма развоја у случајевима када се проведени планови раде за дијелове заштићених подручја културно-историјског и природног наслеђа који се изграђују, дијелове туристичких и банских насеља, спортских, рекреационих или здравствених подручја;

5. Израда планова парцелирања за подручја где се у смислу примјене другог степена режима грађевина директно примјењује урбанистички план као основ за издавање урбанистичких сагласности.

– Усклађивање донесених проведених планова са овим планом у дијеловима који су у супротности са њим, њихово ставање ван снаге, уколико се због измјене намене исти не могу усклађивати са овим планом;

– Израда проведених планова за подручја за која ови планови нису донесени.

Спровођење урбанистичког плана у свему се усклађује са потребама општенародне одбране и друштвене заштите као и са мјерама заштите становништва и материјалних добара од елементарних непогода и ратних дејстава.

Грађевинска земљишта, на којима се у планском периоду могу градити објекти и вршити други развој, утврђују се у цијелини и по наменатама у графичком дијелу Плана, а описана у Одлуци о спровођењу урбанистичког плана.

У циљу обезбјеђања што рационалнијег коришћења простора, континуитета процеса планирања и уклањања текуће праксе, све у циљу стварања оптималних услова урбанизације, наставаће се истраживања релевантна за просторно и урбанистичко уређење.

Стручно тумачење урбанистичког плана даје носилац изразе – Завод за планирање развоја Града на захтјев и у договору са носитељем припреме Плана.

Оригиналан примјерак урбанистичког плана са комплетним аналитичко-документационом основом, потписан и прописно оверен чува се код носоца изразе Плана – Завода за планирање развоја Града Сарајево.

Надлежни органи за ову област урбаних општина и Града располажу са одговарајућим бројем примјерака – копија Плана, подразумијевајући текстуални и графички дио.

Урбанистички план је јавни документ и као такав је доступан свим заинтересованим.

У складу са урбаним уређењем, утврђеним у овом Плану, извршиће се усклађивање градских и општинских прописа из области просторног уређења.

4. ГРАФИЧКИ ДИО ПЛАНА

Графички дио урбанистичког плана рађен је на одговарајућем броју тематских карата на ажурираним геолошким плановима у одговарајућој размјери и чини саставни дио овог Плана.

Графички дио Плана садржи слиједеће теме:

1. СИНТЕЗНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

2. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА САРАЈЕВА

3. СИНТЕЗНИ ПРИКАЗ КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ ПО НАМЕНАМА

5. СТАЊЕ НА ЗЕМЉИШТУ

6. СТАЊЕ НА ЗЕМЉИШТУ

7. СТАЊЕ НА ЗЕМЉИШТУ

8. ДРУШТВЕНА ИНФРАСТРУКТУРА

9. УРБАНО ЗЕЛЕНИЛО

10. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

11. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

12. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА И СИСТЕМ ВЕЗА

13. КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО И ПРИРОДНО НАСЉЕЂЕ

14. ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЧОВЈЕКОВЕ СРЕДИНЕ

15. УРБАНО ОБЛИКОВАЊЕ

16. ЗАШТИТА СТАНОВНИШТВА И МАТЕРИЈАЛНИХ ДОБАРА (ДПО И ДСЗ)

Примјетне теме обрађене су на геолошким плановима размјере 1:50.000, 1:10.000 и 1:5.000.

5. Урбанистички план објавиће се у Службеним новинама града Сарајева.

Број 13-364-9/90
15. фебруара 1990. године
Сарајево
Предсједник
Вијећа удруженог рада,
Стојко Станкић, с.р.

Потпредсједник
Друштвено-политичког
вијећа,
Мирко Понкарац, с.р.

Предсједник
Вијећа општине
Милена Петровић, с.р.

На основу члана 110. став 2. Закона о просторном уређењу – Приписаних текст (Службени лист СРБНХ, број 9/87 и 23/88), Упутства о обавезној јединственој методологији за припрему и изradу просторних и урбанистичких планова и урбанистичких редова (Службени лист СРБНХ, број 22/87) и члана 167. тачка 4. Статута града Сарајева (Службене новине града Сарајева, број 3/82, 1/85, 28/85 и 17/86), Скупштина града Сарајева на сједници Вијећа удруженог рада од 15. 2. 1990.г., сједишних Вијећа општина од 15. фебруара 1990. г. и сједишних Друштвено-политичког вијећа од 8. фебруара 1990.г. донијела

ОДЛУКУ

О ПРОВЕЂЕЊУ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА ГРАДА САРАЈЕВА ЗА УРБАНО ПОДРУЧЈЕ САРАЈЕВО, СТАРИ ГРАД, ЦЕНТАР, НОВО САРАЈЕВО, НОВИ ГРАД, ИЛИЈА И ВОЖДОВИЋА ЗА ПЕРИОД 1986-2015. ГОДИНЕ

1-ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом Одлуком утврђује се услови коришћења, изградње, уређења, заштите простора и добара у границима урбанистичког плана града Сарајева за урбано подручје Сарајево (Стари Град, Центар, Ново Сарајево, Нови Град, Илија и Вождовића – у даљем тексту: Урбанистички план) и на тај начин обезбјеђује реализацију овог Плана.

Члан 2.

Граница урбаног подручја утврђена урбанистичким планом урбаног подручја почиње од међног камена број 3 планом који се налази на путу Кисељак-Сарајево, односно на четворомеђи парцеле к.ч. 1375, 1679 (пут Кисељак-Сарајево) КО Раковица, 508 (пут Кисељак-Сарајево) и 520 к.ч. Граница даље наставља на сјевер идући западним дијелом дијелу урбаног подручја. Од поменутих четворомеђа граница иде у правцу Југоисток путем Кисељак-Сарајево к.ч. 508, до његовог раскршћа, са путем за насеље Каприње к.ч. 854, којим пролази на сјевер до раскршћа, са путем к.ч. 483/3. Путем к.ч. 483/3 граница наставља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 482/13, 339/12 и 483/3 (пут). Граница даље наставља на сјевер идући западним дијелом парцела к.ч. 339/12, 339/11 и 339/6 КО Гладно поље (бухвата их) и излази на пут к.ч. 482, којим наставља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 340, 339/2 и 482/2. Даље граница наставља на исток сјеверном међом парцела к.ч. 339/4 и 339/3 (бухвата их), сједеће на сјевер међа парцела к.ч. 336/6 и 336/5 (бухвата их), сједеће на сјевер на исток међа парцела к.ч. 336/5 и 334, 336/4, 331, 328 и 325 (бухвата их) и долази на тромеђу парцела к.ч. 326/16, 317/6 (пут) и 325 КО Гладно поље. Граница даље наставља на југозапад путем к.ч. 317/23 и 317/6 до тромеђе парцела к.ч. 317/22, 317/23 и 317/6 до тромеђе парцела к.ч. 340, 339/2 и 317/18, 317/13, 317/12, 317/8, 317/10, 317/15 и 317/19 (бухвата их) те долази на сјеверноисточни руб парцеле к.ч. 317/17 са којом у правој линији наставља на југ, сједеће парцелу к.ч. 317/1 и долази на двојмеђу парцела к.ч. 317/1 и 303/6, односно на југозападним руб парцела к.ч. 303/6.

Граница урбаног подручја утврђена урбанистичким планом урбаног подручја почиње од међног камена број 3 планом који се налази на путу Кисељак-Сарајево, односно на четворомеђи парцеле к.ч. 1375, 1679 (пут Кисељак-Сарајево) КО Раковица, 508 (пут Кисељак-Сарајево) и 520 к.ч. Граница даље наставља на сјевер идући западним дијелом дијелу урбаног подручја. Од поменутих четворомеђа граница иде у правцу Југоисток путем Кисељак-Сарајево к.ч. 508, до његовог раскршћа, са путем за насеље Каприње к.ч. 854, којим пролази на сјевер до раскршћа, са путем к.ч. 483/3. Путем к.ч. 483/3 граница наставља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 482/13, 339/12 и 483/3 (пут). Граница даље наставља на сјевер идући западним дијелом парцела к.ч. 339/12, 339/11 и 339/6 КО Гладно поље (бухвата их) и излази на пут к.ч. 482, којим наставља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 340, 339/2 и 482/2. Даље граница наставља на исток сјеверном међом парцела к.ч. 339/4 и 339/3 (бухвата их), сједеће на сјевер међа парцела к.ч. 336/6 и 336/5 (бухвата их), сједеће на сјевер на исток међа парцела к.ч. 336/5 и 334, 336/4, 331, 328 и 325 (бухвата их) и долази на тромеђу парцела к.ч. 326/16, 317/6 (пут) и 325 КО Гладно поље. Граница даље наставља на југозапад путем к.ч. 317/23 и 317/6 до тромеђе парцела к.ч. 317/22, 317/23 и 317/6 до тромеђе парцела к.ч. 340, 339/2 и 317/18, 317/13, 317/12, 317/8, 317/10, 317/15 и 317/19 (бухвата их) те долази на сјеверноисточни руб парцеле к.ч. 317/17 са којом у правој линији наставља на југ, сједеће парцелу к.ч. 317/1 и долази на двојмеђу парцела к.ч. 317/1 и 303/6, односно на југозападним руб парцела к.ч. 303/6.

Граница наставља даље на исток међа парцела к.ч. 303/6, 303/5, 303/4, 303/1 и 292/23 које се обухватају до долази на тромеђу парцела к.ч. 292/24, 292/22 и 292/23 КО Гладно поље и пролази на сјеверосток путем к.ч. 292/22, долази на тромеђу парцела к.ч. 292/22, 292/14, 292/21, 292/10, 292/2 и 285/22 (бухвата их) те се ложи на запад на јужним међа парцела к.ч. 285/19, 285/18, 285/17 и 285/16 (бухвата их) КО Гладно поље на излази на пут к.ч. 852 којим наставља на сјевер до тромеђе к.ч. 852, 285/12 и 285/2.

Од напријед описане тромеђе, граница наставља у правцу истока међа парцела к.ч. 285/2, 280, 278/8, 276/1, 272, 273, 274/1, 275, 285/26 и 144 (бухвата их) и излази на тромеђу парцела к.ч. 145, 139 и 144 КО Гладно поље. Даље граница наставља на сјевер међом између парцела к.ч. 145 са лијеве и к.ч. 139 и 141 са десне стране (бухвата их) и излази на пут к.ч. 138 КО Гладно поље којим наставља на исток до пута к.ч. 1591 КО Влаково те њиме пролази на сјевер до тромеђе парцела к.ч. 317/3, 316 и 1591 (пут) КО Влаково. Граница даље наставља у правцу сјеверосток међа парцела к.ч. 316, 323/2, 318/1, 308, 309, 318/2, 310/1 и 311 (бухвата их) те долази на тромеђу парцела к.ч. 319, 311 и 313/2 КО Влаково. Граница даље наставља у правцу истока путем к.ч. 319, затим сједеће на сјевер међа парцела к.ч. 235/3, 235-2, 242, 241, 243 и 240/2 КО Влаково (бухвата их), ложи се затим на сјеверосток идући међа парцела к.ч. 240/2 240/1 и 252 (бухвата их), па пролази на исток сјеверном међом парцела к.ч. 253 и долази на тромеђу парцела к.ч. 253, 251, 249, 248/2, 288/10 и 288/4 (бухвата их) те долази на тромеђу парцела к.ч. 288/4, 256 и 288/1 КО Влаково. Граница даље наставља на исток, идући међа парцела к.ч. 288/1, 282/5, 282/1, 28, 255, 279, 263, 268, 270, 180 и 184 КО Влаково (бухвата их) и долази на тромеђу парцела к.ч. 191, 190 и 184 КО Влаково. Са напријед описане тромеђе граница наставља у правцу сјевера идући међа парцела к.ч. 190, 189/2 186 и 194 КО Влаково (бухвата их) па сједеће на сјеверосток међа парцела к.ч. 195, 196 и 197 (бухвата их) и излази на пут к.ч. 1592, којим пролази на сјеверозапад и долази на тромеђу парцела к.ч. 43, 45 и 1592 (пут). Граница даље наставља на исток, идући међа парцела к.ч. 45, 46, 54, 56, 57 које обухватају до сједеће на југ идући међа парцела к.ч. 57, 59, 61, 123, 125, 126, 127, 128, 171/2, 595, 596, 597, 598, 93, 92, 90, 619, 617 и 616 (бухвата их) КО Влаково, излази на пут к.ч. 1592 којим пролази на југоисток и сјеверосток до пута к.ч. 636 којим наставља на сјевер до тромеђе парцела к.ч. 636 (пут) КО Влаково општина Илија, 484 и 515 КО Божик, општина Нови Град, Сарајево. Са ове тромеђе граница пролази на сјеверосток идући међа парцела к.ч. 515, 514, 513, 503/16, 503/15 и 503/13 које обухватају КО Божик, затим наставља на југоисток међа парцела к.ч. 503/12 и 503/11 које се обухватају и излази на пут к.ч. 525 којим наставља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 536/1, 528/1 и 525 (пут) КО Божик. Граница даље наставља на југоисток, идући криквалним међа парцела к.ч. 528/1, 535, 551, 548, 566, 561 (бухвата их) КО Божик и долази на тромеђу парцела к.ч. 561, 563 и 566/9. Граница пролази на сјеверосток, идући међом парцела к.ч. 566/9, 564/1 и 781 (бухвата их) затим наставља на сјевер идући међа парцела к.ч. 782, 788 и 790 (бухвата их) пресецајући пут к.ч. 992 те наставља у правцу сјевера међа парцела к.ч. 415, 420, 421/1, 423/1, 424, 431, 446, 443, 258, 249 и 247 КО Божик (бухвата их) и долази на тромеђу парцела к.ч. 245, 991 (пут) и 247. Граница даље наставља на исток идући путем к.ч. 991 до тромеђе парцела к.ч. 65, 75 и 991 (пут).

Од напријед описане тромеђе, граница пролази у правцу сјевера, идући међа парцела к.ч. 75, 76/4, 76/6, 76/11, 76/13, 76/12, 74/4, 74/1, 73 и 70/1 КО Божик (бухвата их) те излази на пут к.ч. 70/3 којим наставља на сјевер до тромеђе парцела к.ч. 71, 72/1 и 70/3. Од ове тромеђе граница наставља на сјеверосток идући међом парцела к.ч. 72/1 коју обухватају и излази на пут к.ч. 989 којим наставља на

Дале граница наставаља сјеверноисток издуби међама парцела к.ч. 1392/2, 1392/3, 1392/4 КО Булози (оубахта их) те излази на поток Лапшиница к.ч. 1411 КО Булози, наставаља изводилом потоком Лапшиница у правцу југозапада до тромеђе парцела к.ч. 1386/1, 1411 (поток Лапшиница) и 101 КО Булози. Са наведене тромеђе граница наставља у правцу југа издуби међама парцела к.ч. 1386/1, 1386/2, 1387/4, 1390/5, 1390/3, 1390/2 и 1390/1 (оубахта их) КО Булози, те излази на пут к.ч. 1401 којим наставаља на југоисток, те долази на тромеђу парцела к.ч. 1401, 1371 и 1370 КО Булози. Дале граница наставаља на југозапад издуби међом парцеле к.ч. 1371 (оубахта је) те у правцу Булози, 554 (ријека Милашка), 6 и 548 (граса напуштене пруге узаног колосежа Сарајево-Вилеград) КО Довлиби те долази на тачку број 6 која се налази на парцели к.ч. 548 улазењем од сјеверноисточног ископшта листа Сарајево-17 Р 1:5000 по у 587 м по к.ч. 1176 м. Са наведене тачке број 6 граница се лопи на сјеверозапад издуби трасом напуштене пруге к.ч. 548, те долази до међног камена број 2 који се налази на граници између катастарских општина Јарчехоли и Довлиби. Са поменутог мјеста односно међног камена број 2 граница продужава у правцу југа, те запада границом између катастарских општина Јарчехоли, Сарајево IX и Сарајево XIII са десне стране и катастарских општина Довлиби и Требињав са лијеве стране, те долази на тромеђу општина Ново Сарајево, Центар Сарајево и Стари град Сарајево. Од наведене тромеђе општина граница продужава у правцу југа издуби трасираном општина на Ново Сарајево, са десне стране и Стари Град Сарајево са лијеве стране, те долази до међног камена бр. 2 односно тромеђу парцела к.ч. 1512 (пут), 1419 КО Милевећи, Општина Ново Сарајево и 86 КО Требињав Општина Стари Град Сарајево. Са напријед наведеног међног камена број 2, граница иде на исток, југоисток, те југ границама парцела к.ч. 1419, 1420/1, 1427/1, 1432/1, 1433/2 и 1442/4 КО Милевећи које оубахта те излази на пут к.ч. 1512 којим наставаља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 1443, 1444 и 1512 (пут). Граница даље наставаља на југоисток издуби међама парцела к.ч. 1444, 1445, 1447/1 и 1447/2 КО Милевећи (оубахта их) те излази на Бални поток односно на границу катастарских општина Милевећи и Петровићи, наставаља изводилом наведеним потоком, односно границом катастарских општина Милевећи са десне и Петровићи са лијеве стране, те долази на тромеђу парцела к.ч. 127/1, 127/2 и 901 (Балин поток) КО Петровићи. Са поменутог тромеђе граница продужава на југоисток издуби међама парцела к.ч. 127/2, 124, 123, 116, 114/1, 113, 114/2 и 115 КО Петровићи (оубахта их) те излази на пут к.ч. 894 којим наставаља на југоисток до међног камена број 5 који се налази на Бурином потоку односно на граници Катастарских општина Топлик и Петровићи. Са напријед наведеног међног камена број 5 граница продужава изводилом на југоисток издуби међама парцела к.ч. 250 (Бурија поток), 577/2 КО Топлик и 32/1 КО Петровићи. Са наведене тромеђе граница наставаља на југозапад границом катастарских општина Топлик са десне и Петровићи са лијеве стране те излази на ријеку Тилаву којом наставаља узводно у правцу југа те југоистока којом иде и граница катастарских општина Топлик са десне и Петровићи са лијеве стране те долази на тромеђу катастарских општина Петровићи, Тардишчи и Топлик. Од наведене тромеђе граница наставља на запад те југ границом општина Топлик са десне стране и Тардишчи и Топлик. Од наведене тромеђе граница наставаља на запад те југ границом катастарских општина Топлик са десне стране и Тардишчи и Топлик са лијеве стране те долази на границу између општина Илница и Ново Сарајево, односно на тромеђу катастарских општина Топлик и Тардишчи СО Ново Сарајево и Касини СО Илница. Са наведене тромеђе граница се лопи на сјеверозапад издуби међама парцела к.ч. 913, 911, 912/3 и 912/2 КО Топлик (оубахта их) СО Ново Сарајево те излази на пут к.ч. 2793 којим наставаља на сјеверозапад и долази

Војковићи и Касиндо, односно на четворомеђи парцела к. ч. 1528, 2796 (пут) Касиндо, 1350 и 1352 КО Војковићи. На наведеном камена граница продаваца на запад идући гра- ницом катастарских општина Касиндо са десне и Војкови- ћи са леве стране и излази на пут к.ч. 1347 КО Војковићи, те путевима к. ч. 1347 и 1369 продаваца на југоисток, сјевер- роисток, те исток и излази на четворомеђу парцела к. ч. 1375, 1696, 1697 и 1369 (пут). Од наведене четворомеђе гра- ницу продаваца на југоисток идући кривудама међама парцела к.ч. 1697, 1695, 1693, 1379, 1383/1, 1383/2, 1383/3, 1382/6, 1382/1 и 1668 (обухвата их) КО Војковићи и излази на тромеђу парцела к. ч. 1668, 1386 и 1385 са које наставља у правој линији на исток сјекући парцелу к. ч. 1386 те до- лази на тромеђу парцела к. ч. 1391, 1407/1 и 1386 КО Вој- ковићи. Дале граница у правој линији продаваца на југо- исток сјекући парцелу к. ч. 1407/1 те наставља на тромеђу парцела к. ч. 1665, 1666 и 1407/1 те долази на југоисток међом парцеле к. ч. 1666 које обухвата, на долази на тро- међу парцела к. ч. 1666, 1665 и 1664 КО Војковићи, са које продаваца у правој линији на југоисток сјекући парцелу к. ч. 1664 и 1663 и долази на тромеђу парцела к. ч. 1663, 1658 и 1657/1 КО Војковићи, наставља на југ у правој линији сјекући парцелу к. ч. 1656, те долази на тромеђу парцела к. ч. 1643, 1656 и 1655. Граница наставља даље на југоисток идући међама парцела к. ч. 1655, 1648, 1647, 1649 и 1427 (не обухвата их) те долази до тромеђе парцела к. ч. 1427, 1429 и 1433/1 са које продаваца на југ сјекући у правој линији парцелу к. ч. 1433/1, те долази на тромеђу парцела к. ч. 1365, 1433/1 и 1664 КО Војковићи са које наставља у право- ју југа међама парцела к. ч. 1564, 1457, 1458/4, 1460, 1456/2, 1455/1, 1454/1, 1448, 1446/1, 1444, 1439, 1438, 1437, 1434 и 1435 КО Војковићи (обухвата их) те такође у праву југа те југоисток међама парцела к. ч. 103, 104, 108, 109, 112, 114, 116, 117, 120, 126, 127, 128/2, 128/1, 131, 132, 134, 135, 137, 140, 138, 139, 146, 145, 147, 149, 150, 151/1, 155/3, 152 и 153 КО Крупац (обухвата их) затим излази на ријеку Жельезницу којом узводно продужава на исток, долази на тромеђу парцела к. ч. 497 (ријека Жельезница), 531/1 и 542 (ријека Жельезница) КО Крупац. Са напријед описане тро- међе граница наставља у правцу југа идући међама парце- ла к. ч. 497, 248, 264, 263, 267, 269, 270 и 279 (обухвата их), те долази на тромеђу парцела к.ч. 281, 279 и 525 КО Кру- пац, доми се на запад идући јужним међама парцела к.ч. 279, 276 и 275 (обухвата их), те излази на пут к. ч. 284 којим наставља на југоисток до тромеђе парцела к.ч. 309, 284 и 525. Граница даље наставља на југоисток, те запал идући међама парцела к. ч. 309, 310, 314, 311/1, 311/2 и 315/5 (обухвата их), на излази на пут к. ч. 316 којим продаваца у правцу југоисток и долази до тачке број 9 која се налази на међи између парцела к. ч. 316 (пут) и 325/1 а на листу Сарајево-84 р. 1:2500 удаљеној од југозадног неодршта листа до у 693 м, а по х 560,5 м.

Са такве број 9 граница италоња на југозапад сјекућући у правој линији парцелу к. ч. 325/1, те долази на сјеверозападни руб парцеле к. ч. 327, са које наставља на југозапад и даље међама парцеле к. ч. 327 и 326 (не обухвата их), долази до тромеђе парцела к. ч. 495, 325/1 и 326. Од наведене тромеђе граница продужава на сјеверозапад и даље међама парцеле к. ч. 495, 382, 383, 384 и 376 КО Крупац (обухвата и парцелу к. ч. 499 којом наставља на југозапад и запад и долази на тромеђу парцеле к. ч. 496 (пут), 456 и 499 (пут). Од напријед наведене тромеђе граница се ломи на сјеверозапад и долази путем к. ч. 496 КО Крупац те долази до тромеђе парцеле к. ч. 3308 КО Храсница, 519 и 496 (пут) КО Крупац. Од наведене тромеђе граница се ломи на сјеверозапад сјекућући у правој линији парцелу к. ч. 3308 и долази на северу тачку број 1244 која се налази на парцели к. ч. 3308 КО Храсница. Од узане тачке број 1244 граница наставља у правој линији на сјеверозапад сјекућући парцелу к. ч. 3308 те долази на северу тачку број 1243 која се налази на парцели к. ч. 3308. Дале граница наставља у правој линији на сјеверозапад сјекућући парцелу к. ч. 3308, те долази на северу тачку број 1245, са које се ломи на југозапад и долази на тачку број 10 која се налази на парцели к. ч.

сислог идући међа парцела к. ч. 12, 13, 41, 40, 45, 46, 60, 58, 100, 98, 95, 97, 101 и 102 (обухвата их) КО Доглоди, те излази на пут Ступ-Бојник к. ч. 1663 којим наставак на сјеверозапад и долази до тромеђе парцела к. ч. 1698/3, 1768 и 1698/1, наставак на сјеверисток идући међом парцела 1698/1 (обухвата је) те прођувања на сјеверисток идући међом парцела к. ч. 1698/2, 1689 и 1691/2 КО Доглоди (обухвата их) те излази на ријеку Миланку којом низводно прођувања на сјевер до ријеке Босне, те наставак низводно ријеком Босном на сјевер те сјеверисток и долази на тромеђу парцела к. ч. 986 (ријека Босна), 423 и 464 КО Рајновац.

1698/1., nastavlja na sjeveroistok i ulazi meђom parceli 1698/1. (obuhvata je) te produžava na sjeveroistok i ulazi meђom parceli k. č. 1698/2., 1689 i 1691/2 KO Dugotolci (obuhvata ih) te izlazi na rijeku Mилашу kojom navedeno produžava na sjever do rijeke Bosne, te nastavlja nizvodno rijekom Bosnom na sjever te sjeveroistok i dolazi na tramoјu parceli k. č. 986 (rijeka Bosna), 423 i 464 KO Podgorazi.

међом парцеле к.з.30 коју не обухвата те излази на ријеку Босну коју низводно наставља на сјеверистоку те исток и долази на тромеђу парцела к.з. 2261 (ријека Босна), 1034/2 (10235 (пут), наставља даље на југоистоку идући путем к.з. 1035, те долази на путу Сарајево-Добој к.з.2272 којом наставља на југозапад до тромеђу парцела к.з.1038, 2272 (парцела) и 1060, наставља даље на југоистоку идући међом парцела к.з.1058 и 1059 које обухвата по уздаци к.з.1058

(обухвата их), прецизна пут к.ч. 1839, те настава на југу
и источок идући кризуалими међа парцела 1943/2, 1943/1,
к.ч. 1876, 1877, 1886 и 1887 (обухвата их), па излази на
југу парцелима 1843/3, 1873, 1877, 1886 и 1887 до његовог
прекрстија са путем к.ч. 1892 којим продужава у правцу југа до његовог
прекрстија са путем к.ч. 1850, прецизна пут к.ч. 1850 те ме-
ђа парцела к.ч. 1891 и 1890 (обухвата их) настала на јут
и излази на регулисано корито потока Лепеница којим уз-
дужином продужава до вртонског долаза на трасу м.павле-

најзад, прсјуишта пут к.ч. 979 и наставља на сјеверозапад, долази до југозападног краја језера, а затим до југоисточног краја језера. Највише се налази на путу к.ч. 976/1 којим наставља на југозапад до пута к.ч. 976/3, продужава путем к.ч. 976/3 на пут до долине на југоистој међи парцела к.ч. 361, 976/3 и 366. Граница паље продужава на југ идући међа парцела к.ч. 361, 362, 346, 347, 345, 344/1, 344/2, 339, 334, 333, 332 и 317 (обухвата их и пут к.ч. 983/1) и наставља на југ до Рајског, прсјеца пут к.ч. 983/1 и наставља на југ до

ставља на исток до западног руба парцеле к.ч.265 про-
дужава на исток идући међама парцела к.ч.265,261 и 31 не
обухвата их те долази на четворомеђу парцела к.ч.31, 44,
40 и 263. Граница наставља даље на исток идући међама
парцела к.ч.44, 46 и 45 (обухвата их), доми се идући у пра-
ву сјевера међама парцела к.ч.47, 1593, 1590, 1589 и 1588
које обухвата те долази на тромеђу парцела к.ч. 1586, 1587
и 1588, са које наставља на сјеверомеђу сјекућу у правцу
линији парцеле к.ч.1587 и 937 те долази до тромеђе парце-
ла к.ч.937, 930 и 933 продужава даље у правцу сјевера сјеку-
ћу парцела к.ч.930, 1634 (пут) и 940 и долази на тромеђу
парцела к.ч.948,947 и 940. Граница обухвата наставља
даље на сјевер сјекућу у правој линији парцеле к.ч. 948 и
830 и долази на тромеђу парцела к.ч.832, 833 и 830, на-
ставља на сјевер идући међом парцеле к.ч.832 (обухвата
их) и долази на тромеђу парцела к.ч.827 (пут), 823 и 832,
продужава даље на сјевер сјекућу у правој линији парце-
ла к.ч.823 и долази до тромеђе парцели к.ч.836,833 и 823,
продужава даље на сјеверомеђу идући међама парцела
к.ч.833, 835, 838 и 837 (обухвата их), наставља даље на југо-
исток идући међама парцела к.ч.838, 840, 923, 849 и 854
(обухвата их), те излази на пут к.ч.1635, продужава даље
на сјеверомеђу идући путем к.ч.1635 и 1113 те долази до
тромеђе парцела к.ч.946, 943/4 и 1113 (пут), к.ч.1113 и парце-
лу к.ч. 865 и долази на тромеђу парцела к.ч.865, 869 и 867,
до торе описане тромеђе граница наставља даље на југо-
исток идући међом парцела к.ч.869,871, 872 и 873 (обухва-
та их) те долази на тромеђу сјеверне општина Вогошина,
Ново Сарајево и Нови Град Сарајево. Од наведене троме-
ђе између општина Вогошина, Ново Сарајево и Нови Град
Сарајево граница се ломи у правцу сјевера идући међама
и парцела к.ч.968 и 969 КО Кобиља Глава које не обухвата и
излази на пут к.ч. 998 којим наставља на сјевер и долази на
четворомеђу парцела к.ч.737/1, 468/1, 1112 (пут) и 754
(пут), продужава даље у правцу сјевера идући међама пар-
цела к.ч.468/1, 467, 466, 458, 457 и 150/1 (обухвата их), те
долази на тромеђу парцела к.ч.189/2, 190/1 и 190/2, на-
ставља даље на сјевер идући међама парцела к.ч.190/2,
685, 682, 681, 678, 676, 675, 674, 673 и 653/1 КО Кобиља
Глава (не обухвата их) те излази на границу између катла-
нских општина Хотов и Кобиља глава којом наставља
у правцу запада и долази на пут к.ч.1098 којом наставља
на сјевер те долази на тромеђу парцела к.ч.923, 921 и 1098
КО Хотов. Граница наставља даље на запад идући међама
парцела к.ч. 923, 927, 1077/1, 1076, 1067 и 1063/3 (обухва-
та их) КО Хотов и излази на пут к.ч.1067 којим продужава
на југ до пута к.ч.1042 те њиме наставља на запад и долази
на тромеђу парцела к.1041, 1040 и 1042 (пут) КО Хотов.
Са описане тромеђе граница наставља на сјеверозапад
идући међама парцела к.ч.1040,1039, 1031, 1028, 1023-2
(обухвата их), пресецају парцела к.ч.191/1, 193/2, 205,
209, 208, 503/1 и 503/2 (обухвата их) па излази на пут к.ч.
1045 којим наставља на југ те долази на тромеђу парцела
к.ч.505, 504 и 1045 (пут). Наставља даље на запад идући ме-
ђама парцела к.ч.505, 529, 532, 535, 537, 538, 540/1, 541/1
(не 542/1, 542/2, 127, 86, 84, 81, 79, 93, 95, 96 и 98
обухвата их) па излази на пут к.ч.127 којим продужава на
сјеверозапад и долази до тромеђе парцела к.ч. 127 (пут),
сјеверозапад и долази даље на запад идући међама парцела
124 и 122, наставља даље на запад идући међама парцела
к.ч.123, 119, 118, 115 и 116 (не обухвата их), пресецају пут
к.ч. 126 те наставља у правцу запада идући међама парцела
к.ч. 19, 18, 17, 16, 15, 13,5 КО Угљешић (не обухвата
их), 2153 КО Вогошина (не обухвата је), 4, 3/2, 3/1, 3/3 и 2
(не обухвата их) КО Угљешић те излази на пут к.ч.2555
КО Вогошина којим наставља на запад до пута к.ч. 2555
КО Вогошина те њиме наставља на југозапад до к.ч.2419, те

руб парцеле к.ч. 119, наставља даље у правој линији на трочебу парцела к.ч. 118, 115, 114 и 113 те долази до трочебу парцеле к.ч. 113, 745 и 106, даље на исток те долази до међане парцела к.ч. 106, 22 и 100 (обухвата их), пресеца пут к.ч. 730 и долази до трочебу парцела к.ч. 44, 99 и 730 (пут), наставља даље у правој истока идући међама парцела к.ч. 99, 95, 92, 93 и 48 (обухвата их) те долази до трочебу парцела к.ч. 94/49/1 и 48, и даље у правој линији на југоисток сјекућу парцелу к.ч. 49/1 и долази до трочебу парцела к.ч. 50, 90 и 49/1, наставља даље у истом правцу идући међама парцела к.ч. 80 и 89 (обухвата их) и долази до трочебу парцела к.ч. 89, 56 и 57, продужава даље у правцу дуга идући међама парцела к.ч. 89, 68 (обухвата их), те излази на поток којим узводно наставља на исток и долази до трочебу парцела к.ч. 387, 386 и 725 (пут), наставља у правој линији и сјекућу парцела 387, 385, и 388, и долази до трочебу парцела к.ч. 389/1, 388 и 732 (пут), пресеца пут к.ч. 732 те наставља на југоисток идући међама парцела к.ч. 394, 451/1, 442, 430 и 440 (обухвата их), наставља на југозапад идући међама парцела к.ч. 444, 443, 450, 455, 456, 459, 352/2, 351, 634 и 635 (обухвата их) па излази на пут к.ч. 733 којим наставља на југоисток и долази на трочебу парцела к.ч. 625, 593 и 735 (пут Сарајево-Ошово), доми се на сјеверисток идући међама парцела к.ч. 593 и 592 (обухвата их) те наставља на југоисток идући међама парцела к.ч. 593, 587 и 586 (обухвата их) те излази на пут односно улицу Орахов брјег к.ч. 734 којом наставља на сјевер те долази на трочебу парцела к.ч. 540, 550 и 734 (пут), продужава даље на исток идући међама парцела к.ч. 540, 544, 543 и 548 (не обухвата их) те излази на Полински поток којим наставља на сјеверисток (њиме иде Уједино и граница катастарских општина Хотњо са дијеве и Кобиља Глава са десне стране, те долази на трочебу парцела к.ч. 492, 14 и 32, продужава даље на исток идући јужним међама парцела к.ч. 14, 12 и 11 к.ч. Кобиља Глава те излази на пут к.ч. 343 к.ч. Пољине којим наставља на сјевер, те међом к.ч. 18 (обухвата је) наставља на исток и излази на пут к.ч. 344 којим наставља на сјеверисток и долази до трочебу парцела к.ч. 29, 344 и 38 к.ч. Пољине, наставља на исток идући сјеверним међама парцела к.ч. 29, 37, 62, 68, 71, 86, 89, 92, 93, 108, 104, 103, 101, 147 и 160 (обухвата их) к.ч. Пољине те излази на пут к.ч. 197 којим наставља на југоисток и долази до његовог раскршћа са путем к.ч. 1939 (улица Крашковић), продужава на југ путем к.ч. 1939 те долази до раскршћа горе наведеног пута и пута к.ч. 1626, наставља на југоисток путем к.ч. 1626 до његовог раскршћа са путем к.ч. 1627 те њиме наставља на сјеверисток и долази на трочебу парцела к.ч. 1765, 1766 и 1627 (пут), наставља на сјеверисток идући међама парцела к.ч. 1766, 1767 и 1768 (обухвата их) па излази на Кошевски поток к.ч. 1940 којим низводно наставља на југоисток и долази до међаног камена број 7 који се налази на граници катастарских општина Нахорево и Сарајево IV те наставља на исток идући граничном између катастарских општина Нахорево и Мрковић са дијеве и Сарајево IV и са десне стране те долази до међаног камена број 6 који се налази на граници катастарских општина Мрковић и Сарајево V, наставља даље на југозапад и идући међама парцела к.ч. 123, 31/1, 128/1, 128/2, 130, 131, 149/1, 155, 160, 161, 168/1, 179/2, 174, 179/3, 190/1, 190, 188 и 187/1 (обухвата их) те излази на пут к.ч. 2406 којим наставља на исток те међама парцела к.ч. 487, 484, 483, 490/1, 492, 509/1, 507/2, 507/3, 509/4 и 610 (обухвата их), излази на Бренин поток к.ч. 2419 којим наставља на запад и долази на трочебу парцела к.ч. 518, 2419 и 592/1. Са поменутог трочебу граница продавања међа на југоисток идући међама парцела к.ч. 518, 580, 581, 585/1 (обухвата их), те наставља на сјеверисток идући међама парцела к.ч. 592/3, 592/4, 587/2, 593/1, 593/2, 593/3, 589/4, 594, 609, 604 и 611/1 (обухвата их) к.ч. Сарајево V те излази на пут к.ч. 2409 којим наставља на сјеверисток и долази до међаног камена број 12 који се налази на граници катастарских општина Сарајево V и Мрковић. Даље наставља на сјеверозапад те сјеверисток идући граничном између катастарских општина Сарајево V са десне и Мрковић са дијеве стране те долази на трочебу парцеле

ла к.ч. 1213 (пут), 937 и 1204. Са описане троемје границе наставља на исток идући међама парцела к.ч. 1204, 1205, 1191, 942/2, 939, 491, 940, 942/3, 943/2, 944 и 1158 (обухвата их) те излази на троемју парцела к.ч. 1157, 1158 и 945 док се на југу идући међом парцеле к.ч. 1157, 1158 и 945 долази до се лопи на исток идући међама парцела к.ч. 1165 и 1163 (обухвата их) те излази на границу катастарских општина Мрковићи и Сарајево У продужава на исток те југ идући границом између катастарских општина Мрковићи са лијеве и Сарајево У са десне стране те долази на границу између општина Центар-Сарајево и Стари град-Сарајево, продужава на сјеверозапад и долази до међног камена број 15 који се налази на граници између општина Центар-Сарајево са лијеве и општина Стари град-Сарајево са десне стране. Са међног камена број 15 граница наставља у правцу истока идући путем к.ч. 962 и сјеверном међом парцеле к.ч. 1827 к.ч. Васин Хан (обухвата је) и долази на троемју парцела к.ч. 963, 969 и 1827 са које наставља у правцу сјевера, те сјеверозапада идући кривинама међама парцела к.ч. 969, 968, 981, пресијеца пут к.ч. 979, 992, пресијеца пут к.ч. 1829, 1037 и 1035 (обухвата их) па долази на троемју парцела к.ч. 604 к.ч. Доње Биоско, 1035 и 1038 к.ч. Васин Хан. Од описане троемје граница продужава на исток те југ границом катастарских општина Доње Биоско са лијеве и Васин Хан са десне стране и долази до троемје парцела к.ч. 633 к.ч. Доње Биоско, 1046 и 1045 к.ч. Васин Хан, са које наставља на југоисток границом напријед наведених катастарских општина те долази на троемју парцела к.ч. 1074, 1094 (пут) к.ч. Васин Хан и 661 к.ч. Доње Биоско, продужава даље на југ идући међама парцела к.ч. 1074, 1082 и 1080/1 к.ч. Васин Хан (обухвата их) те излази на пут к.ч. 1487 који продужава на југоисток, наставља даље међама парцела к.ч. 1479 и 1477 (обухвата их) такође на југоисток, пресијеца пут к.ч. 1832 и ријеку Мошаницу к.ч. 1097 те излази на пут к.ч. 1141 којим наставља на југоисток и долази на троемју парцела к.ч. 1141 (пут), 1142 и 1153, ложи се на југозапад идући међама парцела к.ч. 1153, 1154, 1166, 1167, 1168 и 1171/1 (обухвата их) пресијеца пут к.ч. 1171/2 те наставља на југ идући међама парцела к.ч. 1174 и 1172/2 (не обухвата их) те излази на пут к.ч. 1328 којим наставља у правцу југа и излази на троемју парцела к.ч. 1331/1, 1328 (пут) и 1331/2 к.ч. Васин Хан, продужава на југ идући међама парцела к.ч. 1331/1, 1342 и 1341 (обухвата их), пресијеца пут к.ч. 1340 те међом парцеле к.ч. 1307/2 коју обухвата продужава на југ и излази на пут к.ч. 1833 којим продужава на југозапад и долази на сјеверозападни међа парцеле к.ч. 1287 са којег наставља на југозапад идући међама парцела к.ч. 1287 и 1278 (обухвата их) и излази на ријеку Мошаницу к.ч. 1954 којом изводио наставља на југ те долази до моста на ријеци Мошаници преко које пролази улица Обхода к.ч. 952, па уликом Обхода к.ч. 952 граница наставља на југоисток и долази до троемје парцела к.ч. 952 (пут), 858/1 и 859 к.ч. Васин Хан. Од описане троемје граница наставља на исток идући међама парцела к.ч. 839, 860 и 863 (обухвата их) пресијеца пут к.ч. 953 те долази на међни камен број 14 који се налази на граници катастарских општина Васин Хан и Хреша, продужава на југоисток идући границом између напријед наведених катастарских општина те долази на троемју парцела к.ч. 773/1, 773/3 к.ч. Хреша и 952 (пут) к.ч. Васин Хан.

Од описане троемје граница наставља у правцу истока идући кривинама међа парцела к.ч. 773/3, 783, 781, 782, 784, 785, 786, 791, 792, 818 и 805/1 (пут) које обухвата к.ч. о Хреша те долази на троемју парцела к.ч. 805/1, 820 и 827/1 к.ч. о Хреша. Са описане троемје граница наставља у правцу југа идући међама парцела к.ч. 814, 810, 816, 809 к.ч. о Хреша које обухвата пресијеца пут к.ч. 1005/1 и 1392/5 на троемју парцела к.ч. 1005/1 (пут) к.ч. о Хреша, 1392/5 и 1392/2 к.ч. о Булози, Дале граница наставља на сјеверозапад идући међама парцела к.ч. 1392/2, 1392/3 и 1392/4 к.ч. о Булози (обухвата их) те излази на поток Лапшину к.ч. 1411 к.ч. о Булози, наставља изводио поточом Лапшином у правцу југозапада до троемје парцела к.ч. 1386/1, 1411 (поток Лапшина) и 101 к.ч. о Булози. Са

парцела к.ч. 995 (поток) к.о. у Бојник, 2950 (пут) и 2501 к.о. Рельево, пресецајући пут к.ч. 2950 те наставља у правцу сјеверозапада идући међама парцела к.ч. 2484/2 и 2480/6 (обухвата их) к.о. Рельево те излази на пут к.ч. 2949 којим наставља на југоисток до његовог раскршћа са путем к.ч. 2468/2, наставља даље на сјеверозапад идући међама парцела к.ч. 2467, 2466, 2458 и 2455 (обухвата их) к.о. Рельево те произлаже у правцу југа идући међама парцела к.ч. 2449 (обухвата је) те излази на пут к.ч. 2949 којим наставља у правцу југа и долази на тромеђу парцела к.ч. 2636, 2949 (пут) и 2654, наставља даље на југозапад идући међама парцела к.ч. 2656, 2605, 2579, 2578/3, 2561 и 2560 (обухвата их), пресецајући пут к.ч. 2950 те наставља на југозапад идући међама парцела к.ч. 2547/2 и 2547/1 (обухвата их) те наставља на сјеверозапад идући међама парцела к.ч. 2547/1 (обухвата је) и долази на четворомеђу парцела к.ч. 2539, 2532 и 2542/2 к.о. Рельево. Граница наставља даље на запад идући међама парцела к.ч. 2522 коју обухвата и излази на Дубоки поток којим изводи наставља на југ те долази на тромеђу парцела к.ч. 865/1, 868, 995 (поток), к.о. Бојник те произлаже даље на југозапад идући међама парцела к.ч. 865/1, 866 и 667/1 те долази на тромеђу парцела к.ч. 993 (пут) 867/1 и 868, односно мјесто олакше је опис граница и почео. Све напријед наведене парцеле налазе се у к.о. Бојник и Рельево.

БОЈНИК

Опис границе почиње од тромеђе парцела к.ч. 628, 631/1 и 994 (пут) која се налази на сјеверозападном дијелу подручја Бојник. Од наведене тромеђе граница иде на исток путем к.ч. 994 те долази до његовог раскршћа са путем к.ч. 525, те путем к.ч. 525 наставља на сјевер те долази на тромеђу парцела к.ч. 553, 549 и 525 (пут), произлаже на сјеверозапад идући међама парцела к.ч. 549 и 548 (обухвата их) те сјеће на југоисток идући међама парцела к.ч. 548, 556, 557/1, 561 (обухвата их), те сјеће на исток идући међама парцела к.ч. 566/9 и 564/1 (обухвата их), на наставља на југоисток идући међама парцела к.ч. 564/1, 564/2, 566/1/1, 564/3, 564/4 и 564/5 (обухвата их) и долази на тромеђу парцела к.ч. 776, 759 и 564/5, наставља на југозапад идући међама парцела к.ч. 776, 759 и 564/5, наставља на југозапад идући међама парцела к.ч. 564/5, 565 и 566/1 (обухвата их) пресецајући пут к.ч. 949 те наставља на југ идући међама парцела к.ч. 681 те долази на тромеђу парцела к.ч. 681 (пут), 651/1 и 680. Са напријед поменути тромеђе граница наставља на запад идући међама парцела к.ч. 650 (обухвата је) пресецајући пут к.ч. 646/2 те наставља у правцу запада идући међама парцела к.ч. 645, 648, 588 (пут), 614, 611 и 607 (обухвата их) те се долази на сјеверозапад идући међама парцела к.ч. 607, 596/1, 620/1, 620/2, 620/3, 620/4, 620/5, 622, 626, 629 и 628 (обухвата их) те долази на тромеђу парцела к.ч. 628, 631/1 и 904 (пут) односно мјесто олакше је опис подручја Топлик и почео. Све напријед наведене парцеле налазе се у к.о. Топлик.

КРИВОГЛАВЦИ

Опис границе почиње од четворомеђе парцела к.ч. 604, 1608, 1607 1603 која се налази на јужном дијелу подручја Кривоглавици. Од горе наведене четворомеђе граница иде у правцу сјеверозапада идући међама парцела к.ч. 1604 и 1603 (не обухвата их), наставља даље у правцу сјеверозапада идући међама парцела к.ч. 1639, 1640 и 1641/2 које не обухвата, пресецајући пут к.ч. 1762/1 те наставља на сјевер идући међама парцела к.ч. 1367 и 637/1 (не обухвата их) и излази на пут к.ч. 1378 произлаже на сјеверозапад и долази до четворомеђе парцела к.ч. 1378, 1320, 1321 и 1382, наставља даље на југоисток идући кривулавним међама парцела к.ч. 1321, 1382, 1390, 1389, 1401/1, 1403/2, 1403/3, 1403/4 и 1403/6, произлаже даље на исток сјеверозапада и долази до тромеђе парцела к.ч. 1403/5, 1403/6 и 1403/7, наставља даље у правцу сјевера 1400/1, 1400/2, 1403/6, наставља даље у правцу сјевера идући кривулавним међама парцела к.ч. 1400/1 и 397 која

не обухвата и долази на тромеђу парцела к.ч. 1394, 1396 и 1397. Граница обухвата произлаже у правој линији на сјеверозапад сјекући парцеле к.ч. 1394, 1393, 1392, 1318/1, 1319/1 и 1324 па долази на тромеђу парцела к.ч. 1327, 1326 и 1324, наставља даље на сјевер идући међама парцела к.ч. 1326, 1223/4, 1223/8, 1220 и 1221 обухвата их и долази на тромеђу парцела к.ч. 1214, 637/1 и 1221, иде даље у правој линији на сјеверозапад сјекући парцеле к.ч. 637/1, 637/2, 637/3, 637/4, 637/5, 637/6, 637/7, 637/8, 637/9, 637/10, 637/11, 637/12, 637/13, 637/14, 637/15, 637/16, 637/17, 637/18, 637/19, 637/20, 637/21, 637/22, 637/23, 637/24, 637/25, 637/26, 637/27, 637/28, 637/29, 637/30, 637/31, 637/32, 637/33, 637/34, 637/35, 637/36, 637/37, 637/38, 637/39, 637/40, 637/41, 637/42, 637/43, 637/44, 637/45, 637/46, 637/47, 637/48, 637/49, 637/50, 637/51, 637/52, 637/53, 637/54, 637/55, 637/56, 637/57, 637/58, 637/59, 637/60, 637/61, 637/62, 637/63, 637/64, 637/65, 637/66, 637/67, 637/68, 637/69, 637/70, 637/71, 637/72, 637/73, 637/74, 637/75, 637/76, 637/77, 637/78, 637/79, 637/80, 637/81, 637/82, 637/83, 637/84, 637/85, 637/86, 637/87, 637/88, 637/89, 637/90, 637/91, 637/92, 637/93, 637/94, 637/95, 637/96, 637/97, 637/98, 637/99, 637/100, 637/101, 637/102, 637/103, 637/104, 637/105, 637/106, 637/107, 637/108, 637/109, 637/110, 637/111, 637/112, 637/113, 637/114, 637/115, 637/116, 637/117, 637/118, 637/119, 637/120, 637/121, 637/122, 637/123, 637/124, 637/125, 637/126, 637/127, 637/128, 637/129, 637/130, 637/131, 637/132, 637/133, 637/134, 637/135, 637/136, 637/137, 637/138, 637/139, 637/140, 637/141, 637/142, 637/143, 637/144, 637/145, 637/146, 637/147, 637/148, 637/149, 637/150, 637/151, 637/152, 637/153, 637/154, 637/155, 637/156, 637/157, 637/158, 637/159, 637/160, 637/161, 637/162, 637/163, 637/164, 637/165, 637/166, 637/167, 637/168, 637/169, 637/170, 637/171, 637/172, 637/173, 637/174, 637/175, 637/176, 637/177, 637/178, 637/179, 637/180, 637/181, 637/182, 637/183, 637/184, 637/185, 637/186, 637/187, 637/188, 637/189, 637/190, 637/191, 637/192, 637/193, 637/194, 637/195, 637/196, 637/197, 637/198, 637/199, 637/200, 637/201, 637/202, 637/203, 637/204, 637/205, 637/206, 637/207, 637/208, 637/209, 637/210, 637/211, 637/212, 637/213, 637/214, 637/215, 637/216, 637/217, 637/218, 637/219, 637/220, 637/221, 637/222, 637/223, 637/224, 637/225, 637/226, 637/227, 637/228, 637/229, 637/230, 637/231, 637/232, 637/233, 637/234, 637/235, 637/236, 637/237, 637/238, 637/239, 637/240, 637/241, 637/242, 637/243, 637/244, 637/245, 637/246, 637/247, 637/248, 637/249, 637/250, 637/251, 637/252, 637/253, 637/254, 637/255, 637/256, 637/257, 637/258, 637/259, 637/260, 637/261, 637/262, 637/263, 637/264, 637/265, 637/266, 637/267, 637/268, 637/269, 637/270, 637/271, 637/272, 637/273, 637/274, 637/275, 637/276, 637/277, 637/278, 637/279, 637/280, 637/281, 637/282, 637/283, 637/284, 637/285, 637/286, 637/287, 637/288, 637/289, 637/290, 637/291, 637/292, 637/293, 637/294, 637/295, 637/296, 637/297, 637/298, 637/299, 637/300, 637/301, 637/302, 637/303, 637/304, 637/305, 637/306, 637/307, 637/308, 637/309, 637/310, 637/311, 637/312, 637/313, 637/314, 637/315, 637/316, 637/317, 637/318, 637/319, 637/320, 637/321, 637/322, 637/323, 637/324, 637/325, 637/326, 637/327, 637/328, 637/329, 637/330, 637/331, 637/332, 637/333, 637/334, 637/335, 637/336, 637/337, 637/338, 637/339, 637/340, 637/341, 637/342, 637/343, 637/344, 637/345, 637/346, 637/347, 637/348, 637/349, 637/350, 637/351, 637/352, 637/353, 637/354, 637/355, 637/356, 637/357, 637/358, 637/359, 637/360, 637/361, 637/362, 637/363, 637/364, 637/365, 637/366, 637/367, 637/368, 637/369, 637/370, 637/371, 637/372, 637/373, 637/374, 637/375, 637/376, 637/377, 637/378, 637/379, 637/380, 637/381, 637/382, 637/383, 637/384, 637/385, 637/386, 637/387, 637/388, 637/389, 637/390, 637/391, 637/392, 637/393, 637/394, 637/395, 637/396, 637/397, 637/398, 637/399, 637/400, 637/401, 637/402, 637/403, 637/404, 637/405, 637/406, 637/407, 637/408, 637/409, 637/410, 637/411, 637/412, 637/413, 637/414, 637/415, 637/416, 637/417, 637/418, 637/419, 637/420, 637/421, 637/422, 637/423, 637/424, 637/425, 637/426, 637/427, 637/428, 637/429, 637/430, 637/431, 637/432, 637/433, 637/434, 637/435, 637/436, 637/437, 637/438, 637/439, 637/440, 637/441, 637/442, 637/443, 637/444, 637/445, 637/446, 637/447, 637/448, 637/449, 637/450, 637/451, 637/452, 637/453, 637/454, 637/455, 637/456, 637/457, 637/458, 637/459, 637/460, 637/461, 637/462, 637/463, 637/464, 637/465, 637/466, 637/467, 637/468, 637/469, 637/470, 637/471, 637/472, 637/473, 637/474, 637/475, 637/476, 637/477, 637/478, 637/479, 637/480, 637/481, 637/482, 637/483, 637/484, 637/485, 637/486, 637/487, 637/488, 637/489, 637/490, 637/491, 637/492, 637/493, 637/494, 637/495, 637/496, 637/497, 637/498, 637/499, 637/500, 637/501, 637/502, 637/503, 637/504, 637/505, 637/506, 637/507, 637/508, 637/509, 637/510, 637/511, 637/512, 637/513, 637/514, 637/515, 637/516, 637/517, 637/518, 637/519, 637/520, 637/521, 637/522, 637/523, 637/524, 637/525, 637/526, 637/527, 637/528, 637/529, 637/530, 637/531, 637/532, 637/533, 637/534, 637/535, 637/536, 637/537, 637/538, 637/539, 637/540, 637/541, 637/542, 637/543, 637/544, 637/545, 637/546, 637/547, 637/548, 637/549, 637/550, 637/551, 637/552, 637/553, 637/554, 637/555, 637/556, 637/557, 637/558, 637/559, 637/560, 637/561, 637/562, 637/563, 637/564, 637/565, 637/566, 637/567, 637/568, 637/569, 637/570, 637/571, 637/572, 637/573, 637/574, 637/575, 637/576, 637/577, 637/578, 637/579, 637/580, 637/581, 637/582, 637/583, 637/584, 637/585, 637/586, 637/587, 637/588, 637/589, 637/590, 637/591, 637/592, 637/593, 637/594, 637/595, 637/596, 637/597, 637/598, 637/599, 637/600, 637/601, 637/602, 637/603, 637/604, 637/605, 637/606, 637/607, 637/608, 637/609, 637/610, 637/611, 637/612, 637/613, 637/614, 637/615, 637/616, 637/617, 637/618, 637/619, 637/620, 637/621, 637/622, 637/623, 637/624, 637/625, 637/626, 637/627, 637/628, 637/629, 637/630, 637/631, 637/632, 637/633, 637/634, 637/635, 637/636, 637/637, 637/638, 637/639, 637/640, 637/641, 637/642, 637/643, 637/644, 637/645, 637/646, 637/647, 637/648, 637/649, 637/650, 637/651, 637/652, 637/653, 637/654, 637/655, 637/656, 637/657, 637/658, 637/659, 637/660, 637/661, 637/662, 637/663, 637/664, 637/665, 637/666, 637/667, 637/668, 637/669, 637/670, 637/671, 637/672, 637/673, 637/674, 637/675, 637/676, 637/677, 637/678, 637/679, 637/680, 637/681, 637/682, 637/683, 637/684, 637/685, 637/686, 637/687, 637/688, 637/689, 637/690, 637/691, 637/692, 637/693, 637/694, 637/695, 637/696, 637/697, 637/698, 637/699, 637/700, 637/701, 637/702, 637/703, 637/704, 637/705, 637/706, 637/707, 637/708, 637/709, 637/710, 637/711, 637/712, 637/713, 637/714, 637/715, 637/716, 637/717, 637/718, 637/719, 637/720, 637/721, 637/722, 637/723, 637/724, 637/725, 637/726, 637/727, 637/728, 637/729, 637/730, 637/731, 637/732, 637/733, 637/734, 637/735, 637/736, 637/737, 637/738, 637/739, 637/740, 637/741, 637/742, 637/743, 637/744, 637/745, 637/746, 637/747, 637/748, 637/749, 637/750, 637/751, 637/752, 637/753, 637/754, 637/755, 637/756, 637/757, 637/758, 637/759, 637/760, 637/761, 637/762, 637/763, 637/764, 637/765, 637/766, 637/767, 637/768, 637/769, 637/770, 637/771, 637/772, 637/773, 637/774, 637/775, 637/776, 637/777, 637/778, 637/779, 637/780, 637/781, 637/782, 637/783, 637/784, 637/785, 637/786, 637/787, 637/788, 637/789, 637/790, 637/791, 637/792, 637/793, 637/794, 637/795, 637/796, 637/797, 637/798, 637/799, 637/800, 637/801, 637/802, 637/803, 637/804, 637/805, 637/806, 637/807, 637/808, 637/809, 637/810, 637/811, 637/812, 637/813, 637/814, 637/815, 637/816, 637/817, 637/818, 637/819, 637/820, 637/821, 637/822, 637/823, 637/824, 637/825, 637/826, 637/827, 637/828, 637/829, 637/830, 637/831, 637/832, 637/833, 637/834, 637/835, 637/836, 637/837, 637/838, 637/839, 637/840, 637/841, 637/842, 637/843, 637/844, 637/845, 637/846, 637/847, 637/848, 637/849, 637/850, 637/851, 637/852, 637/853, 637/854, 637/855, 637/856, 637/857, 637/858, 637/859, 637/860, 637/861, 637/862, 637/863, 637/864, 637/865, 637/866, 637/867, 637/868, 637/869, 637/870, 637/871, 637/872, 637/873, 637/874, 637/875, 637/876, 637/877, 637/878, 637/879, 637/880, 637/881, 637/882, 637/883, 637/884, 637/885, 637/886, 637/887, 637/888, 637/889, 637/890, 637/891, 637/892, 637/893, 637/894, 637/895, 637/896, 637/897, 637/898, 637/899, 637/900, 637/901, 637/902, 637/903, 637/904, 637/905, 637/906, 637/907, 637/908, 637/909, 637/910, 637/911, 637/912, 637/913, 637/914, 637/915, 637/916, 637/917, 637/918, 637/919, 637/920, 637/921, 637/922, 637/923, 637/924, 637/925, 637/926, 637/927, 637/928, 637/929, 637/930, 637/931, 637/932, 637/933, 637/934, 637/935, 637/936, 637/937, 637/938, 637/939, 637/940, 637/941, 637/942, 637/943, 637/944, 637/945, 637/946, 637/947, 637/948, 637/949, 637/950, 637/951, 637/952, 637/953, 637/954, 637/955, 637/956, 637/957, 637/958, 637/959, 637/960, 637/961, 637/962, 637/963, 637/964, 637/965, 637/966, 637/967, 637/968, 637/969, 637/970, 637/971, 637/972, 637/973, 637/974, 637/975, 637/976, 637/977, 637/978, 637/979, 637/980, 637/981, 637/982, 637/983, 637/984, 637/985, 637/986, 637/987, 637/988, 637/989, 637/990, 637/991, 637/992, 637/993, 637/994, 637/995, 637/996, 637/997, 637/998, 637/999, 637/1000, 637/1001, 637/1002, 637/1003, 637/1004, 637/1005, 637/1006, 637/1007, 637/1008, 637/1009, 637/1010, 637/1011, 637/1012, 637/1013, 637/1014, 637/1015, 637/1016, 637/1017, 637/1018, 637/1019, 637/1020, 637/1021, 637/1022, 637/1023, 637/1024, 637/1025, 637/1026, 637/1027, 637/1028, 637/1029, 637/1030, 637/1031, 637/1032, 637/1033, 637/1034, 637/1035, 637/1036, 637/1037, 637/1038, 637/1039, 637/1040, 637/1041, 637/1042, 637/1043, 637/1044, 637/1045, 637/1046, 637/1047, 637/1048, 637/1049, 637/1050, 637/1051, 637/1052, 637/1053, 637/1054, 637/1055, 637/1056, 637/1057, 637/1058, 637/1059, 637/1060, 637/1061, 637/1062, 637/1063, 637/1064, 637/1065, 637/1066, 637/1067, 637/1068, 637/1069, 637/1070, 637/1071, 637/1072, 637/1073, 637/1074, 637/

ку пругу Сарајево-Добој те долази на тромеђу парцела к.ч. 1684 (пруга), 629 и 630. Граница наставља даље на сјевер идући међом парцеле к.ч. 630 (обухвата је), пресецајући ста- ри пут Семизовац-Илићини те долази на тромеђу парцела к.ч. 1671 (пуг), 611 и 635 од које наставља даље на сјевер идући међом парцеле к.ч. 635 (обухвата је) те долази до тромеђе парцела к.ч. 635, 612 и 636 односно мјесто одакле је опис границе обухвата Семизовац-Свраке и почео. На- пријед наведене парцеле налазе се у к.ч. о. Семизовац и Свраке.

БЛАГОВАЦ

Опис границе почиње са тромеђе парцела к.ч. 1588, 1587 и 1584 а која се налази на југоисточном дијелу Бла- говца.

Са напријед наведене тромеђе граница иде на запад ме- ђом парцела к.ч. 1587 и 1585 (обухвата их) те излази на пут к.ч. 2291 те њиме продужава на сјеверозапад до њего- вог раскршћа са приступним путем к.ч. 1538 те њиме на- става на југозапад и долази до тромеђе парцела к.ч. 647/1, 1538 (пуг) и 1537, наставља на сјеверозапад идући ме- ђом парцела к.ч. 1538, 644 и 645 к.ч. 605. Граница које обухвата те долази на сјеверозападни руб парцеле к.ч. 645, са којег наставља у истом правцу сјеверу у правој линији парце- лу к.ч. 650 и долази на југозападни руб парцеле к.ч. 651, на- ставља даље на сјеверозапад до сјеверисток идући међом парцела к.ч. 651 (обухвата је) те долази до сјеверистокног руба парцеле к.ч. 651 са којег наставља у правој линији на сјеверисток сјеверу парцели к.ч. 627 и долази до троме- ђе парцела к.ч. 626, 625 и 627, наставља даље на сјевер те долази на сјеверозападни руб парцела к.ч. 626, 610, 611, 614 и 617 које не обухвата те се ложи на југоисток идући међом парцела к.ч. 619, 613 и 612 (обухвата их) па долази до тро- међе парцела к.ч. 612, 608 и 606, наставља даље у правцу југа идући међом између парцела к.ч. 606 и 608 и долази до тачке број 1 која се налази на међи напријед наведених парцела улашеној од југоистокног исходишта Р = 1:1000 Сарајево - 8 по у = 202 м а по х = 104,4 м, наставља у правој линији на југоисток сјеверу парцели к.ч. 608 те долази до тачке број 2 која се налази на међи између пар- цела к.ч. 608 и 627 улашеној од југоистокног исходишта Р = 1:1000 Сарајево - 8 по у = 185 м а по х = 78,6 м. Граница обухвата наставља на југозапад идући кри- вулавим међом парцела к.ч. 627, 650, 652 и 607 које не обухвата те долази на сјеверозападни руб парцеле к.ч. 607 са којег наставља на сјеверозапад у правој линији сјеверу парцеле к.ч. 606 и 2398 (пуг) те долази до тромеђе парцела к.ч. 597, 598 и 2398 (пуг), продужава на југозапад путем к.ч. 2398 те долази до тромеђе парцела к.ч. 606, 654 и 2398 (пуг), наставља даље на сјеверозапад у правој линији сје- веру парцеле к.ч. 2398 (пуг), 597 и 596 те долази до тачке број 3 која се налази на међи између парцела к.ч. 596 и 597 улашеној од југоистокног исходишта Р = 1:1000 Са- рајево - 8 по у = 352,1 м а по х = 186,4 м, наставља даље на сјеверисток сјеверу у правој линији парцели к.ч. 597 те долази до тромеђе парцела к.ч. 599, 603 и 597, наставља у истом правцу идући међом парцела к.ч. 603 и 602 (обух- вата их) те се ложи на југоисток идући међом парцела к.ч. 553 и 552 (не обухвата их), долази до тромеђе парцела к.ч. 601, 552 и 545, наставља даље на сјеверозапад идући међом парцела к.ч. 545, 546, 542, 541, 539 и 537 (обухвата их) и долази до тромеђе парцела к.ч. 517, 516 и 528, продужава на сјеверозапад сјеверу у правој линији парцели к.ч. 528 те долази на југозападни руб парцеле к.ч. 530, на- ставља даље на југозапад до сјеверисток идући међом парцела к.ч. 530 и 529 (обухвата их) те долази на сјевер- истокног руба парцела к.ч. 529 са којег наставља у правој линији на сјеверозапад идући преко парцела к.ч. 528 и 534/1 те долази до тромеђе парцела к.ч. 190, 534/1 и 534/2. Граница обухвата наставља даље на југозапад идући међом парцела к.ч. 534/2 и 533/1 те долази на тромеђу парцела к.ч. 534/1, 535 и 533/1, продужава даље у правој линији на југозапад сјеверу парцеле к.ч. 535 и 536 те долази до тромеђе парцела к.ч. 536, 548 и 547, наставља даље у истом

парцела к.ч. 219, 213 и 212 (обухвата их) и излази на пут к.ч. 2394 којим продужава у правцу сјеверистокног те дола- зи до његовог раскршћа са путем к.ч. 2392 те њиме на- ставља на југоисток и долази до тачке број 7 која се нала- зи на међи између парцела к.ч. 2392 (пуг) и 296 улашеној од сјеверозападног исходишта Р = 1:1000 Сарајево - 9 по у = 263 м а по х = 34,3 м, наставља на југоисток у правој линији те долази до тачке број 8 која се налази на парцели к.ч. 296 улашеној од сјеверозападног исходишта Р = 1:1000 Сарајево - 9 по у = 314,5 м а по х = 44 м. Граница обухвата наставља даље на сјеверозапад у правој линији до тачке број 9 која се налази на међи из- међу парцела к.ч. 296 и 301 улашеној од сјеверозападног исходишта Р = 1:1000 Сарајево - 9 по у = 325,4 м а по х = 97,9 м, продужава даље у правој линији на југо- исток те долази до тромеђе парцела к.ч. 289, 296 и 301, про- дужава даље на југоисток идући међом парцела к.ч. 301 (обухвата је) те долази до тромеђе парцела к.ч. 294, 301 и 296, наставља на исток сјеверу у правој линији парцели к.ч. 294 те долази до тромеђе парцела к.ч. 359, 294 и 296, наставља на југоисток сјеверу у правој линији парцели к.ч. 359 те долази до тромеђе парцела к.ч. 363, 361 и 359, продужава на југозапад идући међом парцела к.ч. 361 и 354 (не обухвата их) те излази на пут к.ч. 2392 којим про- дужава у правцу југа те долази на пут к.ч. 2392 којим про- дужава у правцу југа те долази до тромеђе парцела к.ч. 354, 351 и 2392 (пуг), наставља даље у правцу југа идући кри- вулавим међом парцела к.ч. 354 и 353 (не обухвата их) те долази до четворомеђе парцела к.ч. 352, 353, 362 и 351 продужава даље на исток сјеверу у правој линији парце- лу к.ч. 351 па наставља даље на исток идући међом парце- ле к.ч. 383 коју не обухвата, скреће на југ идући кризула- вом међом парцела к.ч. 385 (не обухвата је) те наставља даље на југозапад идући међом парцела к.ч. 391 и 394 (не обухвата их) те долази до тромеђе парцела к.ч. 398, 393 и 394, иде даље на запад сјеверу у правој линији парцеле к.ч. 398 и 399 те долази до тромеђе парцела к.ч. 399, 403 и 401, наставља даље на југозапад идући међом парцела к.ч. 403 и 404 (обухвата их) те долази до тромеђе парцела к.ч. 399, 406 и 404, наставља у истом правцу сјеверу у пра- вој линији парцели к.ч. 405 и 407/3 те долази до тачке број 10/3 која се налази на међи између парцела к.ч. 407/2 и 407/3 улашеној од југозападног исходишта Р = 1:1000 Сарајево - 9 по у = 407,3 м а по х = 35,7 м иде даље на исток идући међом парцела к.ч. 407/2 (обухвата је), скреће у правцу југа идући међом парцела к.ч. 407/2, 427, 426, 424 и 425 (обухвата их) те излази на пут к.ч. 417 те њиме наставља на исток и долази до сјеверистокног руба парцеле к.ч. 423, наставља на југозапад идући међом пар- цела к.ч. 423 и 419, пресецајући пут к.ч. 2392 те долази до тромеђе парцела к.ч. 1576, 2392 (пуг) и 1578, наставља на запад идући међом парцела к.ч. 1578 коју не обухвата те наставља на сјевер идући међом парцела к.ч. 1566/1 и 1577 (не обухвата их) те долази до сјеверистокног руба парцеле к.ч. 1577, продужава у истом правцу сјеверу пар- цели к.ч. 1576 те долази на југозападни руб парцеле к.ч. 1571 (обухвата је), наставља на сјевер идући међом парце- ла к.ч. 1571 и 431 (обухвата их), скреће на запад идући ме- ђом парцела к.ч. 432, 433, 438, 439, 440 и 441 (обухвата их) те скреће у правцу југа идући кризулавим међом парцела к.ч. 1573, 1574, 1568, 1567/2, 1566/2, 1564 и 1584 (не обухва- та их) те долази до тромеђе к.ч. 1588, 1587 и 1584 односно мјеста одакле је опис границе Благовац и почео.

Са напријед наведене парцеле налазе се у к.ч. Благош-

а а опис је ует са листава Р = 1:1000.

ДОБРОШЕВИЋИ

Опис границе почиње од тромеђе парцеле к.ч. 2889, 2886/2 и 2887, која се налази на југозападном дијелу на- сеља Доброшевићи. Од напријед описане тромеђе граница полази у правцу сјеверозапада идући међом парцела к.ч. 2886/2, 2886/1 и 2892 (обухвата их) пресецајући пут Бојник- Релјево к.ч. 2948, те наставља даље у правцу сјевера идући међом парцела к.ч. 2611/1 (обухвата је) пресецајући пут к.ч. 2639, те наставља даље на сјевер идући међом парцела к.ч. 2634, 2632, 2624 и 2625 (обухвата их), скреће на сјеверо-

исток идући међом парцела к.ч. 2625, 2620/1, 2615, 2610, 2611, 2608, 2649, 2651 и 2652 (обухвата их) те излази на пут к.ч. 2949 којим наставља на сјевер, те долази на тромеђу парцела к.ч. 2666/4, 2666/1 и 2949 (пуг), продужава даље на сјеверисток идући међом парцела к.ч. 2666/1, 2680, 2682 и 2687 (обухвата их), скреће на сјеверозапад идући међом парцела к.ч. 2691, 2417, 2414, 2413, 2411/1, 2411/2, 2410, 2407/2, 2407/3, 2407/4, 2407/5, 2407/1, 2405/2, 2405/1 и 2403/1 (обухвата их), те излази на пут к.ч. 2451/2 којим наставља на запад, те долази до тромеђе парцела к.ч. 2452/4, 2451/1 и 2451/2 (пуг), наставља даље на сјевер иду- ћи међом парцела к.ч. 2451/1, 2451/5, 2452/2, 1457/3, 1457/1, и 451/1 (обухвата их) пресецајући пут к.ч. 2948 те на- ставља на сјеверисток идући међом парцела к.ч. 1492/1, 1492/2, 1495 и 1498 (обухвата их), те долази на тромеђу парцела к.ч. 1500, 1492/1, 1492/2, 1495 и 1498 (обухвата их), те долази на тромеђу парцела к.ч. 1505/2, 1541 и 2400. Граница даље на- ставља на југоисток идући међом парцела к.ч. 2400, 2399, 2398, 2397, 2387/1, 2384/2 и 2378 (обухвата их), пресецају- ћи пут к.ч. 2939, те наставља на југ идући међом парцела к.ч. 2364 и 2365 (обухвата их) пресецајући пут к.ч. 2947, те на- ставља на југоисток идући међом парцела к.ч. 2714, 2715/2, 2719, 2727 и 2749 (обухвата их), скреће на југозапад идући међом парцела к.ч. 2750 (обухвата је), наставља даље на запад идући међом парцела к.ч. 2750, 2723, 2707, 2706 и 2705, те излази на пут к.ч. 2948 којим наставља на запад, те долази на тромеђу парцела к.ч. 2803/2, 2829 и 2948. Граница наставља даље на југозапад идући међом парцела к.ч. 2829, 2830, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2840, 2846, 2848, 2849/2, 2853 и 2854 (обухвата их), пресецајући пут к.ч. 2864, те наставља на запад идући кризулавим међом парцела к.ч. 2867, 2868, 2869, 2879, 2883 и 2886/2 (обухвата их), те долази на тромеђу парцела к.ч. 2886/2, 2887 и 2889 односно мјесто одакле је опис и почео.

Све напријед наведене парцеле налазе се у к.ч. Релјево.

РАДАВА

Опис границе почиње од тромеђе парцела к.ч. 1934 (пуг Сарајево-Нахорово), 1049 и 1052 к.ч. Нахорово, а нацелена Граница налази се на сјеверном дијелу подручја Радава. Граница полази на југоисток идући путем к.ч. 1934, те до- лази на тромеђу парцела к.ч. 1934 (пуг), 1072 и 942, на- ставља на исток идући међом парцела к.ч. 942, 941/1 и 934 (обухвата их) те скреће на југоисток идући међом парцела к.ч. 934, 931, 927, 917, 913, 908 и 907 (обухвата их) к.ч. Нахорово па излази на пут к.ч. 1902 којим наставља на југоисток и долази до тромеђе парцела к.ч. 1925 и 1902 (пуг) и 1927, наставља на југ идући међом парцела к.ч. 1925 и 1902 (пуг) и 1927, наставља на југ идући међом парцела к.ч. 1857, 1958, 1859, 1861, 1876 и 1877 (обух- вата их) к.ч. Нахорово те излази на пут к.ч. 1934 којим на- ставља на југоисток те долази до међног камена број 9 ко- ји се налази на граници између катастарских општина На- хорово и Сарајево VI, продужава на запад идући између катастарских општина Нахорово са лесе и Сарајево VI са лијевог стране те долази до међног камена број 8 који се та- кође налази на граници напријед наведених катастарских општина са којег скреће на сјеверозапад идући међом парцела к.ч. 1785/3, 1785/1, 1786/2, 1786/1 (не обухвата идући међом парцела к.ч. 1795, 1794, 1797, 1807, 1803, 971, 979 и 983 (обухвата их) к.ч. Нахорово те излази на Конеп- ски поток к.ч. 1940 којим улазно наставља на сјевер те до- лази на тромеђу парцела к.ч. 1003 (пуг), 1940 (поток Ко- шевски) и 1052. Од наведених граница граница наставља на сјеверисток идући међом парцела к.ч. 1052 коју не обухва- та те долази на тромеђу парцеле к.ч. 1052 (пуг) и 1049 од- носно мјесто одакле је опис и почео. Све напријед наведе- не парцеле налазе се у к.ч. Нахорово.

ТОПЛИК

Опис границе полази од раскршћа путева к.ч. 1052 и 1051. Од поменутог раскршћа граница иде у правцу сјевер-

ровстока идући путем к.ч. 1051, те долази на тромеђу парцела к.ч. 375, 377/1 и 1051, (пут), продавају даље на исток идући међама парцела к.ч. 375, 370, 369, 149 и 151/1 (не обухвата их), те излази на пут к.ч. 354 којим наставаља у правцу југозапада, те долази до пута к.ч. 1052 којим продавају на запад, те сјеверозапад и долази до његовог раскрсја са путем к.ч. 1051, односно мјеста одакле је опис и почео. Све напријед наведене парцеле налазе се у к.ч. Топлице.

ТИЛАВА

Опис границе почиње од раскрсја путева к.ч. 1055 и 1054, од којих наставаља у правцу сјевера идући путем к.ч. 1054 те долази до мјеста где пут к.ч. 1054 пресјеца поток к.ч. 1060, наставаља узводно потоком на исток, те долази на тромеђу парцела к.ч. 186, 1060 и 191, наставаља даље на југ идући источним међама парцела к.ч. 186 и 187/1 (обухвата их), те сјерсе на исток идући међама парцела к.ч. 189, 192, 193 и 194 (не обухвата их), те сјерсе на југоисток идући међом парцеле к.ч. 284 коју не обухвата, те излази на пут к.ч. 1055 којим наставаља на запад, те долази до раскрсја путева к.ч. 1055 и 1054 односно мјеста одакле је опис и почео.

Члан 9.

Грађевинско земљиште из члана 7. ове одлуке утврђује се за следеће намене и то:

1. колективно становање,
2. мјешовито становање,
3. индивидуално становање,
4. стабено-пословне,
5. пословне,
6. привредне (укључујући и комплексе мале привреде),
7. друштвени стандард,
8. саобраћајну и енергетску инфраструктуру,
9. војну инфраструктуру,
10. спорт и рекреацију,
11. куће за одмор,
12. комуналне објекте и
13. културно-историјско наслеђе.

III - РЕЖИМИ ГРАВЕЊА

Члан 10.

На површинама резервисаним за будући развој, на којима је овим планом утврђена намјена, етапним планом се утврђује пријеме кад ће се те површине ангажовати.

Члан 11.

На ужим урбаним подручјима утврђује се режим грађења првог степена, с тим да се за простране целине: Градско језро, Секундарни центар Ступ и Врело Босне-Илија утврђују претходна изрлада програма развоја тих подручја и урбанистичка сагласност издаје на основу регулационог плана, односно урбанистичког пројекта.

Режим грађења другог степена, ван ужим урбаних подручја, утврђује се и на осталим земљиштима, изузев грађевинских земљишта намијењених за индивидуално стабеноу изградњу и кућа за одмор, за које је овом одлуком утврђен режим грађења другог степена.

Члан 12.

Режим грађења другог степена утврђује се на осталим површинама грађевинског земљишта, намијењеног за индивидуалну стабеноу изградњу и куће за одмор, на следећим подручјима:

- Радава - индивидуално становање
- Благовац - индивидуално становање
- Доброшећини - индивидуално становање
- Касиндо - индивидуално становање
- Криволави - индивидуално становање
- Доња Богошћа - индивидуално становање
- Сераке - индивидуално становање
- Доња Јошаница - куће за одмор

- Криволавици - куће за одмор
 - Топлица - куће за одмор
 - Тилава - куће за одмор
 - Бојник - куће за одмор
 - Михалевићи - куће за одмор
 - Глино Поље - куће за одмор
 - Гладно Поље - куће за одмор
- Опис граница грађевинског земљишта наведених подручја, утврђен је у члану 8. ове одлуке.

Члан 13.

На површинама грађевинског земљишта, намијењеног за индивидуално становање на подручјима Радава, Благоваца, Доброшећини, Касиндо, Криволавици, Доња Богошћа и Сераке изграђене куће за одмор могу се задржати, без могућности даље изградње ових објеката.

На површинама грађевинског земљишта намијењеног за изградњу кућа за одмор на подручјима Криволавици, Топлице, Тилава, Бојник, Михалевићи, Горње Влаковице, Гладно поље, изграђене стабене зграде могу се задржати, реконструисати и доградити, као и изградити нове на постојећим грађевинским парцелама.

Члан 14.

На објектима изграђеним на другом земљишту, које се налази ван граница описаних у члану 7. и 8. ове одлуке, може се у складу са утврђеном намјеном, вршити доградња, надвишавање, реконструкција и замијена постојећих као и изградња нових грађевина и уређаја који служе неоходном одржавању постојећег дијела насеља.

Урбанистичка сагласност на грађевинском земљишту из претходног става, издаје се на основу Урбанистичког плана, плана парцелације и ове одлуке.

Члан 15.

Објекти који су изграђени ван граница грађевинског земљишта или на грађевинском земљишту, али супротно његовој намјени, задржавају се до приношењу земљишта намени у урбанистичким планом.

На објектима из става 1. овог члана може се вршити те куће одржавања, конзервирања стања грађевине и побољшање услова становања грађевинско-санитарних просторија.

IV - ОДНОС ПРЕМА БЕСПРАВНО ИЗГРАЂЕНИМ ОБЈЕКТИМА

Члан 16.

За објекте који су до ступања на снагу Закона о грађевинском земљишту («Службени лист СРБХ» број 34/86.) изграђени без одобрења надлежног органа (за које је прописана било потребно одобрење за грађење), може се издати накнадна урбанистичка сагласност и одобрење за грађење под следећим условима:

1. да се изграђени објект уклапају у одговарајући план у складу са утврђеном режимом грађења или да је посебном одлуком омогућено издавање одобрења за грађење.
2. да се уз захтјев за издавање урбанистичке сагласности и одобрења за изградњу приложи законско прописана документација,
3. да инвеститор плати накнаду за уступљено грађевинско земљиште и да сноси трошкове уређења грађевинског земљишта.

Члан 17.

Објекти који су изграђени без одобрења надлежних органа, на земљишту које има утврђену другу намјену од оне која је предвиђена Урбанистичким планом, могу се привремено задржати до приношења земљишта крајњој намени.

Уколико су објекти изграђени на подручјима за које је предвиђена изрлада проведених планова, привремено задржавање ових објеката уређује се тим плановима и одлукама о њиховом provoђењу.

Члан 18.

Захтјев за привремено задржавање објекта из члана 11. ове одлуке садржи:

- врсту и опис објекта,
- копију катастарског плана,
- фотографије фасаде објекта.

Члан 19.

На објектима за које је утврђено привремено задржавање не могу се објекти никаким радовима, изузев радова текућег одржавања и радова минималног санитарног и хигијенског кориштења.

Члан 20.

Накнадна урбанистичка сагласност или одобрење за привремено задржавање, не може се објекти за објекте који су изграђени без одобрења надлежног органа у заштитним инфраструктурним појасима и заштитним подручјима која представљају резервисане површине или површина на којима је утврђена намјена од општег интереса за просторни развој Града, на заштитеном природном подручју и подручјима природних вриједности, у зонама изворишта, на заштитеним историјским подручјима, подручјима грађевинског наслеђа, у зонама заштитног тла и на угрођеним подручјима.

V - КУЋЕ ЗА ОДМОР

Члан 21.

Изградња кућа за одмор, на подручјима на којима је таква изградња предвиђена Урбанистичким планом, може се објекти под следећим условима:

- да се куће за одмор граде од тврђих материјала (зидани елементи, дрвена обнова или префабриковани елементи),
 - да корисна површина објекта не прелази 80 м²,
 - да спратност објекта не буде већа до П + 1 + М,
 - да површина парцела буде дим 500 м².
- Урбанистичка сагласност за изградњу кућа за одмор, издаје се на основу Урбанистичког плана и плана парцелације.

VI - ГОСПОДАРСКИ И ПОМОЋНИ ОБЈЕКТИ

Члан 22.

Изградња господарских и помоћних објеката у складу са условима задржавања може се, у складу са условима утврђеним овом одлуком, вршити на грађевинским земљиштима намијењеним за индивидуалну стабеноу изградњу.

Изградња објеката из става 1. овог члана не може се вршити у границама ужим урбаних подручја.

Под објектима из става 1. овог члана подразумевају се: објекти за држање, односно смјештај стоке и живине (штале, савице, кокошници, ћурци и др) и објекти за смјештај сточне хране, пољопривредних производа, алата и машина.

Члан 23.

Господарски објекти не могу се градити уз стабене зграде на растојању мањем од 15 метара, као ни између стабених зграда и путева.

Растојање између стабених и господарских објеката може бити и мање од 15 метара ако су тиме обезбијеђени хигијенско-технички услови који су прописани за ту врсту објеката и ако је обезбијеђена заштита средине и таквих објеката.

Члан 24.

Септичке јаме и господарски објекти који могу бити извор загађења средине, не могу се градити на растојању мањем од 20 метара од локалних објеката за снабдијевање водом за пиће.

Локални објекти за снабдијевање водом за пиће (бунари, пумпе и сл.) не могу се градити на растојању мањем од 20 метара од господарских објеката који могу бити извор загађења воде за пиће.

Изузетно, може се олобрити изградња локалних објеката за снабдијевање водом за пиће и на мањем растојању од прописаног у претходном ставу, само ако ти објекти испуњавају хигијенско-техничке и друге услове за заштиту воде за пиће у таквим условима.

Члан 25.

На подручјима на којима се снабдијевање водом за пиће врши из подземних токова путем бунара, пумпи и сличних, буришта и септичке јаме морају се градити као водо-непропусни објекти. Буришта и септичке јаме морају бити покривени и обезбијеђени од приступа људи и животиња.

Члан 26.

Објекти за смјештај и спремање сточне хране, који се граде од тврдог материјала, не могу се градити на растојању мањем од 10 метара од сусједних стабених зграда.

VII - ПРИВРЕМЕНИ ОБЈЕКТИ

Члан 27.

Изградња привремених објеката као што су: објекти за снабдијевање становништва вођем и поврћем, киосци, трафике, стајалишта градског саобраћаја и други мањи објекти за снабдијевање становништва, може се вршити само ако таква изградња по свом начину, употребљеном материјалу и другим особинама не квари естетски изглед улице и околине, нити својим положајем омета саобраћај.

Члан 28.

Привремени објекти могу остати на мјесту на коме је одобрена њихова изградња, односно постављање, онолико времена колико је то одређено у урбанистичкој сагласности, а највише 5 година.

По истеку рока из претходног става, објект се на захтјев органа управе који је издао урбанистичку сагласност мора уклонити, односно порушити, без права на накнаду, а простор на коме се објект налази мора се урадити према условима утврђеним у урбанистичкој сагласности.

Рок из става 1. овог члана може се у оправданим случајевима продужити.

VIII - ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОРИШТЕЊА ЗЕМЉИШТА

Члан 29.

На земљиштима намијењеним за неконвенционалну пољопривреду проиловљу, пољопривредним земљиштима са посебним режимом кориштења (заштитна зона изворишта воде за пиће) и осталим агрономским високородуктивним земљиштима (I и II агрозона), утврђује се режим заштите који подразумева забрану грађевина трајних и привремених грађевина, употребу пестицида, хербицида, других хемијских средстава и сл.

Кориштење земљишта у I и II агрозони утврђено је сходно агрономским потенцијалима тих површина, а у III и IV агрозони кориштење земљишта се утврђује сходно њиховим агрономским вриједностима.

Члан 30.

У складу са намјенама земљишта из члана 29. ове одлуке, исказивање површина (катастарски полизи) усклађива се са утврђеном агрономском вриједношћу и површином тих агрозона.

Члан 31.

Употреба пољопривредних земљишта у непољопривредне сврхе може се вршити само уз обештећење вриједности пољопривредног земљишта, сходно његовом квалитету - категорији.

Члан 32.

Шуме и шумска земљишта која су урбанистичким планом утврђена као шуме у границама градских паркова, шума,

САДРЖАЈ

I – СКУПШТИНА ГРАДА САРАЈЕВА

1. Урбанистички план града Сарајева за урбано подручје Сарајево (Стари град, Центар, Ново Сарајево, Нови град, Илица и Вогошћа) за период од 1986. до 2015. године.....	169
2. Одлука о провођењу Урбанистичког плана града Сарајева за урбано подручје Сарајево (Стари град, Центар, Ново Сарајево, Нови град, Илица и Вогошћа за период 1986 – 2015. године	225